

Lietuvos Respublikos Seimo *devintoji sesija*

2020 m. rugsėjo 22 d.
439 ir 440 posėdžiai

Stenogramos

237

E. leidinį parengė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KANCELIARIJOS
DOKUMENTŲ DEPARTAMENTO STENOGRAMŲ SKYRIUS

Elektroninis leidinys leidžiamas nuo 2016 m. lapkričio 14 d.

TURINYS

IX (RUDENS) SESIJA

2020 m. rugsėjo 22 d.

Rytinis posėdis Nr. 439

Seniūnų sueigos patikslintos 2020 m. rugsėjo 22 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas	7
Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projekto Nr. XIIP-5150(4) priėmimas	9
Šio nutarimo priėmimas	12
Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Liną Žukauską iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projekto Nr. XIIP-5166 priėmimo tęsinys	13
Šio nutarimo priėmimas	13
Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4539(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 3, 35 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4541(2), Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 III skyriaus pavadinimo, 11, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4542(2), Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4543(2), Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 4, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4544, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 12, 16, 20, 27, 29, 57 straipsnių ir trečiojo ¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10 ⁵ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4545(2), Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 19, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4546(2), Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 1, 2, 5, 13, 15 straipsnių, antrojo ir trečiojo skirsnių pavadinimo pakeitimo ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto Nr. XIIP-4547(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 13 ¹ , 28, 30 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4548(2), Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 3, 16, 22 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 28 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIP-4549(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4550(2), Administracinių nusižengimų kodekso 185 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4551(2) ir Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 49, 59, 59 ¹ , 64, 65, 206, 225, 226, 226 ¹ , 226 ² straipsnių pakeitimo ir 207 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIIP-4552(2) svarstymas	13
Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 2, 3, 4, 6, 13, 14, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5151(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5152(2) svarstymas	16
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Algimanto Jurgausko peticijos“ (projektas Nr. PNP-100) priėmimas	17
Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Emilijaus Rusakevičiaus peticijos“ (projektas Nr. PNP-101) priėmimas	17
Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 5 ir 11 ¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5191 pateikimas (L. Kukuraitis)	18
Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5042, Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 2, 7, 8, 19, 36, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9 ¹ , 9 ² ir 9 ³ straipsniais įstatymo projekto Nr. XIIP-5043 ir Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-5044 pateikimas (D. Kuliešius)	23
Seimo nutarimo „Dėl Ramunės Jurkuvienės paskyrimo Nacionalinės šeimos tarybos pirmininke“ projekto Nr. XIIP-5175 pateikimas (V. Pranckietis)	28
Kalbėjo ir į Seimo narių klausimus atsakė kandidatė į Nacionalinės šeimos tarybos pirmininko pareigas R. Jurkuvienė	28

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. vasario 11 d. nutarimo Nr. VIII-1070 „Dėl valstybės sostinėje esančios Lukiškių aikštės funkcijų“ pripažinimo netekusiu galios“ projekto Nr. XIIIIP-5123 pateikimas (S. Tumėnas)	32
Seimo rezoliucijos „Dėl įvykių Baltarusijoje keliamos grėsmės Europos branduolinei saugai“ projekto Nr. XIIIIP-5185(2) pateikimo tęsinys (J. Jarutis)	34

Vakarinis posėdis Nr. 440

Seimo rezoliucijos „Dėl įvykių Baltarusijoje keliamos grėsmės Europos branduolinei saugai“ projekto Nr. XIIIIP-5185(2) svarstymas ir priėmimas	38
Seimo nario T. Tomilino kalba	38
Seimo nario E. Vareikio kalba	39
Šios rezoliucijos priėmimas	40
Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 4, 5, 6, 10, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5069, Įstatymo „Dėl Tauriųjų metalų gaminių kontrolės ir prabavimo konvencijos ir jos priedų ratifikavimo“ Nr. IX-2088 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5070, Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5071, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5072, Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5073 ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5074 pateikimas (V. Šapoka)	40
Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 9 ² , 12, 13, 40, 57, 64, 71, 71 ¹ , 75, 78, 78 ¹ , 79, 84, 85, 90, 116, 117, 120 straipsnių, XII skyriaus penktojo skirsnio, 2 priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 4 ³ , 9 ³ , 13 ² , 14 ¹ , 34 ¹ , 53 ¹ straipsniais ir XII skyriaus šeštuoju, septintuoju, aštuntuoju skirsniais įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5055ES ir Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5056ES pateikimas (V. Šapoka)	41
Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4985ES, Geležinkelių transporto kodekso 7, 13 straipsnių pakeitimo ir 11, 16 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4986ES ir Administracinių nusižengimų kodekso 379 ir 381 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4987ES pateikimas (V. Klimantavičius)	42
Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymo Nr. VIII-1207 pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5163ES ir Administracinių nusižengimų kodekso 65 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5164 pateikimas (A. Šešelgis)	43
Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 1, 2, 3, 9 ¹ , 10, 11, 12, 14, 25, 26 straipsnių pakeitimo, II skyriaus pavadinimo, II skyriaus pirmojo skirsnio pavadinimo, IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5126 ir Administracinių nusižengimų kodekso 132 ir 170 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5127 pateikimas (A. Šešelgis)	45
Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5103, Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 papildymo 85 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5104 ir Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5105 pateikimas (K. Mažeika)	47
Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5005 pateikimas (K. Mažeika)	49
Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 32 ¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4791 pateikimas (V. Rinkevičius)	53
Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 48, 52 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5178 pateikimas (E. Jovaiša)	55
Švietimo įstatymo Nr. I-1489 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-3133 pateikimas (A. Monkevičius)	57

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5181 ir Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 23 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3203 pakeitimo projekto Nr. XIIIIP-5182 pateikimas (T. Tomilinas)	59
Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4600 pateikimas (K. Smirnovas)	63
Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4950 pateikimas (A. Papirtienė)	64
Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 2, 7, 12, 15, 16, 18, 21, 23, 24, 26, 27, 33, 37, 39, 40, 41, 41 ¹ ir 42 straipsnių pakeitimo ir papildymo 21 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5110 pateikimas (T. Tamulevičius)	65
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 9, 59 ir 69 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10 ² straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5026 pateikimas (R. Karoblis)	67
Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-5160 pateikimas (J. Jarutis)	68
Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4698 pateikimas (G. Burokienė)	70
Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10 ¹ straipsniu įstatymo projekto Nr. XIIIIP-4393 pateikimas (G. Burokienė)	70

Seimo narių pareiškimai

Seimo narės R. Popovienės pareiškimas	71
Seimo nario A. Vinkaus pareiškimas	71
PAVARDŽIŲ RODYKLĖ	73

SANTRUMPOS

LLRA-KŠSF – Lietuvos lenkų rinkimų akcijos-Krikščioniškų šeimų sąjungos frakcija
LSDDF – Lietuvos socialdemokratų darbo frakcija
LSDPF – Lietuvos socialdemokratų partijos frakcija
LSF – Liberalų sąjūdžio frakcija
LVŽSF – Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcija
MSNG – Mišri Seimo narių grupė
TS-LKDF – Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcija

A – alternatyvus teisės aktas
ES – su Europos Sąjungos teise susijęs teisės aktas
GR – Respublikos Prezidento grąžintas Seimui pakartotinai svarstyti įstatymas
VK – su Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rekomendacijų įgyvendinimu susijęs teisės aktas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS RYTINIO POSĖDŽIO NR. 439 STENOGRAMA

2020 m. rugsėjo 22 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas V. PRANCKIETIS
ir Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. BAŠKIENĖ*

PIRMININKAS (V. PRANCKIETIS). Laba diena. Gerbiami kolegos, pradedame Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. rugsėjo 22 d. posėdį. (*Gongas*) Registruojamės.

Užsiregistravo 93 Seimo nariai.

10.01 val.

Seniūnų sueigos patikslintos 2020 m. rugsėjo 22 d. (antradienio) posėdžių darbotvarkės tikslinimas ir tvirtinimas

Darbotvarkės tvirtinimas. Dėl darbotvarkės – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš frakcijos vardu siūlau išbraukti nutarimo projektą dėl teisėjo L. Žukausko atleidimo. Kaip žinote, praėjusiame posėdyje mes kėlėme klausimą, ar nėra pagrindo svarstyti atleidimo dėl teisėjo vardo pažeminimo, bet čia per trumpas laikas, kad tuos dalykus išsiaiškintume, nuo ketvirtadienio iki dabar. Prie to dar pridurčiau – kalbant apie teisėjus, Pirmininke, yra vienas neaiškus dalykas, kodėl neteikiamas nutarimas dėl apkaltos kitiems teisėjams, ne šitiems? Surinkti parašai prieš metus, nutarimas Nr. XIII-3764. Niekada taip nėra buvę, kad nutarimas nebūtų teikiamas, jeigu yra surinktas ketvirtadalis Seimo narių parašų.

PIRMININKAS. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Laba diena, norėčiau savo projektą atsiimti ir paprašyti išbraukti iš darbotvarkės 2-7 klausimų paketą, Atliekų tvarkymo įstatymą ir lydimuosius.

PIRMININKAS. Galime bendru sutarimu pritarti? Autoriai prašo. Pritariame bendru sutarimu šiam pasiūlymui. V. Bakas. Prašau.

V. BAKAS (MSNG). Gerbiamas Pirmininke, aš taip pat prašau įtraukti Seimo 2019 m. rugpjūčio 13 d. nutarimą Nr. XIII-3764 dėl teisėjų apkaltos, nes pagal Seimo statuto 231 straipsnio 2 dalį nurodyta, jeigu teikimą pradėti apkaltos procesą pateikė ne mažesnė kaip 1/4 Seimo narių grupė, Seimas sudaro specialiąją tyrimo komisiją pateiktų siūlymų pradėti apkaltos procesą pagrįstumui ištirti ir išvadai dėl pagrindo pradėti apkaltos procesą parengti. Jokių išlygų tam nėra, todėl prašau šį nutarimo projektą įtraukti, juo labiau kad jis susijęs su šiandien ketinamu svarstyti klausimu, tai yra teisėjų korupcijos byla.

PIRMININKAS. A. Širinskienė. Prašau.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Jeigu aš neklystu, tai tame nutarime jūs jau norite apkaltą vykdyti atleistiems kai kuriems teisėjams, tai, kolegos, paskaitykite ko prašote. Grįžtant nuo replikų prie darbotvarkės, prašyčiau frakcijos vardu išbraukti nutarimą dėl Konstitucinio Teismo teisėjo teikimo dėl tos priežasties, kad jau ir viešojoje erdvėje tikrai žinomi konstitucinės teisės ekspertai pradeda abejoti, ar tokia procedūra yra neprieštaraujanti Konstitucijai, nes Konstitucijos tekste yra aiškiai pasakyta, kad keičiamas vienu metu trečdalis, tuo tarpu mes čia pradedame užsiimti teisėjų keitimu po vieną. Tikrai siūlau, kolegos, išbraukti ir geriau gal pasitarti su konstitucionalistais, kad vėl nebūtų taip, kaip buvo su teisėjų atleidimu ne per seniai ar su kitais teisės aktais, registruotais Seimo Pirmininko.

PIRMININKAS. V. Ažuolas. Prašau.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Siūlau išbraukti 2-20 klausimą – Akcinių bendrovių įstatymo pakeitimo projektą Nr. XIII-5186, nes šis įstatymas prieštarauja Mokėjų įstatymui, kuris nurodo, kur galima atsidaryti bankines sąskaitas registruojant įmones. Ir tuo labiau kad šių įstatymo pakeitimų nereikia, nes teko bendrauti su Vyriausybe, ministerijų atstovais, jie dabar jau rengia tvarkas, pakeitimus, kurie pagreitintų įmonių registravimo procedūras.

PIRMININKAS. Kuris darbotvarkės klausimas?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Projektas Nr. XIIIIP-5186 – Akcinių bendrovių įstatymo straipsnio pakeitimo įstatymas.

PIRMININKAS. Darbotvarkės klausimas?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). 2-20.1 klausimas.

PIRMININKAS. Visas blokas 2-20 klausimų?

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Taip.

PIRMININKAS. S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Pirmininke, kadangi V. Ažuolas pasiūlė išbraukti įstatymų projektus, dėl kurių yra surinkti 47 parašai, aš vis dėlto prašyčiau įvykdyti pateikimą. Jeigu jau taip tikrai yra, kad Baltarusijos įmonės gali šiandien ir dabar atsidaryti banko sąskaitas Lietuvoje, tai kodėl jos neatidaro. Gal ne viskas padaryta Vyriausybės, gal ne viskas padaryta su įstatymais. Tai leiskite išeiti į tribūną, pateikti įstatymų projektus, galėsime komitete diskutuoti dėl problematikos, bet neužkirskime galimybių pačioje pradžioje, tuo labiau kad trečdalis Seimo pasirašė, kad tokio projekto reikia.

PIRMININKAS. V. Ažuolas.

V. AŽUOLAS (LVŽSF). Seimas apsisprendžia dėl darbotvarkės, todėl tą siūlymą prašau palikti.

PIRMININKAS. Pirmasis pasiūlymas (nuosekliai) J. Razmos. Darbotvarkės 1-3 klausimą – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Liną Žukauską iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektą Nr. XIIIIP-5166 siūlo išbraukti iš darbotvarkės. Balsuojame.

Balsavo 102 Seimo nariai: už – 49, prieš – 37, susilaikė 16 Seimo narių. Pasiūlymui nepritarta.

Kitas klausimas pagal darbotvarkę. A. Širinskienė frakcijos vardu siūlo išbraukti Seimo nutarimo „Dėl Andriaus Kabišaičio paskyrimo Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo teisėju“ projektą Nr. XIIIIP-4931. Balsuojame. Pritariantys A. Širinskienei balsuoja už.

Balsavo 101 Seimo narys: už – 69, prieš – 16, susilaikė 16. Pasiūlymui pritarta – klausimas išbrauktas iš darbotvarkės.

V. Ažuolas frakcijos vardu siūlo išbraukti darbotvarkės 2-20 klausimus, tai yra Akcinių bendrovių įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir lydimuosius. Balsuojame. Pritariantieji V. Ažuolui, kad būtų išbraukta, balsuoja už, nepritariantieji – kitaip.

Balsavo 103 Seimo nariai: už – 54, prieš – 34, susilaikė 15. Pasiūlymui pritarta. Iš darbotvarkės klausimai išbraukti.

Daugiau pasiūlymų dėl šios dienos darbotvarkės nebuvo, bet buvo priminta, kad yra du Seimo nutarimo projektai, kuriuose siūloma pradėti apkaltos procesą teisėjams, kurie yra atleisti iš pareigų. Taigi toks procesas yra neteiktinas.

V. Bakas. Komentaras. Prašom.

V. BAKAS (MSNG). Gerbiamas Pirmininke, buvo oficialus siūlymas papildyti darbotvarkę, įtraukti Seimo nutarimo projektus tiek frakcijos vardu, tiek aš siūliau. Prašom teikti svarstyti, nes pagal Seimo statutą toks įtraukimas yra privalomas, net nereikia balsuoti. Jeigu taip nebus, aš esu parengęs kreipimąsi į Etikos ir procedūrų komisiją, aš tiesiog kreipsiuosi, kad jūs pažeidžiate Seimo statutą. Prašau teikti svarstyti.

PIRMININKAS. Gerbiamas Vytautai Bakai, ar jie yra teisėjai?

V. BAKAS (MSNG). Jie, ponas K. Gurinas, priešingai nei teigia A. Širinskienė, iki šiol dirba, du, kuriuos šiandien ketiname atleisti savo noru, vienas, tiksliau, susijęs su ta byla, vienas iki šiol dirba, jo įgaliojimai sustabdyti, bet jis dirba. Ir, ponie Širinskiene, man labai gaila, kad jūs tampa te galimai korumpuotų teisėjų stogu. Ir, pone Pirmininke, aš tikiuosi, kad ir jūs neisite po tuo stogu. Įtraukite klausimą.

PIRMININKAS. Gerbiamas Vytautai Bakai, tada ir turi būti klausimas suformuluotas tam teisėjui, kuris dirba. Negalime įtraukti nederbančių teisėjų į apkaltą. *(Balsai salėje)* Gerai.

Kviečiu kreiptis ir aš pats kreipsiuosi į Etikos ir procedūrų komisiją, prašau išaiškinti šio klausimo teisėtumą.

Dėl visos darbotvarkės galime pritarti bendru sutarimu? Negalime. Balsuojame.

Balsavo 104 Seimo nariai: už – 60, prieš – 10, susilaikė 34 Seimo nariai. Darbotvarkei daugumos balsais pritarta.

Darbotvarkės 1-2 klausimas...

V. Bakas – replika po balsavimo.

V. BAKAS (MSNG). Pone Pirmininke, aš nežinau, ar jus paveikė priklausymas partijai, kuri galimai teisiama, yra teisiama „MG Baltic“ byloje, ir byla nagrinėja būtent teisėjai, bet jūs šiandien padarėte du Statuto pažeidimus. Pirmą, jūs neleisdote balsuoti dėl teisėto pasiūlymo įtraukti Seimo nutarimą. Antra, neįtraukėte nutarimo į Seimo darbotvarkę, kai privaloma pagal Statutą įtraukti. Jūs apskritai...

PIRMININKAS. Aš nesiiimsiu atsakinėti į jūsų klausimus, paprašėme išaiškinti Etikos ir procedūrų komisijos, tada ir pasikalbėsime. Jūsų kaltinimai atmesti.

Darbotvarkės 1-2 klausimas... Prašom. Ponas K. Glaveckas.

K. GLAVECKAS (LSF). Dėl vedimo tvarkos. Čia buvo paminėta Liberalų partija, kad ji yra teisiama ir taip toliau, tai aš manau, kad tas kalbėtojas turėtų *biškį* pagalvoti, ką jis kalba. Kaltinti visus žmones tuo, ko jie nepadarė, yra labai nekultūringa ir negražu, gerbiamas Bakai. Būkite geras, atsisėskite ir pasėdėkite ramiai, nes čia jūs pradėjote tą diskusiją, o ne aš. (*Balsai salėje*)

PIRMININKAS. Diskusiją nutraukiu. Kalbėjote jau keturis kartus.

10.14 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIII-5150(4) (priėmimas)

Darbotvarkės 1-2 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ projektas Nr. XIII-5150. Priėmimas.

Yra pataisų. Pirmoji pataisa yra dėl Farmacijos įstatymo projekto Nr. XIII-1939. Teikia A. Matulas. Antanai Matulai, prašom kalbėti.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mes, keli kolegos Seimo nariai, teikiame siūlymą išbraukti Farmacijos įstatymą iš rudens sesijos darbų programos. Čia kalbame apie valstybines vaistines. Kadangi visos įmanomos institucijos iš esmės nepritarė šiam įstatymo projektui, parlamentas irgi nepritarė, todėl buvo pasirinktas kitas komitetas. Manau, tikrai ne laikas, šitam parlamentui iki rinkimų likus dirbti dviem trimis savaitėmis, spręsti šitas problemas, tuo labiau kad yra negautas ir Europos Komisijos pritarimas. Todėl siūlyčiau toliau šiuo klausimu šioje kadencijoje nelaužyti iečių ir išbraukti šitą klausimą iš rudens sesijos darbotvarkės.

PIRMININKAS. Ar turime 29 Seimo narius, palaikančius, kad būtų šitas pasiūlymas svarstomas? Balsuojame.

Už yra 45. Motyvai. A. Armonaitė – motyvai už.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkoju. Na, aš siūlau paklausti puikaus pasiūlymo ir jam pritarti, nes mūsų sveikatos biudžeto lėšos turi būti skiriamos pacientams gydyti, o ne verslui daryti. Juk veikia privačios vaistinės, veikia vaistinių tinklai, veikia smulkios vaistinės, kurioms, tiesą sakant, ligoninių vaistinių atsiradimas kirs pirmiausia. Aš nežinau, kodėl Valstiečių ir žaliųjų sąjunga iš regionų ir iš visur veja smulkias privačias vaistines ir kuria naują valstybinį monstrą, kuris mūsų PSDF biudžetą, skirtą sveikatai, naudos verslui daryti. Vaistai neatpigs, čia nieko bendro su vaistų pigimu neturi. Tai, kad šitas projektas jau yra priėmimo stadijos, likus 18 dienų iki naujų rinkimų, man atrodo, yra skandalinga. Reikia tiesiog atsisakyti šios idėjos. Palaikykime pasiūlymą.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, tikrai žmogus, kuris nesupranta žmonių, nemylį jų, gali taip kalbėti, kad vaistai neatpigs. Turime daryti viską, kad vaistai atpigtų, ir šiandien bus labai labai aiškus vertybinis balsavimas. Aš kreipiuosi į tuos Seimo narius, kurie yra centre, kairėje. Jums nebūtina pataikauti farmacijos pramonei, jums nebūtina pataikauti dominuojančiai jėgai, opozicijai, jūs tikrai turite parodyti savo aišką poziciją, ką galvojate apie konkurencijos didinimą, apie spaudimą būtent vaistų pramonei ir prekybai. Šis balsavimas tiesiogiai koreliuoja su požiūriu į valstybinį banką, apskritai į didesnę valstybės vaidmenį ekonomikoje. Tada, kai laisvoji rinka veikia ne taip, kaip mums reikia, tada, kai susikuria oligopolinės sistemos ir žmogus, vartotojas galiausiai nukenčia, valstybė turi įžengti ir padėti ne dominuoti rinkoje, bet padėti rinkai apginti silpniausią, tai yra vartotoją, kuris kasdien privalo pirkti vaistus. Tad aš labai raginu visus, kas turi nors kiek abejonių dėl dominuojančio Lietuvoje neoliberalaus požiūrio, balsuoti teisingai.

PIRMININKAS. Balsuojame teisingai dėl A. Matulo pasiūlymo išbraukti projektą Nr. XIII-1939. Balsavo 104 Seimo nariai: už pasiūlymą – 49, prieš – 39, susilaikė 16. Nepritarta.

Kitas A. Matulo pasiūlymas – išbraukti Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo projektą Nr. XIII-3205 ir lydimuosius. Prašau pristatyti.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, šitą siūlymą teikiu aš, kolega R. Martinėlis, I. Haase, I. Degutienė, J. Liesys. Siūlome išbraukti šitą paketą. Čia kalbama apie įstaigų prie ministerijos tinklo pertvarką. Šituo periodu, COVID-19 epidemijos metu, siūloma pertvarkyti įstaigų tinklą ir, užuot glaudžiai bendradarbiavus, konsultavusis, kartu ieškokius sprendimų, ruošiamasi sujungti, naikinti Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centrą, Ekstremalių situacijų centrą ir panašiai. Mes manome, kad dabar reikia sukonzcentruoti visas jėgas būtent į epidemijos suvaldymą, nedaryti tokių reorganizacijų, dėl kurių greičiausiai tiesiog nukentės Lietuva.

PIRMININKAS. Balsuojame, ar turime 29 palaikančius, kad būtų svarstomas pasiūlymas.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 43. Taip, yra daugiau nei 29. Svarstome.

Motyvai už – P. Urbšys.

P. URBŠYS (MSNG). Tikrai prieš tai, kai buvo balsuojama, balsuojama buvo dėl valstybinių vaistinių kūrimo sveikatos apsaugos įstaigose. Kiek aš suprantu, dabar yra kalbama apie tai, kad norima inicijuoti įstatymus, kurie gali sumažinti tų įstaigų skaičių ir kartu sumažinti galimybę kurti valstybines vaistines.

Ir dar aš įžiūriu tam tikrą politinį pamušalą, nes AIDS centras iš tikrųjų dirba kvalifikuotai, bet, ko gero, centro vadovas neįtinka dabartinei politinei daugumai. Tokiu būdu, norėdami susidoroti su kompetentingu žmogumi, inicijuojate tokią reformą, kuri panaikins patį efektyviai dirbantį centrą ir iš principo pablogins tos paslaugos kokybę.

PIRMININKAS. Balsuojame dėl A. Matulo, R. Martinėlio, I. Haase, I. Degutienės ir J. Liesio pasiūlymo išbraukti iš darbų programos Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo pataisas ir lydimuosius.

Balsavo 97 Seimo nariai: už – 46, prieš – 36, susilaikė 15 Seimo narių. Pasiūlymui nepritarta.

Trečiasis pasiūlymas – tų pačių Seimo narių. Taip pat pristato A. Matulas. Dėl Sveikatos draudimo įstatymo. A. Matulas. Prašom.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, mes siūlome išbraukti visus įstatymų projektus, kuriuos svarstyti tikrai ne laikas. Dabar siūlome išbraukti Sveikatos sistemos įstatymo ir lydimųjų įstatymų projektus, kuriais siekiama pertvarkyti Valstybinę ligonių kasą, naikinti teritorines ligonių kasas, sujungti. Galbūt ir nebūtų problemos, bet naikinant, sujungiant teritorines ligonių kasas naikinamos ir stebėtojų tarybos, apskričių stebėtojų tarybos, ir taip dar kartą mažinama galimybė regionams dalyvauti tiek ligonių kasų valdyme, tiek valstybės valdyme.

Kolegos valstiečiai deklaravo ir toliau deklaruoja, kad jie viską daro, kad skatintų regionų vystymąsi, o per jų kadenciją iš esmės yra sunaikinta, kaip skelbia Statistikos departamentas, virš 15 tūkst. darbo vietų, jos koncentruojamos didžiuosiuose miestuose. Ir čia dar vienas šiurkštus pavyzdys: sujungus ligonių kasas bus panaikinta stebėtojų taryba, taikinimo komisijos, ir paprasčiausiai regionas neturės jokios galimybės pareikšti savo nuomonę dėl paslaugų teikimo, dėl paslaugų prieinamumo, todėl mes siūlome šio įstatymo projekto šioje likusioje sesijoje nesvarstyti.

PIRMININKAS. Ar turime 29 palaikančius, kad būtų pataisa svarstoma? Balsuojame.

Už pasisakė 44. Pataisa svarstoma.

Dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Balsuojame dėl paties pasiūlymo, kad įstatymų projektai Nr. XIII-4827, Nr. XIII-4828, Nr. XIII-4829, Nr. XIII-4830, Nr. XIII-4831 ir Nr. XIII-4832 būtų išbraukti iš sesijos darbų programos.

Balsavo 94 Seimo nariai: už – 37, prieš – 35, susilaikė 22. Pasiūlymui nepritarta.

Dėl viso projekto motyvai už – R. Baškienė.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamas Pirmininke, mieli kolegos, ištis ši sesija išskirtinė, nes ji šios kadencijos paskutinė, todėl, manau, kiekvienas supranta, kad labai svarbu kiek galima daugiau padaryti, padaryti atsakingai ir negaišti laiko tam, kad diskutuotume, ką įrašyti, ko neįrašyti. Kaip ir visada į šią sesiją, kaip ir buvome sutarę, mes įrašėme ir įtraukėme visus įstatymų projektus, kuriuos teikia frakcijos, komitetai, kiekvienas Seimo narys. Aš tik bandau įsivaizduoti, kas gi būtų atsitikę, jeigu mes būtume pradėję revizuoti, išbraukti? Taigi būtų buvę šimtai pasiūlymų

ir mes būtume sugaišę nepaprastai daug laiko už vieną balsuodami, kitam pritardami ir taip toliau. Tikslas buvo, kaip ir visada, priimti sesijos darbų programą, o po to jau kiekvieną savaitę derinti ir galvoti, kuriuos įstatymus įtraukti prioriteto tvarka, jų priimti galimai daugiau, nes jų reikia Lietuvos žmonėms. Kolegos, jūs visi teikiate labai puikius ir reikalingus įstatymus. Ginčytis lyg ir nėra prasmės, todėl labai kviečiu dirbti, dirbti tiek, kiek mums liko, ką galime, padarykime maksimaliai daugiau. Prašau pritarti šios sesijos darbų programai.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – J. Razma. Motyvai prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiami kolegos, iš tiesų turbūt ne kartą buvo sakyta, kad ši programa tikrai neįvykdoma, turbūt čia ir politinės kultūros reikalas, kai mes traukiame pakankamai kontroversiškus įstatymų projektus, dėl kurių nėra tokio sutarimo. Tikrai gali būti pavojų, kad išeinančios arba besikeičiančios daugumos gali palikti nemažai problemų, po to kitos problemos atsiranda, kai susirenka nauja Seimo sudėtis ir vėl keičia įstatymus. Turbūt reikėtų mums daugiau diskutuoti apie politinę kultūrą, apie kadencijų pabaigą, kada galbūt net nereikėtų registruoti teisės aktų, kurie iš tikrųjų yra labiau tokio reklaminio pobūdžio negu dalykinio, galbūt palikti daugiau spręsti Vyriausybei, sprendžiant *ekstra* klausimus. Manychiau, ši programa tikrai eilinė, iš tikrųjų nieko gero neduodanti, tik kiekis didelis. Kai kada mes koncentruojamės ne į svarbiausius darbus, o paprasčiausiai galbūt kai prieinama prie darbotvarkių, esant tam tikrai įtakai mes daugiau priskaldome malkų, negu sprendžiame problemas. Siūlau nepritarti arba susilaikyti dėl šios programos.

PIRMININKAS. Motyvai už – T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamieji, jūs įsivaizduokite save rinkėjo ir paprasto Lietuvos gyventojų kailyje. Jis stebi mūsų posėdį ir galvoja: ką jūs čia darote? Jums yra pavesta dirbti iki pat kadencijos pabaigos, baigsis lapkričio mėnesį, o jūs čia *cirkinatės* ir bandote nedirbti. Kas čia vyksta? Mane giliai stebina, ką daro konservatoriai, atlikę pompastiškai nacionalinę apklausą. Ką ji parodė? Kad žmonėms nepatinka chaosas Seime. Žinote, yra tokia patarlė: pats muša, pats rėkia. Tai čia jūsų atžvilgiu puikiausiai galima pritaikyti. Jūs kalbate apie kažkokį tariamą chaosą Seime ir patys jį dirbtiniais būdais sukeliate.

Taigi pilna jūsų pačių projektų, jūsų opozicinė darbotvarkė ketvirtadienį. Jūs nenorite pensijų indeksavimo klausimo spręsti? Jūs nenorite gerinti pareigūnų padėties? Šiandien po pietų dėl to bus labai svarbus projektas. Jūs nenorite toliau stumti projekto dėl asmeninio asistento neįgaliesiems? Yra dar Lenkų rinkimų akcijos tryliktosios pensijos projektas, labai svarbus projektas. Jūs viso to nenorite? Mane tikrai stebina toks savo pačių apklausos nepaisymas ir dirbtinio chaoso sukėlimas. Kam to reikia?

PIRMININKAS. Motyvai prieš – E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Koks gilus susirūpinimas Tomo balse Lietuvos žmonėmis ir konservatorių nesveiku protu. Galėsite šitaip emociškai kalbėti tada, kai prisiekdamas naujajame Seime galėsite pasakyti – visus 580 įstatymų priėmėme, labai gerai padarėme, kad tvirtinome šią sesijos darbų programą. O aš vis dėlto manau, kad 580 projektų yra neįveikiamas dalykas, ir nejuokinkime žmonių. Aš siūlau nepritarti sesijos darbų programai, prisėsti ir išbraukti tokias pavienes iniciatyvas. Tai, ką sako T. Tomilinas, gal tikrai svarbūs dalykai, bet yra ir prirašytų dalykų, neturinčių prasmės, tai priešrinkiminiai bandymai save parodyti. Taigi sutvarkykime ir imkimės realios sesijos darbų programos.

Aš dar kartą kartoju tai, ką sakiau svarstymo stadijoje. Jeigu ankstesnėse sesijose mes galėjome sau leisti komfortą – tvirtinti ir 700, ir 800 klausimų sesijos darbų programoje, nes žinojome, kad šitas Seimas dirbs toliau, tai dabar mes neturime būti juokingi. Mes turime suprasti, ateis kitas Seimas, patvirtins I sesijos darbų programą ir mūsų klausimai nueis užmarštin. Nepykdamas nė dėl vieno projekto, kuris įrašytas į sesijos darbų programą, nesiimu gėdinti autorių, kurie ten įrašė, nesiimu taip demonstruoti dirbtinį rūpestį kažkuo, o tik sakau – būkime realistai. Siūlau bent jau susilaikyti dėl šios sesijos darbų programos.

PIRMININKAS. Motyvai už – R. Šarknickas.

R. ŠARKNICKAS (LVŽSF). Dėl nesveiko proto, aš nežinau, pone Gentvilai, negaliu komentuoti, gal pasakyčiau dėl nesveiko nesąžiningumo vilkinti valstybės gyvenimą kiekvienais metais visus tuos ketverius metus. Žinant, kad praėjusiais metais, kai buvo tvirtinamas šiems metams metinis

biudžetas, kuriame buvo didinami vaiko pinigai, pensijos didinamos, mokytojams atlyginimai, socialdemokratai su konservatoriais ištraukė korteles ir išėjo, tikėtina, kad šiandien taip pat vyks šis scenarijus. Bet aš norėčiau jūsų paprašyti ir Tomas gerai akcentavo, kad atsisukime į žmones, tęskime šį darbą vardan jų, būkime socialiai teisingi visiems. Jūs tikrai tą galite ir tarp jūsų tikrai yra žmonių, kurie gerbia žmones. Ačiū.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – A. Matulas.

A. MATULAS (TS-LKDF). Gerbiami kolegos, kalbėsiu faktais. Aš atstovauju Pasvalio ir Pakruojo apygardai ir per tuos ketverius metus suskaičiavome, kad yra panaikinta beveik 500 biudžetinių darbo vietų: panaikintos urėdijos, jungiamos aplinkos agentūros, toliau centralizuojama policijos veikla. Naujas atėjęs policijos komisaras, tikriausiai daug kas girdėjote, jau prakalbo apie tai, kad labai blogai, kad atsisakėme apylinkių inspektorių ir kad absoliučiai neliko bendruomenių ryšių su policija. Iš esmės panaikintos rajonuose mokesčių inspekcijos, tik atstovai liko. Paštai toliau naikinami. Nežinau, ar žinote visi, kad šiuo metu rajonuose naikinamos prokuratūros. Eilėje, neslepia, kad bus panaikinti teismai, ligoninės.

Ir štai rudens sesijos darbotvarkėje liko tie įstatymų projektai, dėl kurių regionai vėl toliau bus naikinami, mažinamos darbo vietos, mažinama regionų įtaka dalyvauti valstybės valdyme. Tai kada jūs teisūs? Kai aš skaitau Valstiečių partijos programą ir jie prisižada – toliau skatinsime regionų vystymąsi, tai kada jūs, kolega Tomilina, meluojate? Ar kada ketverius metus naikinote regionus, ar kada toliau ruošiatės, savo naujoje programoje kalbate apie tai, kad skatinsite regionų vystymąsi? Aš tikrai siūlau nepritarti šios rudens sesijos darbų programai, nes čia yra įstatymų projektai, kurie toliau naikins regionus ir didins atskirtį.

PIRMININKAS. Motyvai už – V. Rinkevičius.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ačiū, Pirmininke. Gerbiami kolegos, rinkimai į Seimą neturėtų trikdėti Seimo darbo. Mes turime dirbti tuo pačiu ritmu ir ta pačia energija kaip ir visą laiką. O kas su rinkimų kampanija susiję, tai virš to mes turime padaryti dar papildomai. Aš siūlau patvirtinti ir dirbti tokiu pat ritmu. Nors aš pats nedalyvauju rinkimuose, bet noriu iki galo kadencijos sąžiningai dirbti tuo pačiu tempu, dargi galime netgi ir stipriau, todėl siūlau patvirtinti programą ir pagal ją dirbti. O rinkimų kampanijai laiką skirti virš esamo dabar ir buvusio savo laiko, dar daugiau energijos įdėti, kad per naujus rinkimus būtų pasirodyta dar geriau.

PIRMININKAS. Motyvai prieš – A. Navickas.

A. NAVICKAS (TS-LKDF). Šiandien tiek pono T. Tomilino, tiek pono R. Šarknicko kalbose yra jaučiama truputį isterijos ir nuovargio ir labai nesinorėtų, kad mes įstatymus priiminėtume būtent tokios būsenos.

Kita vertus, tikrai nesinorėtų, mes vis pakalbame prieš kiekvieną sesiją, kad kokybė yra svarbiau negu kiekybė, bet vis elgiamės taip pat. Šiuo atveju niekas nesako apie nenorą dirbti. Mes sakome apie tai, kad galbūt vis dėlto susidėliokime prioritetus ir priiminėkime ne 600 įstatymų, kuriuos paskui reiks pakeisti dar 1 tūkst. įstatymų, bet pagaliau susitarkime, kokius pagrindinius įstatymus mes dar turime priimti iki rinkimų. Man atrodo, tą siūlė ir E. Gentvilas, ir visi kiti kalbėtojai. Dėl to tikrai norėčiau nepritarti šitai siūlomai sesijos darbotvarkei, bet manau, kad kur kas prasmingiau ir racionaliau būtų sėsti, sutarti dėl prioritetų ir paskui pagal juos dirbti.

PIRMININKAS. Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo IX (rudens) sesijos darbų programos patvirtinimo“ priėmimo.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 110 Seimo narių: už – 67, prieš – 18, susilaikė 25 Seimo nariai. Programa patvirtinta. (Gongas)

Replika po balsavimo – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, Pirmininke. Aš kreipiuosi į savo kolegą T. Tomiliną. Įstatymus reikia priiminėti, nes kai įstatymą prastūminėjame, tai jau tiek pristumdėme įstatymų, kad po to nespėjame ir nežinome, ką daryti.

PIRMININKAS. T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš visada džiaugiuosi patyrusių kolegų patarimais. Ačiū, gerbiamas Algirdai Sysai.

10.42 val.

Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Liną Žukauską iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-5166 (priėmimo tęsinys)

PIRMININKAS. Kitas darbotvarkės klausimas – Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Liną Žukauską iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“ projektas Nr. XIIIIP-5166. Priėmimas. Motyvai prieš – Seimo narys V. Bakas.

V. BAKAS (MSNG). Gerbiami kolegos, nuo praėjusių metų vasario yra pareikšti įtarimai dvylikai teisėjų. Šeši teisėjai turi specialiojo liudytojo statusą, tai yra apklausti apie savo pačių nusikaltimus. Didžioji dalis, didelė dalis, tai yra aukščiausio Apeliacinio teismo teisėjai, kuriuos skiria Seimas. Mieli kolegos, negi jūs manote, kad jūsų žmonės, rinkėjai, nenori žinoti, kas vyksta teismuose? Mūsų pareiga – ne atleisti susikompromitavusius teisėjus savo noru, o mūsų pareiga – išsiaiškinti, kas trukdo teismų sistemai atlikti savo pareigą ir vykdyti Konstituciją, vykdyti teisingumą.

Su manimi praėjusią savaitę jau susisiekė vienos tarptautinės organizacijos, atliekančios tyrimą dėl teisės viršenybės... būtent dėl to, kaip mes elgiamės, kai dangstome teisėjus, kurie yra susikompromitavę. Mieli kolegos, šitas nutarimas yra apsimestinis ir mums siūloma priimti apsimestinį nutarimą, tai yra atleisti galimai susikompromitavusį teisėją savo noru, nors praėjusiame posėdyje pati Prezidento patarėja pripažino, kad jis išeina ne savo noru, o jo išėjimas susijęs su jo statusu. Tai mums ženklas ir rimtas signalas, kad šis nutarimas yra antikonstitucinis, juo siekiama paslėpti teisėjų galimus nusikaltimus. Todėl mano siūlymas – nepritarkime šiam nutarimui, grąžinkime jį atgal ir pasiūlykime Prezidentui sustabdyti įgaliojimus, o patys ketvirtadienį grįžkime prie nutarimo dėl teisėjų apkaltos ir surenkime apkaltos procesą.

PIRMININKAS. Laikas. Ačiū. Daugiau motyvuojančių nėra. Balsuojame dėl Seimo nutarimo „Dėl pritarimo atleisti Liną Žukauską iš Lietuvos apeliacinio teismo teisėjo pareigų“.

Šio nutarimo priėmimas

Balsavo 88 Seimo nariai: už – 68, prieš – 2, susilaikė 18 Seimo narių. Seimo nutarimas (projektas Nr. XIIIIP-5166) priimtas. (*Gongas*)

10.45 val.

Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo Nr. X-1212 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4539(2), Biudžeto sandaros įstatymo Nr. I-430 3, 35 ir 38 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4541(2), Biudžetinių įstaigų įstatymo Nr. I-1113 III skyriaus pavadinimo, 11, 13 ir 14 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4542(2), Viešųjų įstaigų įstatymo Nr. I-1428 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4543(2), Valstybės skolos įstatymo Nr. I-1508 4, 8 ir 12 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4544, Vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 4, 12, 16, 20, 27, 29, 57 straipsnių ir trečiojo¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10⁵ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4545(2), Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo Nr. XII-2604 19, 20 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4546(2), Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo Nr. IX-547 1, 2, 5, 13, 15 straipsnių, antrojo ir trečiojo skirsnių pavadinimo pakeitimo ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4547(2), Sveikatos draudimo įstatymo Nr. I-1343 13¹, 28, 30 ir 35 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4548(2), Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo Nr. IX-575 3, 16, 22 straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 28¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4549(2), Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. IX-912 „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4550(2), Administracinių nusižengimų kodekso 185 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4551(2), Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 49, 59, 59¹, 64, 65, 206, 225, 226, 226¹, 226² straipsnių pakeitimo ir 207 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIIIIP-4552(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-4.1 klausimas – Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4539. Svarstymas. Į tribūną kviečiu I. Šimonytę.

I. ŠIMONYTĖ (*TS-LKDF*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Komitetas svarstė, turėjome klausymus, daug dirbome su Vyriausybe, Valstybės kontrole, kitomis institucijomis ir patobulinome projektą. Jam pritarėme ir atitinkamai patobulintiems susijusiems įstatymams bendru sutarimu komitete.

PIRMININKAS. Dėkoju. Toliau Biudžeto ir finansų komiteto išvada – A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (*MSNG*). Gerbiamas Seimo Pirmininke, gerbiami kolegos, Biudžeto ir finansų komitetas svarstė šį įstatymo projektą. Išvada – pasiūlyti pagrindiniam Audito komitetui tobulinti įstatymo projektą pagal Seimo kanceliarijos Teisės departamento ir Valstybės kontrolės pasiūlymus, kuriems komitetas pritarė. Galutinė komiteto išvada, balsavimo rezultatai – pritarti bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada – A. Širinskienė. Gal A. Dumbrava pasirošęs Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvadą paskelbti?

A. ŠIRINSKIENĖ (*LVŽSF*). Kolegos, dėl visų tiek Seimo statuto, tiek dėl kitų lydimųjų teisės aktų komitetas balsavo vieningai, bendru sutarimu. Skiriasi tikrai posėdyje dalyvavusių žmonių skaičius. Tai dėl Statuto kaip papildomas komitetas balsavome 6 balsais už, dėl Administracinių nusižengimų kodekso – 10 balsų už.

PIRMININKAS. Socialinių reikalų ir darbo komiteto išvada dėl projekto Nr. XIIIIP-4547 – R. Šalaševičiūtė. Prašau.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (*LSDDF*). Socialinių reikalų ir darbo komitetas dėl prieš tai ėjusio projekto Nr. XIIIIP-4546 – apsvaustęs pritarė ir pasiūlė pagrindiniam komitetui patobulinti. Buvo pritarta bendru sutarimu. O dėl projekto Nr. XIIIIP-4547 – komitetas, apsvaustęs ir atsižvelgęs į Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės rašte pateiktą penktą pastebėjimą, tai yra siekiant užtikrinti nuoseklių sąvokų vartojimą pajamas sieti su sąnaudomis kaupimo principo taikymo atvejais, o įplaukas su išlaidomis pinigų principo taikymo atvejais, pasiūlė pagrindiniam komitetui ištaisyti pagrindiniame įstatymo projekte ir susijusiuose lydimuosiuose įstatymų projektuose pasitaikančius netinkamus sąvokų vartojimo atvejus. Buvo pritarta bendru sutarimu.

PIRMININKAS. Kviečiu V. Bukauską paskelbti Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto išvadą dėl projekto Nr. XIIIIP-4545.

V. BUKAUSKAS (*MSNG*). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Gerbiami kolegos, Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, kaip papildomas komitetas, apsvaustė minėtą teisės aktą ir priėmė sprendimą iš esmės pritarti įstatymo projektui Nr. XIIIIP-4545 ir siūlyti pagrindiniam komitetui jį tobulinti, atsižvelgiant į Teisės departamento pastabas, Lietuvos Respublikos savivaldybių asociacijos pasiūlymus, jiems komitetas pritarė, ir į Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymus. Balsavimo rezultatai – pritarta bendru sutarimu. Ačiū.

PIRMININKAS. Ačiū. Gerbiami kolegos, Seimo nariai neužsirašė kalbėti.

Eisime nuosekliai. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4539. Dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Galime pritarti bendru sutarimu po svarstymo? Pritariame.

Biudžeto sandaros įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4541. Taip pat dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? Pritariame.

Biudžetinių įstaigų įstatymo III skyriaus pavadinimo ir straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4542. Po svarstymo dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame.

Viešųjų įstaigų įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4543. Taip pat dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Pritariame bendru sutarimu po svarstymo? Pritariame.

Valstybės skolos įstatymo straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4544. Svarstymas. Po svarstymo dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame.

Gerbiami kolegos, šį projektą komitetas siūlė atmesti, tačiau dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Vadinas, pritariame komiteto nuomonei. Atmetas po svarstymo. (*Balsai salėje*) Čia ir yra papildomas, taip, projektas Nr. XIIIIP-4544. Neužsirašė diskutuoti Seimo nariai. Ar reikia balsuoti dėl to, kad būtų... (*Šurmulys salėje*) Dėl atmetimo? (*Balsai salėje*)

P. GRAŽULIS (MSNG). Reikia, reikia balsuoti.

PIRMININKAS. Balsuojame. Kas už tai, kad šitas projektas būtų atmetas, kaip siūlo komitetas?

Balsavo 81 Seimo narys: už – 80, prieš nebuvo, susilaikė 1 Seimo narys. Pritarta komiteto nuomonei šį projektą atmesti.

Kviečiu Audito komiteto pirmininkę į tribūną dėl Vietos savivaldos įstatymo straipsnių ir trečiojo¹ skirsnio pavadinimo pakeitimo projekto Nr. XIII-P-4545. Yra pasiūlymų. Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, dėl 4 straipsnio, teisingai?

PIRMININKAS. Dėl 4 straipsnio.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, yra pasiūlymas dėl 4 straipsnio. Mes iš esmės pritardami komiteto nuostatai pasiūlėme šiek tiek kitokį sprendimą, suderinę su Vidaus reikalų ministerija šiuos pakeitimus, kad šitą dalį iš viso išbraukiame, tačiau papildome įstatymą specialiu nauju straipsniu, kuriame nuosekliai visos atsiskaitymo procedūros yra išdėstomos – kokia forma, kokia sudėtis, kokia procedūra ir tvirtinimo tvarka. Išvadoje parašyta pritarti iš dalies. Tiksliai pritarti negalėjome, bet iš esmės išsprendėme tą problemą, kurią komitetas siūlė.

PIRMININKAS. Ar G. Burokienė pritaria šiam pasiūlymui? Suderinta, ačiū. Ir mes galime bendru sutarimu pritarti tokiai pataisai.

Toliau dėl 5 straipsnio yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto pasiūlymas.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Taip, čia taip pat siūloma pritarti iš dalies. Sumažinti biurokratinę ir administracinę naštą tarybai ir atitinkamai paspartinti dokumentų patvirtinimo galimybes, tai yra institucijų ataskaitų rinkinius palikti tvirtinti administracijai, o jau pačiai tarybai tvirtinti tai, kas yra konsoliduotas ataskaitų rinkinys, tai yra jau susumavus visų pavaldžių įstaigų rezultatus, tai jau būtų išimtinė tarybos kompetencija. Esame pritarę iš dalies.

PIRMININKAS. Taip pat klausiu Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto nuomonės. G. Burokienė. Pritariate, suderinta. Ačiū. Ir mes galime bendru sutarimu pritarti šitam pasiūlymui dėl 5 straipsnio.

Pasiūlymas dėl 10 straipsnio taip pat Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Šiuo atveju tiesiog šito įstatymo nuostatas suderinome su pagrindinio įstatymo įsigaliojimo datomis atitinkamai.

PIRMININKAS. Dėkoju. Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas taip pat suderino ir mes bendru sutarimu galime pritarti šiam pasiūlymui.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Dėl motyvų dėl viso Seimo nariai neužsirašė. Ar reikia balsuoti, ar galime pritarti po svarstymo bendru sutarimu? (*Balsas salėje: „Reikia balsuoti.“*) Reikia balsuoti, P. Gražulis reikalauja balsuoti.

Balsavo 68 Seimo nariai, vienbalsiai balsavo už, kad būtų pritarta projektui Nr. XIII-P-4545 po svarstymo.

Dėl Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-4546. Po svarstymo dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Galime pritarti šiam projektui po svarstymo bendru sutarimu? Pritariame.

Darbotvarkės 1-4.8 klausimas – Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto sandaros įstatymo kai kurių straipsnių, antrojo ir trečiojo skirsnių pavadinimo pakeitimo ir 8 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas Nr. XIII-P-4547. Po svarstymo dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Galime pritarti projektui po svarstymo bendru sutarimu? Pritariame.

Sveikatos draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-4548. Dėl motyvų Seimo nariai taip pat neužsirašė. Po svarstymo pritariame bendru sutarimu? Pritariame.

Įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo kai kurių straipsnių, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir įstatymo papildymo 28¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-P-4549. Seimo nariai dėl motyvų po svarstymo neužsirašė. Pritariame bendru sutarimu? Pritariame.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. gegužės 30 d. nutarimo „Dėl Rezervinio (stabilizavimo) fondo nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-P-4550.

Svarstymas. Dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Po svarstymo galime pritarti bendru sutarimu? Pritariame.

Administracinių nusižengimų kodekso 185 ir 589 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4551. Seimo nariai po svarstymo dėl motyvų neužsirašė. Galime pritarti? Pritariame bendru sutarimu.

Seimo statuto „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto kai kurių straipsnių pakeitimo ir 207 straipsnio pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIIIIP-4552.

Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto straipsnių pakeitimo ir 207 straipsnio pripažinimo netekusiu galios projekto kviečiu Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkę A. Širinskiene. Yra pasiūlymų, kuriuos reikia apsvastyti.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mielieji kolegos, yra pasiūlymų, kaip ir minėjo Seimo Pirmininkas.

PIRMININKAS. Audito komiteto pasiūlymas dėl 12 straipsnio.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Šiuo atveju dėl 12 straipsnio buvo gautas Audito komiteto pasiūlymas ir komitetas pritarė iš dalies. Patobulintame variante tiesiog pakoreguojamos išgaliojimo nuostatos. Jūs matote tą komiteto pasiūlymą.

PIRMININKAS. Ar Audito komitetas sutinka su pritarimu iš dalies? I. Šimonytė.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Seimo Pirmininke. Taip, mes dėkojame pagrindiniam komitetui, kad įvertino.

PIRMININKAS. Malonėkite garsiau.

I. ŠIMONYTĖ (TS-LKDF). Dėkojame pagrindiniam komitetui, kad atsižvelgė. Ačiū.

PIRMININKAS. Pritariate, dėkojame. Ir mes bendru sutarimu galime pritarti tokiam pasiūlymui? Pritariame.

Motyvai dėl viso. Seimo nariai neužsirašė. Kolegos, siūlau pritarti bendru sutarimu šiam projektui po svarstymo. Pritariame.

11.02 val.

Oficialiosios statistikos įstatymo Nr. I-270 2, 3, 4, 6, 13, 14, 17 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5151(2), Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5152(2) (svarstymas)

Darbotvarkės 1-5.1 ir 1-5.2 klausimai – Oficialiosios statistikos įstatymo straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5151(2) ir Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5152(2). Svarstymas. Išvadą dėl pirmojo projekto, dėl Oficialiosios statistikos įstatymo, skaitys Biudžeto ir finansų komiteto narys A. Palionis arba M. Majauskas. Prašom.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas Pirmininke. Šis projektas yra susijęs su 3,5 mln. eurų finansavimu Statistikos departamentui dėl naujos informacinės sistemos sukūrimo. Kadangi sistemos sukūrimas yra susijęs ir su COVID-19 informacijos pateikimu, Statistikos departamentas prašo, kad būtų svarstoma ir priimama skubos tvarka. Įstatymų išgaliojimas numatytas jau kitą savaitę, tai yra rugsėjo 30 dieną. Naudodamasis Statuto suteikta teise noriu paklausti Seimo, ar su-tiktų svarstyti skubos tvarka?

Perskaitau komiteto sprendimą: „Komitetas, apsvarstęs šį klausimą, priėjo prie bendro sutarimo pritarti, tačiau Statistikos departamentui yra išsiųsti dar papildomi klausimai, į kuriuos Statistika departamentas pažadėjo iki priėmimo atsakyti.“ Štai tokia situacija. Ačiū.

PIRMININKAS. A. Širinskienė dėl kito projekto – Teisės ir teisėtvarkos komiteto išvada.

A. ŠIRINSKIENĖ (LVŽSF). Mielieji kolegos, kaip ir visąlaik Teisės ir teisėtvarkos komitetas bendru sutarimu pritaria Administracinių nusižengimų kodekso projekto pakeitimams.

PIRMININKAS. Motyvai po svarstymo. Dėl motyvų Seimo nariai neužsirašė. Ar galime po svarstymo pritarti projektui Nr. XIIIIP-5151? Bendru sutarimu pritariame.

M. Majauskas užsiminė, kad komitetas siūlo skubos tvarka, bet tokio siūlymo nėra įrašyta. Ar buvo toks komiteto sprendimas?

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Pirmininke, tokio oficialaus komiteto sprendimo nebuvo. Tai patikslinkite, kokia yra procedūra, nes manęs tiesiog prašė kaip pranešėjo paklausti Seimo, ar Seimas sutiktų. Jeigu reikia oficialaus komiteto sprendimo, tokio sprendimo komitete nebuvo ir apie tai diskutuota komitete nebuvo.

PIRMININKAS. Gerai. Dėl motyvų dėl kito projekto Nr. XIII-5152 taip pat Seimo nariai neužsirašė. Pritariame bendru sutarimu po svarstymo? Pritariame.

Darbotvarkės 1-6 klausimas... Ar yra ministras? Nėra ministro.

11.07 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Algimanto Jurgausko peticijos“ (projektas Nr. PNP-100) priėmimas

Gerbiami kolegos, imsime rezervinius 1 ir 2 klausimus. Tai yra Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Algimanto Jurgausko peticijos“ projektas. Kviečiu Seimo narį, komisijos pirmininką P. Čimbarą. O toliau posėdžiui pirmininkaus Seimo Pirmininko pirmoji pavaduotoja R. Baškienė.

P. ČIMBARAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Peticijų komisija šių metų rugsėjo 16 dieną posėdyje iš esmės išnagrinėjo A. Jurgausko peticiją ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimo įstatymo 20 straipsnį ir nustatyti, kad pagal šį įstatymą kompensuojama net nuo 1990 m. kovo 11 d. padarytų smurtinių nusikaltimų atsiradusi žala. Šiuo metu kompensuojama žala, atsiradusi tik po 2005 m. liepos 1 d.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir dėl šių motyvų. Valstybės biudžetui kainuotų apie 15 mln. eurų.

Kompensavimo įstatyme nustatytas dešimties metų senaties terminas, todėl, net atlikus peticijoje siūlomą Kompensavimo įstatymo 20 straipsnio pakeitimą, asmenys, dėl kurių iki 2010 metų priimtas teismo sprendimas atlyginti smurtiniu nusikaltimu padarytą žalą, kreiptis į Nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondą galimybių neturėtų.

Skolininkas, žalą nukentėjusiam asmeniui sukėlęs maždaug prieš 20 ar 30 metų, jau gali pagrįstai tikėtis, jog nukentėjęs asmuo, neišieškojęs teismo priteistos žalos per minėtą 20 ar 30 metų laikotarpį, atsisako savo teisės arba nemano, kad jo teisė yra pažeista. Tačiau šiuo atveju valstybė, naudodamasi regreso teise ir pradėdama išieškojimą iš už žalą atsakingo asmens, padidintų teisinį neapibrėžtumą civiliniuose santykiuose.

Vyriausybė Seimui yra pateikusi Kompensavimo įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siūloma, kad dėl nuo 2000 m. rugsėjo 26 d. iki 2005 m. liepos 1 d. padarytų sunkių ir labai sunkių smurtinių nusikaltimų atsiradusi žala kompensuojama, jeigu galutinis sprendimas baudžiamajame procese priimtas po 2005 m. liepos 1 d.

Prašau pritarti komisijos išvadai ir priimti Seimo protokolinį nutarimą atmesti pasiūlymą.

PIRMININKĖ (R. BAŠKIENĖ, LVŽSF). Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, galime pritarti, kad atmes-tume A. Jurgausko peticiją? Bendru sutarimu.

Ir antroji peticija dėl Emilijaus Rusakevičiaus.

11.09 val.

Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Emilijaus Rusakevičiaus peticijos“ (projektas Nr. PNP-101) priėmimas

P. ČIMBARAS (MSNG). Ačiū, posėdžio pirmininke. Peticijų komisija šių metų rugsėjo 16 dieną posėdyje iš esmės išnagrinėjo E. Rusakevičiaus peticiją dėl Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymo pakeitimo ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą ir nustatyti, kad savarankiškai dirbantis asmuo turi teisę gauti išmoką, netaikant jam Užimtumo įstatymo 5¹ straipsnio 1 dalyje nustatyto 3 mėnesių veiklos vykdymo per paskutinius 12 mėnesių reikalavimo.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktą nuomonę.

Be to, Socialinių reikalų ir darbo komitetas jau svarstė 1 dienos pasiūlymą ir jį atmetė.

Prašau pritarti komisijos išvada ir priimti Seimo protokolinį nutarimą atmesti pasiūlymą. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamieji kolegos, galime pritarti Peticijų komisijos siūlymui? Pritariame Peticijų komisijos siūlymui.

Toliau mūsų darbotvarkėje... R. Šalaševičiūtė dėl vedimo tvarkos?

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Taip.

PIRMININKĖ. Prašau. R. Šalaševičiūtė.

R. ŠALAŠEVIČIŪTĖ (LSDDF). Gerbiama pirmininke, aš tiesiog noriu informuoti, kad vakar Telšiuose vyko Žemaičių kongresas, kurio metu buvo apdovanoti Žemaitijai nusipelnę žemaičiai. Tarp jų buvo teikta ir apdovanojimų komisija pritarė R. Karbauskio kandidatūrai, jis vakar nedalyvavo ir negalėjo atvykti. Gal aš galėčiau dabar tiesiog įteikti atminimo ženklą „Už nuopelnus Žemaitijai“ R. Karbauskiui?

PIRMININKĖ. Dėkojame. Aš manau, kad Žemaičių parlamentinės grupės pirmininkė R. Šalaševičiūtė viso Seimo akivaizdoje... (*Plojimai*) Prašom, pirmininke, čia. (*Plojimai*) Labai rimtas apdovanojimas. (*Plojimai*) Sveikiname. Dirbkime dėl Lietuvos, taip pat ir dėl Žemaitijos.

Beje, gerbiamieji kolegos, šiandien noriu priminti, kad prieš 20 metų Lietuvos ir Latvijos parlamentai paskelbė šią dieną Baltų vienybės diena, kai žemaičiai ir žiemgaliai kartu pasiekė Saulės mūšio pergalę. Sveikinu visus su ta gražia sukaktimi – Baltų vienybės diena. Prisimename 1236 metus, prieš Livonijos ordiną šita graži pergalė. Ir dar lygiadienis. Matote, kiek daug švenčių šią dieną. Ir dar Šiaulių miesto diena. Su viskuo sveikinu.

O dabar ta gražia emocija pabaigame ir einame prie kito darbotvarkės klausimo.

11.12 val.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 3, 5 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5191 (*pateikimas*)

Kviečiu gerbiama socialinės apsaugos ir darbo ministrą L. Kukuraitį. Darbotvarkės 1-6 klausimas – Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 3, 5 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5191. Pateikimas. Prašau.

L. KUKURAITIS. Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, teikiamas Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 3, 5 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektas, kurį, atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu valstybės mastu paskelbta ekstremalioji situacija ir būtina nedelsiant priimti sprendimus, siekiant išvengti minėtos situacijos sukeltų neigiamų padarinių bei sumažinti jau kilusius, siūlytume svarstyti skubos tvarka. Šio įstatymo projekto tikslas yra tobulinti Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatyme įtvirtintą ligos išmokų mokėjimo teisinį reguliavimą, jame nustatant ligos išmokų mokėjimą privalomos izoliacijos laikotarpiu bei lankomose ugdymo įstaigose paskelbus infekcijos plitimą ribojantį režimą, atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybei atšaukus karantiną, bet vis dar esant paskelbtai valstybės lygio ekstremaliajai situacijai visoje šalyje, prasidėjus naujiems 2020 metų mokslo metams, praktikoje susiklostė situacijų, kurių neapima Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymas.

Konkrečiai siūloma dėl suaugusiųjų izoliacijos ligos išmoką ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino metu mokėti, jei asmuo lankėsi užsienyje ir dėl to jam taikoma izoliacija arba turėjo sąlytį su pavojinga užkrečiamąja liga sergančiu asmeniu. Abiem atvejais asmeniui neturi būti galimybės pasinaudoti nuotoliniu darbu arba darbdavys jam nepaskelbė prastovos. Ligos išmoką siūloma mokėti privalomos izoliacijos laikotarpiu, bet ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų ir ji būtų lygi 62,06 %, arba 80 % į rankas, išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

Siekiant išvengti piktnaudžiavimų ligos išmokomis, siūlome nustatyti išimtį – ligos išmokos nemokėti, jei asmuo kitais nei profesiniais, tarnybos ir (ar) darbo tikslais išvyksta į užsienio šalį jau žinodamas, kad ta šalis yra įtraukta į paveiktų šalių sąrašą ir kad grįžtus reikės izoliuotis.

Dėl vaikų izoliacijos ligos išmoką ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino metu siūloma mokėti, jeigu vaikas iki ketvirtos klasės imtinai ar neįgalus asmuo iki 21 metų lankėsi užsienio šalyje be motinos (tėvo), budinčio globotojo ar globėjo ir dėl to jam taikoma privaloma izoliacija arba

turėjo sąlytį su sergančiu pavojinga užkrečiama liga asmeniu, arba jo lankomoje ugdymo įstaigoje nustatomas infekcijų plitimą ribojantis režimas.

Ligos išmokas siūloma mokėti vaikų ir neįgalių asmenų iki 21 metų tėvams, seneliams, būdinčiam globotojui ar globėjui, atsiradus būtinybei prižiūrėti vaiką ar neįgalų asmenį iki 21 metų. Ligos išmoką siūloma mokėti privalomu izoliacijos laikotarpiu, bet ne ilgiau kaip 14 kalendorinių dienų. Infekcijų plitimą ribojančio režimo paskelbimo atveju – iki režimo pabaigos. Irgi būtų 65,94 %, arba 85 % į rankas, išmokos gavėjo kompensuojamojo uždarbio dydžio.

Siekiant išvengti piktnaudžiavimo ligos išmokomis, siūloma įteisinti išimtį, kad ligos išmoka nebūtų mokama, jei vaikas į užsienio šalį išvyksta jau žinodamas, kad ta šalis yra įtraukta į paveiktų šalių sąrašą ir kad grįžus reikės izoliuotis.

Visos šios įstatymo nuostatos galiotų, iki Vyriausybė atšauktų ekstremaliąją situaciją ir karantiną, tai yra iki pabaigos abiejų nurodytų aplinkybių. Be to, siekiant užtikrinti sklandų priimto įstatymo įgyvendinimą, siūloma nustatyti, kad įsigaliojus įstatymui ligos išmokos būtų išmokėtos atgaline tvarka, tai yra pagal nedarbingumo pažymėjimus, išduotus už laikotarpį nuo karantino režimo termino pabaigos.

Kadangi jau yra žmonių, paėmusių biuletenius vaikų priežiūrai, prašome, kad Seimas šį įstatymo projektą svarstytų skubos tvarka. Prašom projektui pritarti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiamas ministre, nori paklausti nemažai Seimo narių. G. Skaistė klausia pirmoji. Ruošiasi A. Nekrošius. Prašom, kolege.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš turiu porą klausimų. Vienas patikslinantis, nes įstatymo aiškinamajame rašte parašyta, kad tai yra dėl vaikų pradinukų iki 8 metų, bet iki pradinio ugdymo, duodamas biuletenis jų tėvams, o jūs pristatydamas sakėte, kad iki ketvirtos klasės. Man truputį neaišku, iki kokio amžiaus vaiko tėvams mokama šita išmoka, nes, logiškai mąstant, jeigu vaiko negali vieno pagal įstatymą palikti iki 12 metų, tai gal būtų logiška susieti su šiuo terminu ir mokėti ne pagal klases, ne pagal pradinį ugdymą, o pagal tą amžių, nuo kurio tu vaiką gali palikti vieną namuose.

Kitas klausimas, kodėl tik dabar, rugsėjo 18 dieną, registruotas įstatymas, kai realiai šita situacija buvo žinoma jau gerokai seniau, ir dabar jūs atnešate ir prašote taikyti skubos tvarką. Kodėl tik dabar?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimus. Dėl pirmo klausimo. Vaikų pagal Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymą negalima palikti be priežiūros iki 7 metų, ne iki 12 ar 14, kaip neretai įvardinama. Iki 7 metų. Šiuo atveju, kaip įstatyme yra apibrėžta, tai yra dvi nuostatos: iki 8 metų, o kita nuostata yra visiems pradinukams. Tai iki 8 metų, vadinasi, taikoma tiems, kurie yra ikimokyklinio amžiaus ir jie gali lankyti priešmokyklinį ar ikimokyklinį ugdymą ar nelankyti, tai dėl to aptariame juos. Bet kai kalbame apie mokyklinukus, tai visiems pradinukams tokia nuostata buvo taikoma ir karantino laikotarpiu. Mes ją išlaikome tęstinę, kad būtų labai aišku, kad tuo metu, kai yra izoliacinis režimas ir yra mokomasi nuotoliniu būdu, tėvai padėtų pradinukams įsisavinti ugdymo programą, kuri yra nustatyta mokyklos. Dėl to amžius yra didesnis, negu Vaiko teisių pagrindų įstatyme apibrėžta.

Kodėl dabar? Kadangi visi mūsų teisės aktai buvo susiję su dviem sąlygomis, tai yra karantinu ir ekstremaliąja situacija, tai šiuo atveju, kadangi baigėsi karantinas, teisė gauti tokią išmoką pradingo, nes viena iš priežasčių dingo. Kadangi buvo apsispręsta, kad karantinas nebus skelbiamas net jeigu skaičius visuomenėje augs, tam reikalingos papildomos teisės nuostatos, kurios sudarytų sąlygas ekstremalios situacijos metu užtikrinti socialinę apsaugą, ką mes ir darome. Manau, kad rugsėjo mėnuo yra dar pats tas laikas.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia A. Nekrošius. Ruošiasi T. Tomilinas.

A. NEKROŠIUS (LVŽSF). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, norėčiau padėkoti už jūsų labai greitą reakciją, už labai reikalingą ir laukiamą sprendimą. Kaip žinoma, keletas savivaldybių Lietuvoje susiduria su sunkumais, padidėjo labai daug susirgimo atvejų ir dalyje savivaldybių yra stabdomas ugdymo procesas, daugelis mokinių ugdymo procesą vykdo nuotoliniu būdu ir, natūralu, tėveliai turi prižiūrėti tuos vaikus. Jiems yra labai aktualu turėti biuletenį, kuris užtikrintų tam tikras pajamas. Tai labai ačiū už tai.

Mano klausimas būtų šiek tiek kitoks. Kaip bus dėl individualios veiklos, ar nemažtote, kad galbūt reikėtų padėti ir toms šeimoms, kurios verčiasi individualia veikla, turi verslo liudijimus, nes iš esmės ir jų visa veikla yra sustojusi, ir jie netenka pajamų. Galbūt ateityje pateiktumėte kokias nors pataisas ir toje srityje? Labai ačiū.

L. KUKURAITIS. Dėkui už klausimą. Iš tiesų taip, ši išmoka yra susieta su įmokomis. Jeigu žmonės mokėjo įmokas, jie turi teisę į ligos išmoką. Kadangi dalis mūsų visuomenės narių dirbdami nemoka įmokų į ligos fondą, mes tokių išmokų mokėti negalime. Jeigu būtų kokių nors svarstymų, kad reikėtų kompensuoti ir šiai grupei žmonių prarastas lėšas, tai reikėtų daryti ne iš „Sodros“ biudžeto, bet iš valstybės biudžeto, kaip buvo daryta per karantiną ir po karantino – laikotarpiu, kai buvo mokamos atskiros išmokos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia T. Tomilinas. Ruošiasi E. Pupinis.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Mano klausimas susijęs su bendru kovidinės pagalbos kontekstu. Kadangi situacija šiek tiek keičiasi, daug kalbama apie lokalius židinius, kaip jūs galvojate, ar reikėtų pratęsti arba pakartoti kai kurias prastovų priemones, darbo pajamų palaikymo, verslo pagalbos priemones, būtent atsirandant lokaliems židiniams, ir kaip teisiškai tai reglamentuoti? Suprantu, kad jūs galite neturėti galutinio atsakymo, bet gal galėtumėte pakomentuoti, ką šia tema kalba COVID-19 komitetas? Ačiū.

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų didžioji dalis priemonių, kurios buvo karantininės, nukreiptos į dirbančių žmonių išlaikymą darbo rinkoje, taip pat ir kompensavimą prarastų lėšų tiek karantino laikotarpiu, buvo pratęstos laikotarpiu po karantino iki gruodžio 31 dienos. Ši išmoka, kurią mes dabar pristatome ir kurią svarstys Seimas, buvo vienintelė, kuri nebuvo pratęsta po karantino, todėl mes darome pakeitimus čia. Ją įvedus, iš tiesų susidarytų labai panašios galimybės, tokios, kurias žmonės turėjo karantino metu. Kitaip sakant, būtų mokamos subsidijos už prastovas, taip pat subsidijos įdarbinant darbuotojus, ir visos tos priemonės galioja iki gruodžio 31 dienos. Kitas klausimas būtų, bet jau artėjant link gruodžio 31 dienos, apie tų priemonių pratęsimą po gruodžio 31 dienos, ir čia jau reikėtų svarstyti su valstybės biudžetu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi A. Sysas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, iš tiesų jūs siejate su draudimais išvykti į užsienį, kai ten paskelbta karantino situacija, tačiau žmogus vis tiek moka socialinį draudimą ir iš tikrųjų gali būti įvairių situacijų. Nežinau, ar čia atspindėtas tas atvejis, kai jis išvyko į šalį, kuri tik paskui paskelbta karantininė. Iš tikrųjų ar teisingas toks požiūris, kai žmogus draudžiasi, moka pinigus, galbūt dėl darbdavio reikalavimų išvyko į užsienį ir grįžęs, pavyzdžiui, negaus tų išmokų, nes jis taip pat yra mokėtojas? Ačiū.

L. KUKURAITIS. Dėkui už klausimą. Iš tiesų taip, būtų nekorektiška neišmokėti išmokos, jeigu žmogus nuvyko į šalį ir paskui paskelbta ta šalis sąraše. Šiuo atveju yra nuostata, kad jeigu žmogus žinojo, buvo paskelbta ta šalis, ir vis dėlto išvyko ne darbo tikslais, ne būtinaisiais tikslais, jam nebūtų mokama, kad nebūtų piktnaudžiaujama, nes tikrai tokia situacija labai nesunkiai gali susidaryti, jeigu ypač kaimynės šalys bus sąrašuose.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Ruošiasi R. J. Dagys.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, suprantu, kad tai nerinkiminis įstatymas, jūs labai empatiškas žmogus, visą laiką į visus nuskriaustuosius žiūrite vienodai ir nau-dotatės tuo dabar. Bet mano labai konkretus klausimas iš įstatymo projekto. 3 straipsnio (tikras – 11 straipsnis) 9 dalis: „Šio straipsnio 1 dalyje nustatytu atveju asmeniui, turinčiam teisę gauti ligos išmoką, šio įstatymo 8 straipsnyje nustatyta tvarka ligos išmoka skiriama ne anksčiau kaip nuo Vyriausybės paskelbtos ekstremaliosios situacijos ir (ar) karantino paskelbimo dienos ir mokama iki jo darbingumo grąžinimo...“ ir taip toliau. Mano klausimas susijęs su tuo, tai čia kada galės pasinaudoti? Kam reikalinga skuba? Paaiškinkite man, kam reikalinga skuba, jei įstatymas įsigalioja atgaline data?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Skuba reikalinga tam, kad žmonėms būtų aišku, ar tikrai Seimas priėmė ir jiems bus kompensuojama, ar ne. Jeigu mes labai užtęsimė svarstymą ir nutiks taip, kad nepriimsime, tai bus apgauta labai daug žmonių. Šiuo atveju kuo mes greičiau

nusprendime, tuo žmonės greičiau žinos, kad už tuos biuletenius, kurie yra paimti, jie gaus savo lėšas. Manau, kad skuba yra būtina.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Paskutinis klausia R. J. Dagys. Prašom, kolega.

R. J. DAGYS (*MSNG*). Gerbiamas ministre, jūs įstatyme ten siejate visą laiką 14 dienų. Dabar net ir tie įvairiausi svarstymai, yra sutrumpinimai dienų, pailginimai, kitas klausimas – gali ir užtrukti tas laikotarpis, nebūtinai gali 14 dienų pakakti, nes tie atvejai yra skirtingi. Ar jūs manote, susiejimas ir fiksavimas būtent 14 dienų turėtų būti šiame įstatyme? Ar vis dėlto turėtų būti kažkokia institucija, kuri tą vienaip ar kitaip galėtų įvertinti, kad paskui vėl nereikėtų mums taisyti tuo atveju, jei dienos arba sutrumpės, arba dėl kokių nors priežasčių jas reikės pailginti?

L. KUKURAITIS. Dėkoju už klausimą. Iš tiesų, taip, yra keletas situacijų. Viena situacija, kai ugdymo įstaiga paskelbia infekcijų plitimą ribojantį režimą, tai tada tas izoliacijos laikotarpis ir kompensavimo išmoka bus iki pat režimo pabaigos ir tai tikrai labai priklausys nuo savivaldybės situacijos, nuo mokyklos situacijos ir taip toliau.

Tais atvejais, kai yra individualūs atvejai, yra išvykimas į užsienį arba turėtas kontaktas su COVID-19 asmeniu, yra taikomas tas 14 dienų ir tas 14 dienų terminas šiame įstatyme kartojamas taip pat ir prie kitų ligų. Faktiškai visų ligų išmokų kompensavimas yra nustatytas 14 dienų. Mes laikomės to paties termino. Ar reikalingas išskirtinis koks nors kitas terminas tais individualiais atvejais? Kol kas, kiek kalbėjomės su Sveikatos apsaugos ministerija, tai ne.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas ministre, jūs atsakėte į visus klausimus. Prašom atsisėsti. Motyvai. A. Nekrošius – motyvai už. Prašom.

A. NEKROŠIUS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, tikrai kviečiu visus palaikyti šį įstatymo projektą, manau, kad tai yra labai laukiamas teigiamas postūmis šioje srityje. Aš taip pat pritarčiau ir Vyriausybės prašymui taikyti ypatingą skubą, nes manau, kad tikrai reikia žmonėms aiškumo šioje srityje, nes daugelis nežino, kokia situacija bus po savaitės, po dviejų. Žmonės tiesiog būtų garantuoti, kad situacija yra suvaldyta ir kad jiems bus kompensuojamos netektos pajamos. Aš manau, kad tai yra labai svarbu.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Sysas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke, tikrai balsuosiu už, bet aš kalbu būtent dėl skubos. Aš čia įžvelgiu vėl rinkimų batalijas, o ne esmę. Įstatyme viskas aiškiai parašyta, kiek mokame. 14 dienų. Kad atgaline data įsigalioja. Suprantu – sušaukė mūsų komiteto posėdį net per pertrauką. Bet noriu priminti, gerbiama posėdžio pirmininke, Konstitucinis Teismas mums aiškiai pasakė, kada reikia taikyti skubą ar ypatingą skubą. Šiuo atveju aš nematau jokios skubos, nebent ministras nepasitiki valstiečių dauguma ir jūs... Paprastu greičiu turime priimti. Kas gali vilkinti šį įstatymą? Atsistokite čia, salėje, tie, kurie nori vilkinti šį įstatymą. Niekas nenori vilkinti. Vadinas, aš nematau skubos reikalingumo. Kad nebūtų taip, kaip su Užimtumo įstatymu, per savaitę du kartus keitėme, iš viso septynis kartus Užimtumo įstatymą pavasario sesijoje taisėme. Skubų darbą vėliai gaudo. Tai vien dėl to pasisakau prieš. Aš palaikau, kad tą reikia daryti, bet dabar matau, kad ministras buvo ne empatiškas, o grynai dėl apskaičiavimo šitą įstatymą yra atnešęs. Ačiū.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, Seimo nariai atsako už savo pasakytus žodžius, o aš tiesiog konstatuoju, kad ministras čia, tribūnoje, neprašė ypatingos skubos, jis kalbėjo apie skubą, tad iš tiesų kito siūlymo dėl ypatingos skubos ir nėra. Tai, ką Seimo narys pasakė kalbėdamas, tai nėra oficialus frakcijos siūlymas.

Dabar, gerbiami kolegos, pirmiausia apsisprendime po pateikimo. Balsuojame. Kas už tai, kad pritartume po pateikimo Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimui, kuriuos ką tik išgirdome ir ministras pateikė?

Balsavo 66 Seimo nariai – 66 Seimo nariai vienbalsiai pritarė po pateikimo.

Ministras siūlė svarstyti skubos tvarka. Kitų pasiūlymų nebuvo, frakcijos vardu nebuvo. Gerbiami kolegos, ar galime pritarti bendru sutarimu, kad svarstome skubos tvarka? (*Balsai salėje*) Vienas vaikinai, atsiprašau, vienas Seimo narys prie šoninio mikrofono mano kitaip. J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (*LSDPF*). Ačiū, gerbiama pirmininke. Ar ministras čia prašo skubos, ar Vyriausybė? Didelis skirtumas.

PIRMININKĖ. Ministras tribūnoje perduoda Vyriausybės nuomonę. Taip, jūs sakysite, kad čia užrašyta ypatinga skuba.

A. SYSAS (LSDPF). Gerbiama pirmininke...

PIRMININKĖ. Aš manau, kadangi yra dar ministras, mes turime...

A. SYSAS (LSDPF). Čia parašyta – Vyriausybė siūlo svarstyti ypatingos skubos tvarka, apie ką aš ir kalbėjau.

PIRMININKĖ. Ačiū. Kadangi yra ministras, mes dar galime patikslinti. Gerbiamas ministre, prašome per šoninį mikrofoną informuoti Seimą, nes jūs iš tribūnos minėjote, kad Vyriausybė prašo skubos tvarka, tai reikia aiškumo, kaipgi galiausiai. L. Kukuraitis.

L. KUKURAITIS. Dėkui, kad svarstome skubą. Vyriausybė, kiek man yra žinoma, mes prašėme skubos, tačiau ypatinga skuba šiuo atveju dar greičiau nuramintų visuomenę. Ačiū. (*Balsai salėje*)

PIRMININKĖ. Vyriausybė siūlo skubos tvarką. Ar visi sutinkame su tuo, ar reikia balsuoti? J. Jarutis.

J. JARUTIS (LVŽSF). Na, aš manau, labai aiškiai parašyta sprendimo projekte, kad Vyriausybė prašė ypatingos skubos, o ne skubos. Cituokime tiksliai ir kelkime klausimą šitaip.

PIRMININKĖ. Gerbiamas kolega, tada prašome patikslinti tai frakcijos vardu, nes ministras pasakė, kad Vyriausybė prašo skubos tvarka.

J. JARUTIS (LVŽSF). Mes pasitikime savo Vyriausybe ir prašome frakcijos vardu ypatingos skubos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Viskas, gerai, kadangi nuomonės išsiskyrė, vienur fiksuojama, kad Vyriausybė prašo ypatingos skubos tvarka, kitur sakoma, kad skubos tvarka, gerbiamieji, balsuojame. Mygtukas „už“ – už ypatingą skubą, mygtukas „prieš“ – už skubą. (*Balsai salėje*) Gerai, sustabdu. Aš iš tiesų negaliu pati taip pasiūlyti, nes yra užrašyta, kad Vyriausybė siūlo ypatingos skubos tvarka, tai, gerbiamieji kolegos, tada balsuojame: kas už tai, kad pritartume Vyriausybės siūlymui, kad įstatymo projektas būtų svarstomas ypatingos skubos tvarka? (*Balsai salėje*) Kokie kiti pasiūlymai?

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Ar tai reiškia, kad tas pareiškimas, kurį neseniai padarė premjeras, kad remis Lenkiją kovoje su Europos Sąjunga dėl įstatymo viršenybės principo pažeidimo, kad įstatymo viršenybės principas pažeidžiamas ir Lietuvoje, ir bus toliau paminamas Konstitucinio Teismo nutarimas, kuriuo pasakyta, kad ypatinga skuba negali būti priimami įstatymai, jeigu nėra karo padėties, nepaprastosios padėties ir panašiai? Ar čia yra dabar tokia padėtis pas mus paskelbta? Jūs net negalite skelbti balsavimo dėl ypatingos skubos. (*Balsai salėje: „Galime!“*)

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, aš privalau skelbti tai, kas parašyta. Aš tik vedu posėdį ir kas parašyta posėdžių stenogramoje, šiuo atveju man pateiktoje programoje, aš taip turiu elgtis. (*Balsai salėje*) Atsiprašau, ponas E. Gentvilas. (*Balsai salėje*)

E. GENTVILAS (LSF). Kolegos, žiūrėkite, Seniūnų sueigoje lyg ir sutarėme – niekas neprieštarauja dėl skubos. Kitą antradienį įstatymas priimamas. Kodėl jūs dabar kišate frakcijos vardu reikalavimą balsuoti ypatingos skubos tvarka, o tai laužo Konstitucinio Teismo doktriną? Kodėl jūs prievartaujate Seimą šitaip elgtis? Ar Seime kas nors prieštarauja šiam projektui? Ar jūs galvojate, kad jis bus nepriimtas kitą antradienį? Šiandien balsuota vienbalsiai. Kodėl jūs statote Seimą šitaip ir paskui sakote – opozicija trukdo dirbti? Jūs, gerbiamieji, patys laužote Konstitucinio Teismo sprendimą ir piktinsitės. Vėl R. Karbauskis sakys – opozicija mums trukdo. Netrukdome! Padėsime priimti. Bet nedarykime tai versdamiesi kūlversčiais. Aš frakcijos vardu siūlau balsuoti už skubos tvarką.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, o dabar paskaitykime Statutą ir bus aišku. Viena. Argumentas – prašyti ypatingos skubos ar skubos gali Vyriausybė. Ne frakcija. Todėl J. Jaručio prašymas neteisėtas dėl ypatingos skubos. Dėl skubos ministras, būdamas tribūnoje, čia įvardino.

Balsuojame, kas už tai, kad būtų skelbiamas šitas įstatymo svarstymas skubos tvarka. Viskas išspręsta. Paskaitykite Statutą, gerbiamas Jaruti. Balsuojame, kad skubos tvarka. (*Balsai salėje*) Ypatingos skubos tvarką gali siūlyti tik Vyriausybė. Kadangi Vyriausybės atstovas dar kartą patikino,

kad skubos tvarka, tai mes balsuojame, ar pritarti skubai. Viską išsiaiškinome. Statutas yra toks dokumentas, kurį dar kartą paskaičius viskas aišku.

Balsavo 73 Seimo nariai: už skubą – 61, prieš – 2, susilaikė 10. Pritariame skubai. Kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomas nėra numatytas. Siūloma svarstyti, kaip jau ir nusprendėme, kad skuba, rugsėjo 24-ąją.

Replikos. A. Mazuronis.

A. MAZURONIS (MSNG). Labai dėkui, gerbiama pirmininke. Aš tik Mišrios Seimo narių grupės vardu noriu pareikšti asmeniškai jums padėką už sąžiningą ir objektyvų pirmininkavimą posėdžiui.

PIRMININKĖ. Malonu, bet neverta.

J. Jarutis pareišk pastabą. Juokaujame. Prašom, Jonai.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ne pastabą. Tiesiog, gerbiamoji pirmininke, drįstu sakyti, kad jūs mane išprovokavote pasakyti, kad frakcijos vardu. Aš tik norėjau įvardinti, kad teikimas buvo Vyriausybės vardu, ir tiek. Taip įvyko, kaip įvyko, bet aš balsavau ir pritariu tam, kas dabar yra priimta.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiami kolegos. Svarbiausia, kad mes išsiaiškinome ir priėmėme teisingą sprendimą. Dėkoju.

Gerbiamas S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Aš tik mažą replikėlę. Malonu, kad ši kartą to neišprovokavo opozicija.

PIRMININKĖ. Iš tiesų. Svarbu rezultatas.

11.39 val.

Korupcijos prevencijos įstatymo Nr. IX-904 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5042, Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo Nr. VIII-1649 2, 7, 8, 19, 36, 49 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 9¹, 9² ir 9³ straipsniais įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5043, Administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5044 (pateikimas)

Gerbiamieji kolegos, darbotvarkės 1-7 klausimas – Korupcijos prevencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5042. Kviečiu Respublikos Prezidento vyriausiąjį patarėją D. Kuliešių. Prašom. Pateikimas. Noriu iš karto paklausti: jūs tikriausiai pateiksite ir lydimuosius įstatymo projektus? O tai būtų Specialiųjų tyrimų tarnybos tam tikrų straipsnių ir Administracinių bylų teisenos įstatymo 112 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas. Prašom.

D. KULIEŠIUS. Laba diena. Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, esu įgaliotas Respublikos Prezidento jums pristatyti Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą ir lydimuosius įstatymų projektus. Su jūsų sutikimu projektus pristatysiu vienu kartu.

Jeigu Korupcijos prevencijos įstatymo projektas sulauktų Seimo palaikymo, taptų pagrindu sprendžiant įsisenėjusias korupcijos problemas Lietuvoje. Korupciją matome kaip valstybės organizmo vėžį, trukdantį stiprinti Lietuvos nacionalinį saugumą, stabdantį ekonomikos, socialinės, sveikatos politikos bei kitų strateginių sričių vystymąsi. Dabartinių tarptautinių ir nacionalinių grėsmių akivaizdoje efektyvus korupcijos rizikų valdymas yra strateginis tikslas Lietuvos Respublikos Prezidento darbotvarkėje.

Korupcijos daroma moralinė, reputacijos, visuomenės pasitikėjimo valstybės institucijomis menkinimo ir finansinė žala yra tokia didelė, kad Respublikos Prezidentas negali jos nematyti, ignoruoti ir nespresti. Korupcijos žalai pagrįsti paminėsiu keletą atliktų tyrimų. Europos Parlamento užsakymu 2016 metais atliktas tyrimas, kurio metu buvo paskaičiuotas tiesioginis ir netiesioginis korupcijos poveikis, išreiškiamas numanoma socialine, politine ir ekonomine žala valstybės biudžetui, vertinant pagal bendrąjį vidaus produktą. Šio tyrimo duomenimis, Lietuvoje korupcijos daroma žala per metus galimai siekia daugiau kaip 4 mlrd. eurų. Norėdami palyginti galime pasakyti, kad esant šiai sumai galėtų padvigubėti kasmetinis Lietuvos socialinės ir sveikatos apsaugos sistemų finansavimas.

„Transparency International“ atliekamas korupcijos suvokimo indekso tyrimas rodo, kad Lietuvai trūksta didesnio pokyčio kuriant antikorupcinę aplinką. Per pastaruosius ketverius metus

Lietuvos vertinimas padidėjo tik vienu balu, o Nacionalinėje kovos su korupcija programoje esame užsibrėžę strateginį tikslą iki 2025 metų pasiekti ne mažesnę negu 70 balų įvertinimą. O tai yra dešimčia balų didesnis rodiklis, nei Lietuva gavo 2019 metais.

Būtinybę tobulinti šiuo metu galiojančią korupcijos prevencijos sistemą rodo ir 2019 metais atliktas Lietuvos korupcijos žemėlapių tyrimas. Čia korupcija užima ketvirtą vietą tarp Lietuvos gyventojams aktualių problemų. 36 % gyventojų korupciją įvardijo kaip labai rimtą problemą.

Europos Komisijos inicijuotame tyrime verslo požiūris į korupciją Europos Sąjungoje pasako, kad net 37 % tyrime apklaustų Lietuvos įmonių, dalyvaujančių viešuosiuose pirkimuose, nurodė, kad per pastaruosius trejus metus korupcija joms sukliudė laimėti viešąjį pirkimą. Šis skaičius yra 11 % didesnis nei 2017 metais atliktame tyrime.

Pagal susidūrimo su korupcija viešuosiuose pirkimuose vertinimą Lietuva atsiduria 20 vietoje tarp 28 Europos Sąjungos valstybių narių. Šiuo metu galiojantis Korupcijos prevencijos įstatymas buvo priimtas 2002 metais. Nors ne viena šio įstatymo nuostata buvo tobulinta, tačiau iš esmės nesikeičianti korupcijos aplinka Lietuvoje lemia būtinybę priimti naujos kokybės, tarptautinius standartus atitinkančių įstatymo projektą.

Galima įvardyti pagrindinę dabartinio teisinio reguliavimo problemą. Galiojantis Korupcijos prevencijos įstatymas stokoja sisteminio požiūrio ir neužtikrina rezultatyvaus praktinio prevencijos įgyvendinimo. Taip yra dėl to, kad šiuo metu veikiančiame mechanizme nėra svarbių elementų. Nepakanka dabar numatytų korupcijos prevencijos priemonių, jos taikomos fragmentiškai, neefektyviai, neugdomas arba nepakankamai ugdomas antikorupcinis sąmoningumas, nėra aiškos už atsparumą korupcijai atsakingų subjektų sistemos, tinkamai nenustatytos jų teisės, pareigos ir atsakomybė. Nėra nustatytų kriterijų, pagal kuriuos galėtų būti vertinama ir palyginama institucijų antikorupcinės aplinkos kūrimo veikla ir pažanga.

Respublikos Prezidentas teikiamu projektu siekia esminių pokyčių formuojant Lietuvos antikorupcinę aplinką. Naujos redakcijos Korupcijos prevencijos įstatymas atitinka Lietuvos standartizacijos departamento pripažintus tarptautinių ISO standartų dėl rizikų valdymo, antikorupcinės vadybos sistemos reikalavimus, pagal kuriuos didelė dalis tarptautinių ir Lietuvos verslo organizacijų valdo riziką savo veikloje jau dabar. Projektu sprendžiami įvardinti dabartinio teisinio reguliavimo trūkumai ir siekiama efektyvaus, į rezultatus orientuoto korupcijos prevencijos modelio.

Pagrindiniai siūlomo naujo korupcijos prevencijos reguliavimo tikslai yra šie: kurti antikorupcinę aplinką Lietuvoje, skatinant subjektų savanorišką veiklą ir įsitraukimą; diegti principą, reikšiantį, kad už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą visų pirma atsakingos pačios įstaigos; kurti naujas ir atnaujinti esamas pasiteisinusias korupcijos prevencijos priemones; pamatuoti ir palyginti atsparumo korupcijai veiklos rezultatus; puoselėti ir didinti privataus ir viešojo sektorių, visuomenės antikorupcinį sąmoningumą; atnaujinti atsparumo korupcijai priemones vykdančių subjektų sistemą, nurodyti jų teises, pareigas ir atsakomybę.

Korupcijos prevencijos įstatymo projekte siūlomos penkios naujos prevencijos priemonės, tobulinamas reglamentavimas aštuonių galiojančių ir atsisakoma dviejų prevencijos priemonių. Įstatymo projekte siūloma subsidiarumo principu nustatyti savarankiškų įstaigų funkcijas ir nurodyti sąrašą korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių, kurias savarankiškos įstaigos turi įgyvendinti savo organizacijoje, taip pat stebėti ir užtikrinti, kad jos būtų įgyvendintos joms pavaldžiuose ir (ar) jų valdymo sričiai priskirtuose viešojo sektoriaus subjektuose. Siūloma reglamentuoti atvejus, kai viešojo sektoriaus subjekte turi būti steigiamas už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingas padalinys arba paskirtas atsakingas asmuo.

Privataus sektoriaus subjektų vaidmuo, kuriant korupcijai atsparią aplinką, grindžiamas savanoriškumu ir geranorišku įsitraukimu. Jokių įpareigojančių normų privataus sektoriaus subjektų atžvilgiu nėra numatoma. Privataus sektoriaus subjektai raginami būti aktyvūs, kurti antikorupcines iniciatyvas, teikti siūlymus dėl korupcijos prevencijos priemonių įgyvendinimo, užtikrinti veiksmingą korupcijos rizikų valdymą savo veikloje ir vykdyti kitas veiklas, prisidedančias prie korupcijai atsparios aplinkos kūrimo Lietuvoje.

Reglamentuojamas Specialiųjų tyrimų tarnybos vaidmuo, teikiant metodinę antikorupcinės aplinkos kūrimo pagalbą, teikiant rekomendacijas, vykdant stebėseną, korupcijos rizikos analizę,

teisės aktų antikorupcinius vertinimus. Korupcijos prevencijos įstatymo projektu numatomas teigiamas poveikis viešajam sektoriui dėl administracinių ir viešųjų paslaugų kokybės gerėjimo, dėl efektyvesnės viešojo sektoriaus subjektų priežiūros ir kontrolės, geresnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo, antikorupcinės aplinkos kūrimo atsakingų asmenų kompetencijos augimo. Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo priemonių teikiama nauda ne vieną kartą viršys priemonių taikymo kaštus. Korupcijai atsparios aplinkos kūrimo vieningą standartą atitinkantis viešojo sektoriaus subjektų veikimas ir šioje srityje aktyvesnis verslo subjektų vaidmuo kurs visuomenės pasitikėjimą valstybės institucijomis, formuos efektyvią Lietuvos atsparumo korupcijai sistemą.

Korupcijos prevencijos įstatymo projekte siūlomas korupcijos rizikų valdymo modelis yra praktiškai išbandytas, sėkmingai įgyvendintas ir taikomas atskirose valstybės institucijose, valstybės valdomose įmonėse. Kaip pavyzdį galima paminėti, kad laiku įgyvendintos prevencijos priemonės būtų užkirtusios kelią žinomiems „Grigeo“ ir kitiems panašiams korupcinio pobūdžio įvykiams.

Įstatymo projekto lydimasis Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymas keičiamas, siekiant suderinti jo nuostatas dėl asmens duomenų tvarkymo su Europos Sąjungos duomenų apsaugos direktyva. Taip pat įtvirtintas STT pareigūno, įtariamo padarius tarnybinį nusižengimą, teisės tarnybinio nusižengimo tyrimo metu...

PIRMININKĖ. Labai atsiprašau pranešėjo, gal jūs sutiktumėte atsakyti į klausimus ir tada pabaigtumėte kartu. Ar dar daug liko laiko?

D. KULIEŠIUS. Baigiu savo pristatymą. Noriu tik paminėti, kad įstatymų projektai yra derinti viešos konsultacijos metu. Dėl jų yra gautos Seimo Teisės departamento ir Teisingumo ministerijos pastabos, į jų didžiąją daugumą atsižvelgtina, jos nėra esminės. Projektai bus tikslinami svarstymo Seimo komitete metu, jeigu jiems pritarsite.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

D. KULIEŠIUS. Prašom pritarti teikiamiems Korupcijos prevencijos įstatymo ir lydimųjų teisės aktų projektams.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Jūsų nori paklausti nemažai Seimo narių. E. Gentvilas klausia pirmasis. Ruošiasi A. Sysas.

E. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas patarėjau, šį rytą frakcijoje kalbėjome, aš pritariu šiam pakeitui, balsuosiu už, tačiau, kaip jūs ir pats sakote, reiktų gal dar ką nors patobulinti atsižvelgiant į siūlymus. Man norisi, kad korupcijos prevencijos specialistai, kurie dirbs įstaigose ir įmonėse, *ne dirbtų į stalčių*. Aš suprantu, jie derins su STT visokias antikorupcines programas įmonės ar įstaigos viduje. Svarbiausia, kad tai būtų realizuota. Bėda bus tada, kai tie specialistai dirbs, bet įmonės ar įstaigos vadovai nevykdys, nerealizuos. Kitaip sakant, reikia numatyti dar vieną žingsnį į priekį, kad tai, ką parengė korupcijos prevencijos, vadinkime, specialistai įmonės ar įstaigos viduje, pasiektų įmonės ar įstaigos vadovus ir kad tai būtų realizuota įsakymais ar kitais sprendimais. Priešingu atveju įmonės vadovas gali visą gerą iniciatyvą ir įstatymo veikimą sužlugdyti.

D. KULIEŠIUS. Ačiū už klausimą. Siūlomo projekto tikslas yra kurti korupcijai atsparią aplinką. Mes sakome, kad labai svarbu, kad pati organizacija, pačios organizacijos darbuotojai, pats organizacijos vadovas būtų suinteresuotas ir atsakingas už šio tikslo įgyvendinimą. Dabar jūsų minimi specialistai yra visos antikorupcijos sistemos dalis. Tai reiškia, kad jie kartu su vadovu, įgyvendindami antikorupcijos standartą, antikorupcijos politikas, valdydami rizikas, užtikrins, kad būtų užkertamas kelias korupcijos atvejų kilimui. Tikslas yra įgyvendinti prevenciją. Tokių pavyzdžių jau šiandien yra veikiančių. Tai yra rizikų valdymo standartas, kuris visa apimtimi diegiamas dėl praktinio rezultato. To šiandien labai trūksta dabartiniame reguliavime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Mieli kolegos, noriu paprašyti truputį daugiau tylos salėje. Petrai, Arūnai! Gerbiamieji, jūs taip garsiai kalbate, kad mes jau nieko negirdime, tik girdime jus.

A. Sysas. Maloniai prašau klausti. Ruošiasi S. Šedbaras.

A. SYSAS (LSDPF). Aš pasistengsiu garsiai klausti, kad girdėtų.

Ačiū, pirmininke. Gerbiamas patarėjau, aš pratęsiu kolegos mintį. Vakar teko susitikti su aplinkosaugininkais. Kas atsitinka įstaigose jau šiandien? Aplinkosaugininkų mažėja, o didėja biurokratinį, gal reikalingą darbą, bet biurokratinį... Korupcijos prevencijos, imuniteto tarnybose ten

po septynis, penkis žmones vietoj žmonių, kurie užsiimtų konkrečiu labai reikalingu darbu. Ar kovos su korupcija vąjus nevirs tuo, kad paprasčiausiai bus priimta daugiau draugų, pažįstamų į etatus, o žmonės, kurie dirba tiesiogiai reikalingą darbą, bus atleisti? Labai ačiū.

D. KULIEŠIUS. Įstatyme yra reglamentuojama ši nuostata, kad už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingi subjektai turėtų būti priimti savarankiškose įstaigose, savarankiškai įstaigai pavaldžiose reguliavimo srityje veikiančiose įstaigose. Šitas klausimas būtų sprendžiamas individualiai. Tai reiškia, kad ši funkcija galėtų būti įgyvendinama formuojant padalinį, pavyzdžiui, ministerijoje arba savivaldybėje.

Žmonės, kurie dirba būtent tokį darbą, susijusį su rizikų valdymu, atlieka funkciją užkirsti galimus nuostolius, žalą, didesnę negu administracinė našta, sukurti šiai korupcijai atsparią aplinką. Taigi būtent dėl įstatymo tokių kaip ir abejonių, kurias jūs, gerbiamas Seimo nary, iškėlėte, jog tai bus kažkokia papildoma administracinė našta, tikrai nematome.

PIRMININKĖ. Dėkoju jums. Klausia S. Šedbaras. Jo nėra. D. Gaižauskas.

Klausti – minutė, atsakyti – dvi.

D. GAIŽAUSKAS (LVŽSF). Labai ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiamas patarėjau, čia aš, ranką iškėlęs, tiesiai prieš jus. Išties labai lauktas įstatymo projektas. Gerbiami kolegos, tikrai šią kadenciją priėmėme labai daug stiprių ir labai reikalingų antikorpucinių įstatymų, tačiau buvo išlikusi viena spraga, kurios mes niekaip negalėjome įgyvendinti. Ją dabar bandysime užlopyti, būtent atsiradus toms antikorpucinėms indikavimo sistemoms, kurios turės atsirasti tiek valstybės, tiek savivaldybės įstaigose. Tačiau šis įstatymo priėmimas gal dėl kokios nors informacijos stokos sukėlė perteklines, sakyčiau, baimes, kad atsiras kažkoks specialių pareigūnų tinklas savivaldybėse ar Vyriausybės įstaigose. Lyg tai būtų, kaip sakoma ir viešai dabar teigiama, kažkokie asmeniniai STT padaliniai. Prašom panaikinti tas abejones ir dar kartą pakartoti, kas galės ir kokie asmenys ar pavieniai kokie nors padaliniai, kas tai bus, ar paprasti valstybės tarnautojai, kas būtent dirbs šiuose padaliniuose ir kokias funkcijas jie turės atlikti?

D. KULIEŠIUS. Ačiū už klausimą. Įstatymo projekte numatoma, kaip ir minėjau, jog savarankiškos įstaigos turės pareigą įsteigti už korupcijai atsparios aplinkos kūrimą atsakingus padalinius arba asmenis. Dabar tai yra būtent rizikų valdymo specialistai. Tai nėra, kaip jūs įvardijote, kokios nors atskiros institucijos pajėgos. Kaip pavyzdį galėtume paminėti, jog, tarkime, viešojo valdymo subjektuose dirbantys vidaus auditoriai nelaikomi Valstybės kontrolės pajėgomis, įstaigose dirbantys asmens duomenų apsaugos specialistai nelaikomi Duomenų inspekcijos pareigūnais, o, tarkime, finansininkai nėra Mokesčių inspekcijos specialistai. Būtent keliant tikslą, kad būtų formuojama organizacijoje korupcijai atspari aplinka, už tai turi būti atsakingas asmuo ir tos korupcijos galimos rizikos turi būti valdomos būtent toje vietoje, toje organizacijoje, kurioje tos rizikos gali kilti. Ne kur nors esanti STT ar kita organizacija yra atsakinga už organizacijos korupcijos problemas, bet sakoma, kad visų pirma tos organizacijos vadovas, atsakingi asmenys ir visas kolektyvas turi rūpintis, kad ta organizacija būtų sveika.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Bakas. Ruošiasi J. Sabatauskas. Atsakyti tik dvi minutes, labai operatyviai.

V. BAKAS (MSNG). Gerbiamas patarėjau, iš tiesų norėčiau pasveikinti tą iniciatyvą, bet vis tiek jūs atstovaujate Prezidentui. Kova su korupcija prasideda tada, kai yra nepakantumas čia, Seime, nepakantumas prezidentūroje pačiai korupcijai. EPBO, kai darė tyrimą dėl Lietuvos priėmimo į tą organizaciją, kalbėjo apie tai, jog viena iš didžiausių problemų yra atsakomybės neišvengiamumas, kitaip tariant, teismai neveikia, jie nebaudžia, neskyrė adekvačių bausmių. Ta situacija iki šiol nepasikeitė. Teismų klausimas yra Prezidento prerogatyva.

Mano klausimas toks. Ką daryti tam antikorpuciniam pareigūnui toje ministerijoje, kuriai vadovauja teistos partijos ministras? Kaip jūs manote, ar Prezidentas, formuodamas koaliciją, pri-tars, kad teistos partijos galėtų deleguoti savo žmones?

PIRMININKĖ. Dėkoju. Laikas.

D. KULIEŠIUS. Ačiū už klausimą. Teikiamas Korupcijos prevencijos įstatymo projektas bus privalomas taikyti visoms viešojo sektoriaus institucijoms, tarp jų ir teismams, ir kitoms teisėsau-gos institucijoms. Dabar atsakomybės neišvengiamumas, kaip jūs minite, tikrai yra svarbus prin-

cipas ir jį įgyvendinti prezidentūra kelia tikslą ne tik šiuo įstatymu, kuris yra vienas iš svarbių žingsnių, bet ir kitais žingsniais, kurie irgi bus daromi. Tai yra susiję su Baudžiamojo proceso kodekso tobulinimu siekiant išvengti piktnaudžiavimų, kuriuos galbūt jūs turėjote mintyje.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir paskutinis klausia J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Aš žiūriu ne tik į projektą, bet ir į Teisės departamento pastabas. Tarp jų yra kelios pastabos, kurios, sakyčiau, balansuoja ant prieštaravimo Konstitucijai ribos. Pavyzdžiui, ketvirta pastaba, kur atkreiptas dėmesys dėl 6 straipsnio 9 dalies, kur siūloma viešojo sektoriaus subjektams, gavusiems STT pastabų dėl korupcijos rizikos, kad jie turi atsiskaityti STT, kaip jie reagavo, jeigu nereagavo, tai kodėl ir panašiai. Tarp jų, kaip pažymi Teisės departamentas, yra tokios viešos įstaigos kaip Seimas, Prezidentas, Vyriausybė. Nėra pagal Konstitucijos 5 straipsnį, kuris žymi valdžių padalijimo principą, tokios įstaigos, kuriai atsiskaitytų. Konstitucijoje nepažymėta tokia įstaiga, kuriai...

PIRMININKĖ. Dėkoju, laikas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). ...turi atsiskaityti. Kaip gali tokios nuostatos atsirasti? Kodėl jūs nedetalizavote, nepataisėte?

PIRMININKĖ. Laikas, gerbiamas kolega.

D. KULIEŠIUS. Ačiū, gerbiamas Seimo nary, už tikrai gerą klausimą. Kaip minėjau, šitos pastabos yra diskutuotinos, yra parengta derinimo pažyma ir į jas bus atsižvelgta, jeigu nuspręsite šitą projektą nagrinėti Seimo komitetuose. Esmė yra tokia, kad savarankiškos įstaigos, taip pat ir Seimas, yra atskaitingos visuomenei, ne Specialiųjų tyrimų tarnybai, o visuomenei. Tokia yra mintis. Tai reiškia, kad... (*Balsas salėje*) Čia būtent žodžių sudėliojimas, norima pasakyti, jog būtent ta atskaitomybė turi būti vieša, ji turi būti visuomenei. Būtent tokia mintis, turės būti pakoreguota. Aš sutinku, kad šiuo metu tas žodžių sudėliojimas sakinyje nėra iki galo aiškus. Jis gali būti patikslintas ir mes sutinkame su tuo patikslinimu, bet mintis yra ta, kad būtent atsiskaitymas būtų visuomenei, kad veikla būtų vieša, o iš to viešumo jau tiek Specialiųjų tyrimų tarnyba, tiek kitos institucijos matytų rezultatus, matytų veiksmus ir esant poreikiui pateiktų savo rekomendaciją arba vertinimą, bet jokio atsiskaitymo, tikrai pritariu, neturėtų būti įstatyme siūloma.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Galite atsisėsti. Jūs atsakėte į per nustatytą laiką skirtus klausimus.

Motyvai. E. Gentvilas.

E. GENTVILAS (LSF). Gaila, kad šito jau galiojančio įstatymo neturėjome, pavyzdžiui, kokią kovo 15 dieną. Tada kovo 19 dieną nebūtų įvykęs galbūt keistas greitujų testų pirkimas, rodos, keturis kartus permokant, nebūtų pareikšti įtarimai kai kuriems politinio pasitikėjimo pareigūnams, R. Karbauskiiui nereikėtų kaltinti opozicijos, kad per daug domisi tokiais dalykais, premjerui iš tribūnos nereikėtų šaukti apie šūdmalą ir panašius dalykus. Suprantu, kad vien tas įstatymas savaime neišgydys visko. Reikia ir organizacijų vadovų geros valios. Reikalingas nuolatinis stebėsenos mechanizmas, kad tai, kas yra sukurama organizacijoje kaip prevencinės priemonės, kad tai būtų realizuojama ir įgyvendinama.

Kartu sutinku su Prezidento patarėju ir aš pritariu tam, kad yra dar dalykų, kuriais būtų galima papildyti. Todėl aš drąsiai agituojau balsuoti už šitą įstatymo projektą, už visą paketą šitoje pateikimo stadijoje, ir labai atidžiai įvertinti, išiklausyti į visus siūlymus, kurie sistemškai tilptų į tą įstatymų turinį ir dar jį pagerintų, nes galimybių gerinti tikrai čia yra pakankamai. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvų prieš niekas nenori išsakyti. Gal galime bendru sutarimu? (*Balsai salėje: „Taip!“*) Galime pritarti bendru sutarimu. Kaip pagrindinis siūlomas Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas dėl Korupcijos prevencijos ir Specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymų, papildomas nėra numatytas. O dėl Administracinių bylų teisenos įstatymo pagrindiniu siūlomas Teisės ir teisėtvarkos komitetas, o papildomu – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

Gerbiamoji G. Burokienė turi pasiūlymų dėl komitetų. (*Balsai salėje*) Bus pasiūlymas, tada ir balsuosime. G. Burokienė.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamoji pirmininke, kadangi tai vis dėlto susiję su valstybės tarnybos institucijomis, aš kaip papildomo prašyčiau Valstybės valdymo ir savivaldybių komiteto.

PIRMININKĖ. Dėl pagrindinio Korupcijos įstatymo?

Taip, gerbiami kolegos, yra pasiūlymas papildomu paskirti Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą. Galime pritarti bendru sutarimu? Pritarėme. Dėl komitetų? Pritarėme. Dėl svarstymo datos? Siūloma spalio 20 diena. Galime pritarti? Pritarėme. Nuoširdžiai dėkoju. (*Šurmulyš salėje*) Netriukšmaukite, mes pritarėme bendru sutarimu po pateikimo, gerbiami kolegos. (*Balsai salėje*) Jūs reikalavote balsuoti? Gerai. Jeigu yra reikalavimas balsuoti, šaukite garsiau, nes didžiulis triukšmas salėje. Todėl prašau balsuoti, nors paskyrėme komitetus supratę, kad yra bendras pritarimas, bet reikalaujama balsuoti po pateikimo. Balsuojame. Šventa Seimo narių valia. (*Balsai salėje*)

Mieli kolegos, svarbiausia nesipiktinti. Ramiai, tvarkingai viską padarysime. Pageidaujate balsuoti – balsuojame.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 75, prieš nėra, susilaikė 1. Po pateikimo pritarta. Dėl komitetų mes jau sutarėme. Prieštaravimų negirdžiu. Vadinasi, viskas gerai.

12.08 val.

Seimo nutarimo „Dėl Ramunės Jurkuvienės paskyrimo Nacionalinės šeimos tarybos pirmininke“ projektas Nr. XIIIIP-5175 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-8 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Ramunės Jurkuvienės paskyrimo Nacionalinės šeimos tarybos pirmininke“ projektas Nr. XIIIIP-5175. Gerbiamas Seimo Pirmininkas V. Pranckietis kviečiamas į tribūną. Pateikimas.

V. PRANCKIETIS. Gerbiami kolegos, pagal Šeimos stiprinimo įstatymo 9 straipsnio antrą dalį Seimui patvirtinus Nacionalinę šeimos tarybą, tarybos nariai išsirenka pirmininką. Seimo Pirmininko pareiga yra teikti Seimui skirti tarybos siūlomą kandidatą į tarybos pirmininko pareigas tarybos kadencijai. Nacionalinė šeimos taryba savo narių balsų dauguma kandidate į tarybos pirmininko pareigas išrinko docentę, daktarę R. Jurkuvienę. Nacionalinės šeimos tarybos siūlymu teikiu R. Jurkuvienės kandidatūrą skirti Nacionalinės šeimos tarybos pirmininke Nacionalinės šeimos tarybos kadencijai.

PIRMININKĖ. Dėkoju, gerbiamas Pirmininke. Dabar kviečiame gerbiamą kandidatę R. Jankuvienę, atsiprašau, Jurkuvienę, labai atsiprašau. R. Jurkuvienė kviečiama į tribūną. Jums prisistatyti skirta 10 minučių, o po to atsakymai į klausimus.

R. JURKUVIENĖ. Laba diena, garbusis Seime. Esu Ramunė Jurkuvienė, kilusi iš gydytojo ir mokytojos šeimos. 1982 metais baigiau Kauno medicinos institutą ir 20 metų dirbau gydytoja. Tačiau dirbdama šitą darbą pastebėjau, kad sveikata toli gražu priklauso ne vien tiksliai nuo medicininių priemonių, bet dar labiau priklauso nuo psichosocialinių sąlygų. Ir dėl to, kai buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė, aš pradėjau mokytis iš naujo, tai yra baigiau socialinio darbo magistrantūrą. Mano pagrindiniai mokytojai buvo užsieniečiai, todėl aš galėjau gauti tarptautinio lygio išsilavinimą socialinėje srityje.

Mūsų mokytojai labai įgalino mus ir mes pradėjome kurti įvairias socialines programas Lietuvoje. Keli žmonės stengėsi pradėti kurti paslaugas, kurių iki 1990 metų – nestacionarių socialinių paslaugų – Lietuvoje nebuvo. Institucinės pagalbos šeimai Lietuvoje taip pat nebuvo. Faktiškai ji pradėjo kurtis tik dėl nevyriausybinių organizacijų. Dėl to aš pradėjau intensyviai dalyvauti nevyriausybinių organizacijų veikloje. Supratau, kad tie, kurie rūpinasi Lietuvos ateitimi, pirmiausia rūpinasi šeima, tad pradėjau rūpintis pagalba šeimai.

Aš stengiuosi integruoti į žmogiškuosius išteklius atstovaujančias sistemas, tai yra sveikatos sistemą, socialinę sistemą, kurią baigiau, ir švietimo sistemą. Nuo 1997 metų dirbu Vytauto Didžiojo universitete, o po to – Sveikatos mokslų universitete. Esu šio universiteto docentė.

Analizuodama šeimų situaciją pamačiau, kad pradeda formuotis įvairios paslaugos. Prie jų prisidėjau 2011–2012 metais dirbama socialinės apsaugos ir darbo ministro patarėja, tačiau didžiausia kliūtis yra ta, kad nėra orientavimosi į asmenį ir nėra orientavimosi į šeimą. Labai trūksta tarpinstitucinio bendradarbiavimo. Vienas didžiausių iššūkių šeimoms – kad nėra jokio mechanizmo, per kurį gali būti išgirstas tų... kurie priima sprendimus valstybės mastu, savivaldybių mastu, nėra išgirstamas šeimų balsas. Ir faktiškai visi mano, kad žino, ko reikia šeimoms, bet

neatsiklausia pačių šeimų. Ir tai yra viena didžiausių socialinių mokslų klaidų. Negalima dirbti už žmogų, negalima dirbti dėl žmogaus – turi būti dirbama su žmogumi, taip pat ir su šeima kartu.

Todėl jau nuo 2011–2012 metų buvo pradėta rūpintis, kad atsirastų koks nors balsas ir tas balsas turėtų institucinę struktūrą. Taip pradėjo kurtis šeimos tarybos savivaldybėse. Aš esu vienos Kauno miesto savivaldybės šeimos tarybos pirmininkė. Taip patekau į Nacionalinę šeimos tarybą. Dirbant buvo pastebėta, kad toli gražu ne visas problemas galime spręsti savivaldybių mastu, kad reikia sprendimų nacionaliniu mastu. Ir aš noriu padėkoti garbiajam Seimui, kad vis dėlto 2017 metais buvo priimtas Šeimos stiprinimo įstatymas, pagal kurį pradėtas kurti šis mechanizmas, kad būtų daugiau susikalbėjimo šeimų klausimu tarp sprendimų priėmėjų ir pačių šeimų. Tai Nacionalinė šeimos taryba ir yra kuriama tam, kad atsirastų mechanizmas šeimoms pasakyti savo balsą savivaldybių mastu ir respublikiniu mastu. Ir pasakyti per tam tikrą mechanizmą, tai yra Šeimos politikos komisiją, kuri turėtų teikti sprendimų priėmėjams tam tikrus pasiūlymus ir priimtų sprendimus.

Kitas momentas, kad mes labai stokojame grįžtamojo ryšio. Priimant sprendimus visada labai svarbus dalykas sužinoti, o kaip realiai jie veikia gyvenime. Deja, be Šeimos tarybos, mes neturime realių mechanizmų, kurie galėtų perteikti tą grįžtamąjį ryšį, vykdyti giluminę nuolatinę, tęstinę ir nuoseklią stebėseną ir pateikti Seimui ir kitoms garbioms institucijoms, atsakingoms institucijoms, kaip vis dėlto strategija vyksta realybėje. Manau, kad yra gausybė spęstinių problemų, užkraunamų šeimai: pradedant ikimokykliniu ugdymu, kuris dabar yra labai aktyviai svarstomas, ir baigiant senėjimo problemomis, kurios vis dar, skirtingai negu kitose šalyse, pas mus sukraunamos šeimai. Jeigu Vakarų Europos šalyse namų slauga yra kaip atskira institucija, tai pas mus vis dar tikimasi, kad viską išspręsti turi šeima.

Tiek daug yra šeimai liečiančių problemų, kad, manau, ateities kartų sėkmė priklausys nuo dabar priimamų sprendimų. Tikiuosi, jie bus priimami bendradarbiaujant ir pačioms šeimoms, ir atsakingoms institucijoms.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gal jūs sutiksite dabar atsakyti į klausimus? Ačiū už ilgą prisistatymą, išsamų. Klausia A. Armonaitė. Ruošiasi A. Vinkus.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkui. Gerbiama pretendente, aš štai čia esu. Sveiki! Apie smurtą artimoje aplinkoje norėčiau pasiteirauti. Aštuoni iš dešimties atvejų smurto artimoje aplinkoje, šeimose, yra prieš moteris. Matyt, tai yra degantis klausimas, kurį mums nedelsiant reikėtų imtis spręsti. Tačiau Lietuva yra neprisijungusi, tiksliau, pasirašiusi, bet neratifikavusi Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo. Kitaip tariant, populiariai vadinama Stambulo konvencija.

Kaip jūs vis dėlto matote šį susitarimą, ar nederėtų mums kuo skubiau prie jo prisijungti ir įgyvendinti tas nuostatas, kai kurias jau esame įgyvendinę, ir, matyt, neturėtų būti priežasties neprisijungti?

R. JURKUVIENĖ. Ačiū už klausimą. Šitas klausimas yra ganėtinai sudėtingas ir reikalaujantis rimtos analizės. Aš galiu pasakyti, kad 2011 metais, kada buvo priimtas Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymas, jis buvo priimtas gegužės viduryje, įsigaliojo gruodžio viduryje, per šitą laiką Lietuvoje buvo sukurta apie 18 specializuotų pagalbos centrų, kurie ir turėjo būti pagrindinė jėga, kovojant prieš smurtą prieš moteris. Jiems buvo išleistas ne vienas milijonas. Deja, ką mes matėme, kad po to, kai įsigaliojo įstatymas, smurto artimoje aplinkoje ne sumažėjo, bet padaugėjo, ir ne keliais procentais, o šimtais procentų. Kaip paaiškinti šitą dalyką? Pirmiausias buvo paaiškinimas, kad tada, kada jau galima buvo pasakyti... aš manau, kad... Kas man labai stipriai kelia abejonių, ar tikrai policinės priemonės yra pačios efektyviausios kovojant su smurtu. Vienas momentas.

Antras momentas yra tas, jeigu mes pasižiūrėtume skubios pagalbos skyrių statistiką, tai ten dominuoja vyrų prieš vyrus smurtas. Tai dabar, kiek yra čia... Ar tai yra vienintelė koncepcija smurto prieš moteris, tai yra lyties pagrindas, ar tai yra, pavyzdžiui, socialinio išmoktumo teorija, čia dar reikia rimtų analizių ir labai rimtai reikėtų pasižiūrėti, kaip vis dėlto, kas čia yra, kodėl jo ne mažėja, o auga ir ką veikia tie specializuoti pagalbos centrai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Išties noriu tik patarti, kad atsakymai turėtų būti labai trumpi ir aiškūs. S. Gentvilas. Ruošiasi D. Šakalienė.

E. GENTVILAS (*LSF*). Gerbiama pretendentė, gal galima konkrečiai – taip, ne arba galbūt, kaip jūs rekomenduojate, Seimui priimti ar nepriimti Stambulo konvenciją, atsakant į A. Armonaitės klausimą. O mano klausimas yra kitas. Lietuvos moterys turi aukščiausią išsilavinimą Europos Sąjungoje, aukštesnį negu Lietuvos vyrai, tačiau 95 % Lietuvos motinystės (tėvystės) atostogų užima moters laiką. Kaip jūs matote, ar tai yra problema, kad Lietuva turi aukščiausios kvalifikacijos moteris, nedirbančias taip ilgai, ir kaip žadate skatinti vyrus priimti tėvystės atostogų dalį? Dėkui.

R. JURKUVIENĖ. Taip, moterys yra daugiausiai dirbančios, turinčios aukščiausią išsilavinimą Europos Sąjungoje, Lietuvoje. Antra vertus, mes turime vyrus, kurie yra užgloboti. Geopolitinės sąlygos yra tokios, kad vyrai neprisiima savo vaidmens labai dažnai. Aš manau, kad šioje srityje reikia intensyviai dirbti nesumenkinant vyro vaidmens, bet suteikiant jam pasitikėjimo savimi, kas verčia globoti žmoną, kas mokina globoti žmoną ir vaikus. Šitie dalykai yra labai aktualūs ir aš manau, kad per mažai mes turime programų vyrams, kad jie galėtų prisiimti atsakomybę už šeimą ne vien tik ekonomine prasme. Aš manau, kad pirmiausia turi augti jų sąmoningumas, o po to reikia žiūrėti, kokios gali būti teisinės priemonės, bet ne atvirkščiai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia D. Šakalienė. Ruošiasi A. Sysas.

D. ŠAKALIENĖ (*LSDPF*). Norėčiau paklausti. Jeigu jau ruošiatės spręsti realias šeimų Lietuvoje problemas, reikia pasakyti, kad nėra kažkokių atskirų šeimų kategorijų. Mes, čia sėdintys, irgi iš šeimų esame kilę ir patys savo šeimas turime, kaip ir irgi šiek tiek su tomis problemomis susiduriame.

Kalbant apie smurtą šeimoje ir smurtą prieš moteris, kaip mokslų daktarė gal esate susidūrusi su latentškumo sąvoka ir gal galėtumėte pasakyti, kaip čia taip supratote, kad priėmus Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą tie keliolika tūkstančių ikiteisminių tyrimų vien per pirmuosius metus rodo smurto atvejų padaugėjimą, o ne latentškumo sumažėjimą ir tai, kad jie išlindo į paviršių atšaukus privataus kaltinimo institutą?

Kartu gal galėtumėte pasakyti, kaip čia dabar matote, kad specializuotos kompleksinės pagalbos centrai neatlieka savo funkcijos sustabdyti smurtą prieš moteris. Jeigu jie turi teikti joms pagalbą ir nėra tinkamai finansuojami, tai kažin kaip čia be finansų galėtų tą pagalbą suteikti?

PIRMININKĖ. Dėkojame.

R. JURKUVIENĖ. Iš vienos pusės, taip, mes galime galvoti, kad latentinis dalykas išlenda, bet kitas dalykas – vis tiek policijos iškvietimų iš principo, jeigu būtų efektyviai veikiama, turėjo mažėti. Tai yra faktiškai neabejotinas klausimas. Dabar dėl ko jų nemažėja? Bijau, kad rimtų studijų dėl to nebuvo.

Kitas momentas. Aš galiu pasakyti dėl specializuotos pagalbos centrų. Kiek man pačiai teko tyrinėti apklausiant paslaugų gavėjus, labai didelė dalis paslaugų gavėjų net nežino, kad tokie specializuotos pagalbos centrai yra. Policija jiems praneša, bet po to jie negauna pagalbos, niekas jiems neskambina, kaip turėtų būti pagal įstatymą.

Dėl ko tas vyksta? Ar tai yra tik dėl finansinių problemų? Manau, kad jie gauna kur kas didesnę finansavimą negu šeimų organizacijos. Kaip palyginimą galiu pasakyti, pavyzdžiui, šeimų organizacijos gauna 600 tūkst., o kiek man teko susidurti, specializuotos pagalbos centrai gauna milijonus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Klausia A. Sysas. Ruošiasi M. Puidokas.

A. SYSAS (*LSDPF*). Ačiū, pirmininke. Gerbiama pretendentė, pirmas klausimas trumpesnis, nes jūs vis šnekate, kad dar reikia tirti, analizuoti. Tai dėl Stambulo konvencijos. Ar užteks ketverių metų išanalizuoti, kaip čia Lietuvoje su ja pasielgti, ar neužteks? Pirmas klausimas.

Antras klausimas. Ar gyvenančius partnerystėje jūs laikote šeima, ar reikėtų įteisinti mūsų įstatymuose (viename yra – Civiliniame kodekse) partnerystę? Ačiū.

R. JURKUVIENĖ. Ar užteks trejų metų analizei, priklausys nuo daugelio veiksnių. Tie veiksniai priklauso būtent nuo jūsų, kiek bus skiriama tam pinigų, kiek bus analizuojama. Man padarė įspūdį, kai aš sužinojau, kad, pavyzdžiui, Neįgaliųjų teisių konvencija Lietuvoje buvo priimta

2010 metais, o Vokietijoje – 2013 metais, nes jie labai intensyviai ruošėsi šitam dalykui. Mes kar-tais linkę tiesiog priimti nepakankamai išanalizavę savo resursus, savo ypatumus. Nemanau, kad tai yra labai gera praktika. Pirmiausia tikrai turime suprasti, ar tikrai vienintelė koncepcija, vie-nintelė paradigma pas mus yra smurtas lyties pagrindu, gal yra kur kas daugiau veiksnių, ir tada žiūrėti visus veiksnius. Taip. (*Balsas salėje*)

PIRMININKĖ. Dėkoju.

R. JURKUVIENĖ. Dėl partnerystės. Aš manau, kad Civilinis kodeksas pakankamai neblogai tai išsprendžia.

PIRMININKĖ. Klausia...

R. JURKUVIENĖ. O jeigu šeimos pačios pradės kelti, ir labai pagrįstai, tada mes formuluosi-me, žiūrėsime.

PIRMININKĖ. Klausia M. Puidokas. Ruošiasi V. Bakas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Visų pirma noriu pasidžiaugti, kad į šią poziciją turime tikrai išsilavi-nusią ir vertybinių pažiūrų kandidatę. Aišku, Lietuvoje dažnu atveju yra didelė takoskyra tarp tų vadinamųjų tradicinio požiūrio žmonių ir tų, kurie norėtų labai stipriai išplėsti tą neoliberalų lau-ką su LGBT ir kitomis agresyviai siekiančiomis savo tikslų įvesti genderistinį ugdymą Lietuvos padangėje organizacijomis. Šiuo atveju aš manau, kad didžiausią grėsmę šiandien patiria būtent tradicinė šeima, jauna šeima, turinti vaikų. Jai reikia didžiausio dėmesio ir pagalbos, nes mes visi norime, kad tos šeimos Lietuvoje būtų tvarios, būtų stiprios.

Ko gero, pagrindinis klausimas ir būtų, kaip padaryti, kad ta pagalba, reikalinga pagalba jau-noms šeimoms, kai jos patiria tam tikras krizes, pasiektų jas laiku, kad jina būtų kokybiška...

PIRMININKĖ. Klauskite, kolega.

M. PUIDOKAS (MSNG). ...o ne dirbtinė. Dėkui.

PIRMININKĖ. Čia palinkėjimas.

R. JURKUVIENĖ. Kad pasiektų laiku, turi bendradarbiauti labai įvairios institucijos ir matyti tikslą padėti šeimai. Mes pastebėjome, kad faktiškai yra labai išreikštas tas žinybiškumas ir yra labai dažnai ar ministerijos, ar savivaldybių atskiri skyriai, kurie kažkaip daugiau rūpinasi, kaip išvengti darbo, o ne jį padaryti. Tai faktiškai labai reikalingas yra koks nors darinys, kuris sukvie-stų visus prie bendro stalo ir nuosekliai prašytų, kad tos paslaugos ar, sakykim, būsto klausimas būtų sprendžiamas iš esmės, o ne tik tokiais pažadais.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia V. Aleknaitė-Abramikienė. Prašom, kolege.

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Gerbiamoji pretendentė, aš ir kolegoms noriu pir-miausia priminti, kad Šeimos taryba nėra sprendimus priimanti institucija valstybės mastu, tai bus patariamoji institucija. Žinote, mano klausimas gal jus papiktins, bet jūs sakėte, kad labai gausėja smurto atvejų, tą kai kurios kolegės tvirtino, bet ar čia nėra analogijos su bedarbystės sta-tistika? Kai Vyriausybė paskelbė, kad bedarbiams papildomai bus išmokėti pinigai dėl COVID-19 aplinkybių, labai daug žmonių įsiregistravo darbo biržoje ir tiesiog stipriai padaugėjo bedarbių. Net patys politikai negali pasakyti, kiek čia yra tikros ekonominės priežastys, o kiek tiesiog įsire-gistravo. Ar nėra taip, kad tiesiog dabar moterys dažniau kreipiasi, žino, kad yra įstatymas, kad jis galioja, kad jos gali sulaukti pagalbos, ir daugiau kreipiasi, anksčiau gal nesikreipdavo. Gal yra iš dalies ir su tuo susijęs tas skaičiaus augimas, o ne vien tai turėtų būti indikatorius, kad mūsų visuomenė drastiškai blogėja.

PIRMININKĖ. Laikas, kolege!

V. ALEKNAITĖ-ABRAMIKIENĖ (TS-LKDF). Ką jūs galėtumėte pasakyti? Ačiū.

R. JURKUVIENĖ. Labai ačiū už klausimą, kuris tikrai labai atspindi realybę, nes tokiu atveju, kai įsitraukia didelės jėgos struktūros, sakykim, atvyksta policija ir gali, kaip čia pasakius, įsitrau-kia į šeimos tarpusavio santykius, labai greitai gali atsirasti piktnaudžiavimo faktų. Ir kiek yra piktnaudžiavimo momentų šioje statistikoje, ir kiek iš tikrųjų moterys patiria tokį pažeminimą ir smurtą, iš tikrųjų mes tokių rimtų duomenų tais klausimais neturime.

Kitas momentas, jeigu lyties pagrindu kalbame, yra gana nemažai atvejų, kai yra moterų smurtas prieš vyrus. Visa problema ta, kad vyrai nedrįsta kreiptis ir nelabai yra tie mechanizmai

išreikšti, kaip jie gali tą padaryti, ir savižudybių skaičius gali koreliuoti su šituo reiškiniu. Mes žinome, kad mes turime didžiausią Europoje vyrų savižudybių skaičių. Kas slypi po tuo, kažkiek analizuojama, bet šitos koreliacijos nebūtinai randamos, nebūtinai ieškomos. Koreliacija tarp vyrų, kurie, pavyzdžiui, patyrė psichologinį smurtą ir nusižudė.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėkojame R. Jurkuvienei už prisistatymą, už atsakytus klausimus. Dabar jūsų lauks susitikimai frakcijose. Kolegos, kaip pagrindinis siūlomas Socialinių reikalų ir darbo komitetas. Siūloma svarstyti gruodžio 1 dieną. Ačiū gerbiamajai kandidatėi.

R. JURKUVIENĖ. Labai ačiū.

PIRMININKĖ. Atsiprašau, spalio 1 dieną.

12.36 val.

Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. vasario 11 d. nutarimo Nr. VIII-1070 „Dėl valstybės sostinėje esančios Lukiškių aikštės funkcijų“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIII-5123 (pateikimas)

Darbotvarkės 1-9 klausimas – Seimo nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. vasario 11 d. nutarimo „Dėl valstybės sostinėje esančios Lukiškių aikštės funkcijų“ pripažinimo netekusiu galios“ projektas Nr. XIII-5123. S. Tumėnas. Prašom, pateikimas.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiami Seimo nariai, atsiprašau, kad ne R. Karbauskis, čia kai kas nusivylė, tačiau ir man Lietuvos valstybės istorinė atmintis ne mažiau yra svarbi ir brangi. Pristatau nutarimo projektą Nr. XIII-5123, jis yra...

PIRMININKĖ. Jį perskaitėme, gal esmę. Neskaitykite nutarimo iš naujo, tiesiog esmę.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Nutarimas – pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. vasario 11 d. nutarimą. Esmė yra tokia, kad daug diskusijų ir ginčų keliantis aikštės statusas ir funkcijos yra įtvirtinta dvejuose Lietuvos Respublikos Seimo priimtuose teisės aktuose, tai yra 1999 m. vasario 11 d. nutarime ir visai neseniai 2020 m. rugpjūčio 1 d. mūsų Seime įsigaliojusiam įstatyme Nr. 13/3202. Šiuo projektu siekiama, kad nebūtų dubliavimo, kas yra parašyta šituose dviejuose teisiniuose dokumentuose. Trumpai būtų tiek.

PIRMININKĖ. Gerbiamasis kolega, ačiū. Pirmoji nori paklausti A. Armonaitė. Ruošiasi S. Gentvilas.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkoju. Iš tiesų, jeigu ši valdančioji dauguma ir R. Karbauskis, kuris yra teikėjas šito įstatymo projekto, taip nuoširdžiai rūpintųsi COVID-19 suvaldymu, sveikatos paslaugų prieinamumu kitiems ligoniams ir pagaliau ekonomikos augimu taip, kaip rūpinasi vienos aikštės viename mieste klausimu, iš tiesų būtų puiku. Aš turiu platesnį klausimą, ne tik su šiuo įstatymo projektu susijusį, bet ir su tuo, kurio ką tik registravo pataisas, kad aikštė būtų perduota Genocido tyrimo centrui, kuris turėtų šiaip jau užsiimti tyrimais. Tai kokiam vis dėlto iliuzijų pasaulyje jūsų valdančioji dauguma gyvena, jeigu jūs nieko daugiau nematote valstybėje – tik Lukiškių aikštę. Vasara baigėsi, paplūdimio nėra, korona toliau įsisiūbuoja, atvejų skaičius auga, bet vėl Seimas nieko nedaro, tik priima pataisas dėl Lukiškių aikštės.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiama kolege, aš nepasirengęs atsakyti į tokį pasaulinio masto jūsų pasiteiravimą, tačiau pristaciau konkretų projektą, kuris turėtų pašalinti įvairias dviprasmybes, kad teisiniuose aktuose nebūtų prieštaravimų.

PIRMININKĖ. Dėkoju.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). O šiaip, kur jūs paminėjote Genocido centrą, tai šitie dalykai dar neatėjo į svarstymus, nei Laisvės kovų ir valstybės istorinės atminties komisija dar svarstė, nei mūsų komitetas gavo ir svarstė. Visa tai, matyt, paaiškės per svarstymus.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas. Ruošiasi A. Sysas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Stasy, projektą teikiate keturiose, visi keturi Kultūros komiteto nariai. Įkūrus Kultūros komitetą Lietuvoje dėl kultūros turėjo būti ir lyg daugiau aiškumo.

Sakykite, ar mano prielaida nėra teisinga, kad jūsų pirmoji deleguota kultūros ministrė L. Ruokytė-Jonsson neteisingai paskelbė Lukiškių aikštės konkursą, dėl to kilo ažiotažas, nes ji darė viską, kad neatsirastų Vytis. Po to atsirado didelis ažiotažas prieš tai ir išėjo taip, kad kadenciją jūs

užbaigiate čia, stovėdamas tribūnoje, kai sukeltas itin didelis chaosas būtent dėl Lukiškių aikštės. Ar jūs prisiimate atsakomybę dėl savo Kultūros komiteto *bardako*, kuris sukeltas Lukiškių aikštėje per visą kadenciją?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas Simonai, aišku, žodis „bardakas“ yra nenorminis, tačiau tos sumaišties buvo nemažai. Aš jau minėjau, kad aikštės statusas, funkcijos sukėlė daugybę diskusijų, daugybę interpretacijų, ginčų. Jūs paminėjote buvusią ministrę, tai taip, dauguma ir mūsų komiteto narių nepritarė tada toms idėjoms, nes trūko informacijos. Netgi mes apie visas konkurso sąlygas ir esmę ne viską tada girdėjome. Taip, pritariu.

Bet esame tam, kad taisytume tai, kas nebuvo padaryta arba ne iki pabaigos buvo padaryta. Aš manau, kad prisidės šitas projektas, šitas nutarimas prie aiškumo.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Syso nėra. Klausia M. Majauskas. Ruošiasi M. Puidokas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, labai tikiuosi, kad šita asmenybių kova ir ambicijos tarp Vilniaus mero ir valdančiosios daugumos lyderio neįtrauks viso Seimo. Nes čia panašu, kad mes matome du stiprius lyderius, kurie bando *pasimieruoti*, kuris įtakingesnis, stipresnis ir kuris gali daugiau. Labai norėtusi, kad Seimas nebūtų įtrauktas į tokius žaidimus ir mes sutvarkytume klausimus kuo greičiau, jei jų iškyla. Mano būtų gal greičiau toks palinkėjimas jums, o ne klausimas. Ačiū.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Ačiū, kolega. Pritariu daugumai jūsų dabar pasakytų žodžių. Man irgi nepatinka tas stumdymasis tarp savivaldybės ir Seimo. Nesugebame išspręsti net greta mūsų, Seimo kieme esančių erdvių problemų, nes vieni nuo kitų mėgsta stumdyti tas problemas. Tikiuosi, kad vis dėlto pagaliau bus išspręstos tos problemos.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia S. Jovaiša. Ruošiasi A. Mazuronis.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Jei du įstatymai prieštariauja vienas kitam, gal šitas ir nereikalingas, bet jūs, kaip Kultūros komiteto narys, gal galite pasakyti, kokia yra to komiteto nuomonė dėl tolesnio aikštės likimo? Jeigu iš tikrųjų bus perduota Gyventojų genocido institutui, tai kas užsiminės fizine tos aikštės priežiūra? Ar turės samdyti, nežinau, dažytojus, sodininkus, gėlininkus, valytojus ir taip toliau? Į ką išvirs ta pati aikštė dėl tokios priežiūros?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas kolega, aš jau minėjau, kad yra per ankstyvas kalbėjimas apie perdavimą Genocido centrui. Apie tai visai dar nebuvo jokių svarstymų nei komitete, nei komisijose. O šiame įstatyme, kurį mes priėmėme rugpjūčio 1 dieną, aiškiai yra išdėstyta viskas, kuo jūs abejojate, ten yra aiškiai apibrėžiama, kokie aikštės memorialiniai akcentai, naudojimo, tvarkymo principai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia...

S. TUMĖNAS (LVŽSF). O ši mūsų dabar pataisa tiesiog, kad nebūtų pertekliaus. Nes 1999 metų nutarime ir tame projekte, kurį pristatau, yra kartojami dalykai. Konkrečiai ten yra dviejų straipsnių turinys visiškai kartojamas. Tai jis faktiškai netenka galios, ta dalis visai.

PIRMININKĖ. Ačiū. Klausia A. Mazuronis. Ruošiasi A. Ažubalis.

A. MAZURONIS (MSNG). Dėkui. Gerbiamasis pranešėjau, aš jūsų, kaip išmintingo žmogaus, norėčiau paklausti, kas apskritai vyksta aplink Lukiškių aikštę ir kaip jūs matote tą situaciją? Tiksriausiai niekam nėra paslaptis, kad ne tik Lukiškių aikštėje vyksta kažkokie renginiai. Štai šį savaitgalį Gedimino prospekte, Kudirkos aikštėje ir Katedros aikštėje vyko Tautų mugė. Praeitą savaitę lygiai toje pačioje teritorijoje, Gedimino prospekte, Kudirkos aikštėje, Katedros aikštėje, vyko „Danske“ banko bėgimas. Dar prieš savaitę, prieš tris savaites, vyko velomaratonas, o prieš keturias savaites vyko tokia pat mugė, kokia buvo praeitą savaitę, tik kažkokiu kitu pavadinimu. O Šeškinės aikštėje, kuri yra irgi labai svarbus objektas, prie Šeškinės turgaus prieš dvi savaites vyko gyvojo kampelio paroda, kur vietiniai gyventojai ir vaikai sunešė gyvūnus, kuriuos jie turi, kad galėtų žmonės pasižiūrėti.

Mano klausimas labai paprastas: kada pateiksite įstatymų projektus, reglamentuojančius, ką galima daryti būtent šiose vietose – Šeškinėje prie turgelio, Gedimino prospekte, Katedros aikštėje ir Kudirkos aikštėje?

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Na, gerbiamas kolega Andriau, dar nepamirėjote pliažo aikštėje. Galima dar plėsti jūsų temą. Aš manyčiau, kad visose – ir Vilniaus, ir Lietuvos aikštėse turi būti gyva

istorinė atmintis. Tos aikštės turi savo pavadinimus ir turi būti prasmingos. Kadangi šiandien šnekame apie pagrindinę aikštę, nereikia jų visų niveliuoti į vieną krūvą, nes mes patys užfiksavome, kad tai yra pagrindinė, faktiškai pagrindinė valstybės aikštė, reprezentatyvi aikštė, ir nereikėtų sumalti į vieną krūvą visų jūsų paminėtų erdvių, kurios irgi yra savotiškai svarbios, bet neturėtų būti lygiavertiškai vertinamos su mūsų pagrindine valstybės aikšte.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Ir paskutinis klausia A. Ažubalis.

A. AŽUBALIS (*TS-LKDF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Kolega, tik noriu paklausti: jeigu jūs siūlote naikinti, sakykim taip, rezoliuciją, kodėl jūs nieko nekalbate apie 2017 metų Seimo rezoliuciją dėl neatidėliotinų veiksmų siekiant sutvarkyti Lukiškių aikštę? Pavadinimas ilgas. Bet ten taip pat yra užfiksuotas jos statusas. Tai gal reikėjo įrašyti į nutarimo projektą lygiai taip pat ir 2017 m. balandžio 27 d. dokumentą? Ačiū.

S. TUMĖNAS (*LVŽSF*). Ačiū, gerbiamas kolega. Vyksta pateikimas, aišku, bus galima daug ką papildyti ir įrašyti. O ką jūs paminėjote, mes jau bandėme aiškintis, kaip vyksta to dokumento, kurį jūs paminėjote, eiga – faktiškai vyksta stumdymasis Vilniaus miesto savivaldybės ir popierių rašymai, aiškinimaisi, nes paaiškėjo, kad Vilniaus miesto savivaldybė iš pradžių net nesugebėjo atsakyti, kas už ką atsako. Pagaliau visiems jau yra gerų žinių, kad pagaliau jau išsiaiškinta. Tikimės, kad bus papildyta ir išgirsime ir jūsų konkrečius pasiūlymus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Atsakėte į klausimus. Motyvai. P. Urbšys – motyvai už.

P. URBŠYS (*MSNG*). Na, aš tikrai negaliu atsistebėti tais Seimo nariais, kurie aiškiai suvokia, kad jeigu yra priimtas įstatymas, kiti norminiai aktai, kurie prieštarauja priimtam įstatymui, turi būti panaikinti. Jeigu tiems Seimo nariams kyla klausimas, kad šito dalyko nereikia daryti, man tada pačiam asmeniškai kyla klausimas, ką jie visą kadenciją darė, koks jų, kaip įstatymo leidėjų, išprusimas?

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (*MSNG*). Nors pranešėjas teigia, kad čia dar niekas nieko nesvarsto dėl Lukiškių aikštės perdavimo Genocido ir rezistencijos tyrimo centrui, pranešimai spaudai faktiškai kasdien pilasi iš R. Karbauskio komandos apie tuos ketinimus. Iš tikrųjų nežinau, kaip jums čia Seimo salėje, tikriausiai niekam nenusibodo, kaip matome iš balsavimų, bet man asmeniškai nusibodo šitas noras slėpti realias valstybės problemas, fokusuoti dėmesį į kažkokias visiškai beprasmes kovas, nesakyti žmonėms tiesos dėl pačių svarbiausių dalykų valstybėje.

Šiandien paaiškėjo, kad gali neužtekti 100 mln. eurų vakcinai nuo koronos, nes ištaškėme prieš tai vasarą, o čia toliau Seimas vėl sesiją paskyrė Lukiškių aikštės klausimui, dar nežinau, kiek čia tų pasiūlymų ir įstatymų bus priimta ir svarstoma. Tikrai apgailėtina. Vasara baigėsi, paplūdimio neliko, bet įstatymus Seimas toliau gamina. Labai liūdna.

PIRMININKĖ. Balsuojame, kad būtų linksmiau.

Balsavo 53 Seimo nariai: už – 50, prieš – 3, susilaikiusių nėra. Po pateikimo pritarta. Kaip pagrindinis siūlomas Kultūros komitetas, papildomų nėra numatyta. Siūloma svarstyti rugsėjo 29 dieną.

12.51 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl įvykių Baltarusijoje keliamos grėsmės Europos branduolinei saugai“ projektas Nr. XIII-5185(2) (pateikimo tęsinys)

Dar vienas mūsų darbotvarkės klausimas. Vėluojame, bet pradėti tikriausiai pradedame. Seimo rezoliucijos „Dėl įvykių Baltarusijoje keliamos grėsmės Europos branduolinei saugai“ projektas Nr. XIII-5185(2). Atsiprašau.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, noriu pateikti ir paprašyti pritarimo rezoliucijai „Dėl įvykių Baltarusijoje keliamos grėsmės Europos branduolinei saugai“. Tai yra turbūt jau trečia versija, nors užregistruotas antras variantas per tas porą savaitių, kai rengiame šią rezoliuciją. Noriu padėkoti kolegoms ir E. Vareikiui, ir J. Bernatoniui, ir Ž. Pavilioniui, ir kitiems, teikusiems savo pasiūlymus, kuriuos visus bandėme suderinti.

Yra keletas žinių. Sakykim, viena, drįstu sakyti, yra gera žinia, kad mes per pastarąjį laikotarpį priėmėme porą rezoliucijų Baltarusijos klausimu dėl įvykių po Prezidento rinkimų. Norė-

čiau manyti, kad tos mūsų rezoliucijos pastūmėjo ir Europos Parlamentą praeitą savaitę priimti rezoliuciją pripažinti išrinktąja Prezidente S. Cichanouską.

Bet yra ir bloga žinia. O tai dar labiau sako, kad rezoliucijos būtent šiuo klausimu reikia, nes nepripažintas, bet dabar veikiantis Baltarusijos Respublikos Prezidentas A. Lukašenka paskelbė, kad lapkričio 7 dieną turi būti paleista atominė elektrinė.

Įvertinama tai, kad antrą mėnesį vyksta neramumai Baltarusijoje, suimami žmonės, kurie pasisako prieš atominę energetiką, masinės represijos. Toks faktas: šiandien gauta informacijos (galbūt juokingai nuskambės), kad reikia pakeisti elektrošoko prietaisus, kurių yra keli šimtai Baltarusijoje, nes jie jau išnaudojo savo resursus. Galime įsivaizduoti, kokią smurtą patiria visuomenė ir kartu tuo metu norima paleisti atominę elektrinę.

Dar vienas argumentas. Šią žinią mes turime pasiųsti ir kreiptis į Europos branduolinės saugos reguliavimo institucijų grupę, kad imtųsi visų priemonių stabdyti atominės elektrinės reaktorių veiklos pradžią tol, kol nebus užtikrintas saugumas. Mūsų Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija, iš to susirašinėjimo prieš rengiant šią rezoliuciją matome, vangiai žiūri į šią problemą. Tiesiog drįstu sakyti, pro pirštus žiūri. Mes prašėme jų kreiptis į (...) Baltarusijoje ir reikalauti teikti įrodymus, ar tikrai ta atominė elektrinė yra saugi. Deja, jie pasigenda politinės valios. Taigi į tą procesą taip pat yra įsijungusi ir Energetikos ministerija, jai taip pat reikia politinio svorio derybose su kitomis Baltijos šalimis dėl nepirkimo elektros energijos iš nesaugių atominių elektrinių, todėl kreipiuosi į kolegas ir prašau pritarti šiai rezoliucijai.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Nori paklausti daug Seimo narių. Ž. Pavilionis. Ruošiasi E. Pupinis.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Labai ačiū. Dėl rezoliucijos tikrai prieštaravimų nėra, tačiau būtų gerai, kad tie mūsų žodžiai virstų darbais. Iki šiol, kaip jūs žinote, mes turime tam tikrų problemų su ministru Ž. Vaičiūnu, kuris iki šiol Seimui taip ir nepateikė derinamo susitarimo tarp Baltijos šalių dėl elektros nepirkimo. Tuo tarpu mes matome tą susitarimo tekstą tiek Latvijoje, tiek Estijoje, skelbiama viešai, konsultuojamasi su visuomene. Pas mus tas tekstas yra pateiktas tiktai Valstybės energetikos reguliavimo tarnybai ir jos vadovė vakar pasakė, kad galimai jį prieštarauja mūsų antiastraviniams įstatymams. Kaip jūs manote, kodėl ministras vengia Seimo ir kodėl iki šiol mes, kaip Seimo nariai, kurie tikrai dirbame šiuo klausimu ne pirmą dieną, taip ir negalime susipažinti su tekstu ir patikrinti, ar nuostatas atitinka?

PIRMININKĖ. Dėkoju.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, kolega. Drįsčiau neigti, kad ministras vengia bendrauti su Seimu. Aš, kaip Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto narys, ir visas komitetas... pastoviai yra *brifinama*, atsiprašau, išklausoma informacija apie veiklą, susijusią su šitos atominės elektrinės paleidimu ar nepaleidimu, taip pat apie derybas su kitomis Baltijos šalimis. Aš manau, kad ministras neteikia dėl to, kad nėra galutinio susitarimo. Juodraštį, aišku, galima pateikti, bet kol nėra mūsų partnerių Europoje susitarimo, todėl ministras ir nepateikia. Mano vertinimas būtų toks.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Klausia E. Pupinis. Ruošiasi T. Tomilinas.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolegos, iš tiesų turbūt norisi, kad rezoliucijos turėtų tam tikrą poveikį. Šiandien ir Seniūnų sueigoje buvo atkreiptas dėmesys, kad iš tikrųjų nemažai tų rezoliucijų yra priimta ir kai kurie dalykai kartojasi. Tai dėl paties laiko norėčiau paklausti, ar tikrai reikėtų forsuoti, ar po pateikimo būtų galima dar ją patobulinti, nes vėl tam tikri nauji įvykiai, svarstymai vyksta tam tikri, ir neskubėti priimti, paprasčiausiai dar pasižiūrėti, kaip situacija vystysis. Ačiū.

J. JARUTIS (LVŽSF). Ačiū, kolega. Visada turbūt galima ir tobulinti, ir atidėti, bet iš tų veiksmų, kokie vyksta šiuo metu, ta grėsmė, kad nesaugi elektrinė bus paleista ir pradės veikti, rodo, kad delsti mes negalime. Galbūt po mėnesio atsiras ir kitos datos, ir kiti terminai, mes turbūt vėlgi galėsime reaguoti savotiškais vienokiais ar kitokiais sprendimais. Taip pat noriu pasakyti, kad Baltarusijai „Tatenos“ misijos ataskaitoje šiomis dienomis yra pasakyta, kad nustatyti trūkumai gali turėti neigiamos įtakos Baltarusijos atominės elektrinės saugai. Todėl šita rezoliucija kreipiamės į Europos atsakingas institucijas, kurios kontroliuoja ir prižiūri atominę energetiką, kad jos imtųsi priemonių, kad ta elektrinė bent jau nebūtų paleista tol, kol ji neatitiks visų „Tatenos“ ir tarptautinių organizacijų reikalavimų.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prieš suteikdama žodį T. Tomilinui, noriu pasitarti. Rytinio posėdžio laikas baigėsi. Liko dar galimybė paklausti ir yra užsirašę diskutuoti, motyvai. Kad priimtume šią rezoliuciją arba atiduotume ją redaguoti, mums reikėtų apie 30 minučių laiko. Kokių būtų siūlymų? Ar galėtume tęsti pateikimą ir svarstymą vakarinio posėdžio pradžioje? (*Balsai salėje*) Ar tęsiame dabar? (*Balsai salėje*) Gerai. Gerbiamieji, balsuojame. Kas už tai, kad pratęstume posėdį tol, kol pabaigsime, o tai būtų maždaug 30 minučių, balsuoja spausdami mygtuką „už“, kas mano, kad vakarinio posėdžio pradžioje galėtume balsuoti ir dirbti toliau dėl to, tai balsuoja spausdami mygtuką „prieš“. Alternatyvus balsavimas. Už – dabar, prieš – vakarinio posėdžio pradžioje. (*Balsai salėje: „O negalima padaryti pateikimo dabar...“*) Galima pateikimą dabar. (*Šurmuly salėje*)

34 Seimo nariai mano, kad vakariniame posėdyje reikia tęsti ir pabaigti, o 21 balsavo už tai, kad dabar pabaigtume. Vadinasi, vakarinio posėdžio pradžioje.

A. Armonaitė.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Aš turiu tokį pasiūlymą, gal jis pasirodys racionalus. Liko pora klausimų, pateikimo stadiją gal mes galime pabaigti ir tada svarstymą tęsti vakariniame posėdyje. Kaip ir būtų įgyvendinta Seimo valia.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, liko penki klausėjai. Iš tikrųjų mums liko šešios minutės. Pabaigiame šešias minutes klausdami? (*Balsai salėje*) Gerai. Klausia T. Tomilinas. (*Balsai salėje*) Gal toks kompromisinis pasiūlymas, gal tikrai leisti paklausti. Kolegos, trumpai klauskite, trumpai atsakykite ir pabaigsime klausimus.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamas pranešėjau, ar aš teisingai suprantu, kad šios rezoliucijos tikslas yra akcentuoti dabartinę politinę situaciją Baltarusijoje, kurioje, esant tokiai suirutei, iš esmės yra pražūtinga ekspertams ir profesionalams leisti pradėti veikti atominėi elektrinei, ypač pavojingam objektui. Ar būtent tai akcentuojama?

J. JARUTIS (LVŽSF). Taip, kolega, jūs esate visiškai teisus. Esant tokiai suirutei, nežinant, kas yra reali valdžia, tai būtų tikrai pražūtinga. Atominė energetika – ne šiaip juokas, turi būti valdoma realios valdžios, kuri būtų atskaitinga savo visuomenei. Dabar ką mes matome...

PIRMININKĖ. Trumpinsime, sakėme.

J. JARUTIS (LVŽSF). ...dabartinį vadovą, tai tikrai neadekvatūs jo priimti sprendimai tam, kad šitą elektrinę būtų galima paleisti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Kaip ir sutarėme, alternatyva. A. Armonaitė trumpai klausia, trumpas atsakymas.

A. ARMONAITĖ (MSNG). Dėkui. Išties turime daryti viską, kad integruotumės į Vakarų elektros tinklus. Keista, kaip dabar, esant Europos Sąjungai ir NATO, vis tiek dispečeriai su Maskva bendrauja BRELL'o tinkle. Tikriausiai buvo padaryta praeityje klaidų ankstesnių valdžių, ta atominė vis tiek ten yra patupdyta, bet jūs jau esate irgi ketverius metus valdžioje.

Aš tiesiog paprastai noriu paklausti, tai pirks Lietuva ar nepirks Astravo elektrą? Rezoliucijos yra rezoliucijos, bet pirksime mes tą elektrą ar ne? Kas gali šiandien atsakyti į šitą klausimą?

J. JARUTIS (LVŽSF). Nepirksime, nes mus įpareigoja įstatymas nepirkti.

PIRMININKĖ. Dėkoju. E. Vareikis.

E. VAREIKIS (MSNG). Trumpai klausiu. Jeigu taip atsitiktų, kad Baltarusijoje pasikeistų valdžia, kokia yra jūsų prognozė? Atėjusi antilukašenkishka opozicija iš tikrųjų lengvai atsisakytų Astravo ar su ja reikėtų iš naujo pradėti?

J. JARUTIS (LVŽSF). Aš manau, kad lengvai neatsisakytų. Yra per daug investicijų, per daug įsiskolinimų, galų gale su ta pačia Rusija... Tai būtų nelengvas klausimas. Bet šitos rezoliucijos vienas tikslas yra ir sukelti antiatomininkų visuomenę Baltarusijoje. Ne tik į Baltarusiją, rezoliucija taip pat kreipiamės ir į Rusijos bendruomenę, kuri pasisako prieš atominę energetiką. Tas procesas nebūtų lengvas ir mums reikėtų įtikinėti naująją valdžią, kad iš tikrųjų ta atominė bent jau atitiktų tikrai saugios atominės energetikos reikalavimus.

PIRMININKĖ. Dėkoju. E. Zingeris, trumpas klausimas.

E. ZINGERIS (TS-LKDF). Ačiū. Šis projektas pasirinktas kaip atsakymas į visą mūsų nepriklausomybės siekį. Jie galėjo bet kurioje vietoje pastatyti elektrinę, bet pasirinko prie pat Vilniaus. Va-

dinasi, visus 30 metų mūsų valstybė buvo jiems kaip rakštis akyje. Todėl jie mums keršija. Maskva keršija, čia yra Maskvos projektas.

Sakykite, jūsų nuomone, ką galima padaryti, siekiant sustabdyti ne tik lapkričio 7 dieną A. Lukašenkos ne Prezidento ne inauguracijos dieną, o siekiant sustabdyti antrą, trečią, ketvirtą bloką, kokių tarptautinių pastangų, jūs galvojate, galima imtis, siekiant sustabdyti šito pavoingo politinio šantažo instrumento buvimą šalia Vilniaus? Ačiū.

J. JARUTIS (LVŽSF). Pirmiausia mes turime tikėti, kad galime tą pakeisti. Čia buvo abejonių ir šiandien ryte Seniūnų sueigoje, kad mes per daug kartojamės. Bet, kaip yra pasakyta, belskis ir bus atidaryta. Tam tikri mūsų priimti žingsniai jau duoda tam postūmį. Tenka šiek tiek su apmaudu galvoti ir apgailestauti, kad tos Vakarų Europos ir Europos šalys užmiršo tas pasekmes, kurios buvo jau prieš 34 metus, Černobylio atominės elektrinės, kai nukentėjo ir Skandinavijos šalys, ir Lietuva, ir ta pati Rusijos dalis nukentėjo. Aišku, laikas daugelį dalykų ištrina, bet dar po šiai dienai mes turime šios atominės avarijos pasekmes. Mes vieni tikrai neįveiksime šito. Mums lieka tik pajungti ar kaip, čia gal netinka toks žodis, tarptautinę bendruomenę, pirmiausia Europos Sąjungos šalis. Mums sunkiai... Mes kol kas beveik vieni esame, bet mes turime tą kryptingai daryti ir tikėti tuo, ką darome. Ir manau, kad mes pasieksime. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. A. Mazuronis paskutinis klausia.

A. MAZURONIS (MSNG). Labai dėkui. Gerbiamas pranešėjau, iš tiesų neturiu nieko prieš šią rezoliuciją, bet per trečią šios kadencijos Seimo posėdį tai yra jau trečioji rezoliucija, kuri kalba apie dvišalius Lietuvos ir Baltarusijos santykius vienu ar kitu formatu. Kaip jūs manote kaip šios rezoliucijos teikėjas, ar toks tempas, kalbant apie santykius su viena valstybe, nedevalvuoja tų visų trijų rezoliucijų vertės kaip tokios, ypač tarptautiniu mastu, kai mes per savaitę, per pusantros savaitės išeiname iš Seimo su trimis rezoliucijomis, kalbančiomis apie vieną ar kitą santykių su Baltarusija formą? Ypač turint omenyje, kad tai, apie ką šnekama jūsų rezoliucijoje, nepaisant to, kad tai yra teisinga, Lietuvos Respublikos Seimas apie tai jau yra pasisakęs ir yra pasisakęs net ne kartą, kiek aš prisimenu.

J. JARUTIS (LVŽSF). Noriu pasakyti, kad mes šiek tiek kitu kampu žiūrime į tą problemą šioje rezoliucijoje. Tai yra nesaugią atominę energetiką. Sunku pasakyti – daug ar mažai. Tiesiog mes esame čia, mes jaučiame tą grėsmę. Aš turbūt jau praeitą savaitę kalbėjau, kad, deja, Vakarų Europa nesupranta, kas yra sovietinė valdžia, kas yra Baltarusijos režimas. Tiesiog jie yra toli, jie nejaučia šių dalykų. Mes esame priešakinėse linijose, todėl mes ir kalbame, ir siunčiame savo žinią likusiai Europai. Ar ji girdi, ar ne? Paskutiniai veiksmai rodo, kad šiek tiek girdi. Tai tikiuosi, kad ir ateityje girdės.

PIRMININKĖ. Dėkoju pranešėjui. Kadangi rezoliucijas priimant dabar nebalsuojama, vyksta diskusija ir po to, tai vakarinio posėdžio pradžioje tęsime diskusiją. Užsiregistravę – tie, kurie užsiregistravę. O dabar mes registruojamės ir baigsime rytinį posėdį.

Užsiregistravo 44 Seimo nariai. Rytinį posėdį baigėme. Dėkoju, mielieji kolegos. (*Gongas*)

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMAS

IX (RUDENS) SESIJOS VAKARINIO POSĖDŽIO NR. 440 STENOGRAMA

2020 m. rugsėjo 22 d.

*Pirmininkauja Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininko pavaduotojai
A. NEKROŠIUS ir I. ŠIAULIENĖ*

PIRMININKAS (A. NEKROŠIUS, LVŽSF). Gerbiami kolegos, pradedame vakarinį posėdį. Kviečiu visus registruotis. (*Gongas*)

Taip, gerbiami kolegos, užsiregistravo 56 Seimo nariai.

14.02 val.

Seimo rezoliucijos „Dėl įvykių Baltarusijoje keliamos grėsmės Europos branduolinei saugai“ projektas Nr. XIII-5185(2) (svarstymas ir priėmimas)

Klausimas 1-10 – Seimo rezoliucijos „Dėl įvykių Baltarusijoje keliamos grėsmės Europos branduolinei saugai“ projektas Nr. XIII-5185(2). Pranešėjas... Atsiprašau, svarstymas. Diskutuoti kviečiame pirmąjį Ž. Pavilionį. Prašom į tribūną. Ž. Pavilionio nėra, tuomet kviečiame T. Tomiliną.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš pabandyčiau pratęsti J. Jaručio mintį, kodėl mums reikia būtent šios rezoliucijos, kaip gimė idėja. Žinote, po garsių įvykių Baltarusijoje prieš kelias savaites mes sužinojome labai pavojingą faktą, kad viena iš pagrindinių tikrosios ir tos nuoseklios informacijos teikėjų Lietuvai būtent apie branduolinę energetiką Baltarusijoje ekologinio judėjimo viena iš lyderių I. Suchij buvo areštuota ir įkalinta penkias paras, įsibrovus į jos namus nežinomiems asmenims, neprisistačiusiems. Tai yra pavojingas įvykis ta prasme, kad kai paleidžiama atominė elektrinė be visuomenės kontrolės, be aiškios ir skaidrios informacijos šaltinio iš pilietinės visuomenės, tai yra tikrai pavojingas signalas. Labai gerai, kad šioje rezoliucijoje akcentuojami būtent sveiko proto reguliuotojai, tai yra žmonės, kurių darbas yra tiesiog reguliuoti branduolinės saugos klausimus. Jie nėra politizuoti, jie nėra politikai, jie nėra kažkokie tiesioginiai vykdytojai, jie tiesiog prižiūri saugumą. Tokių žmonių yra Lietuvoje, tokių žmonių yra Baltarusijoje. Kad ir kokia būtų valstybinė sistema priklausoma, kiek ji būtų priklausoma nuo politinės valdžios, vis tiek lieka vietos sveikam protui, atsargumo principui. Žinoma, mes suprantame, kad didelių šansų nėra, kad žmonės, atsakingi už branduolinę saugą, elementariausiai atliks savo funkcijas ir pasakys: ne, tokioje suirutėje, tokiaime chaose, esant tokiam politiniam nestabilumui, mes negalime paleisti atominės elektrinės, tiesiog atidėkime. Netgi nesigilinant į klausimą, ar jie už A. Lukašenką, ar prieš, būtent tai yra šios rezoliucijos esminė mintis, kad mūsų reguliuotojai nebijotų ir drąsiai pasakytų savo nuomonę ir Europos reguliuotojams, ir Baltarusijos atominės saugos pareigūnams, kad tokioje situacijoje geriausia, ką galima padaryti, yra tiesiog atidėti.

Čia nėra dar viena rezoliucija apie tai, kaip mes nesutariame dėl branduolinio objekto statymo šalia mūsų sienos, nors mes rezoliucijoje kartojame tuos teiginius. Tai yra rezoliucija, reakcija į faktinę situaciją, kai, esant tokiai padėčiai toje kaimyninėje šalyje, būtent esant politiniam nestabilumui, o tam, kad tokie objektai kaip branduolinės jėgainės veiktų tinkamai ir saugiai, akivaizdu, kad reikia ir politinio stabilumo. Todėl yra didelė tikimybė, kad save gerbiantys pareigūnai tiesiog nedarys nusikalstamo veiksmo ir nepaleis atominės tokioje situacijoje. Lygiai taip pat kaip bet koks milicijos ar kokio OMON'o atstovas gali nemušti žmonių vien dėl to, kad jis yra žmogus, gerbiantis žmogaus teises ir laisves, nepriklausomai nuo to, kokie yra nusikalstami jo viršininkų nurodymai.

Mes suprantame, kad Baltarusijos branduolinės saugos priežiūra nėra nepriklausoma institucija, ji priklauso konkrečiai ministerijai ir tie hierarchiniai santykiai ten turbūt dominuojantys, bet vis tiek mes turime apeliuoti į sveiko proto profesionalą mūsų kaimyninėje šalyje, kuris aiš-

kiai pasakys: tokioje situacijoje paleisti atominės negalima. Ir taip mes visi laimėsime laiko. Žinoma, daugiausia iš to laimės būtent Baltarusijos žmonės, puikiai žinantys, ką reiškia branduolinė sauga ir kaip skaudžiai galima sumokėti už žmogišką klaidą. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Kviečiu diskutuoti E. Vareikį. Prašau.

E. VAREIKIS (*MSNG*). Sveiki. Na, netiesa, kad blogai per dvi savaites priimti vieną, kitą, trečią rezoliuciją apie tą pačią šalį. Jeigu reikia, priimsime ir ketvirtą, penktą, o kaip tik šiuo metu reikia. Baltarusijos situacija yra ištis gerokai sudėtingesnė, negu mums kartais atrodo. Mes A. Lukašenkos režimo nepripažįstame, panašu, kad nepripažins ir Europos Sąjunga, tačiau blogai yra ir tai, kad mes nelabai žinome, o kas gi konkrečiai gali ateiti į A. Lukašenkos vietą. Todėl mano klausimas klausimų uždavimo metu, ar su branduoline jėgaine nebus tokių pačių problemų, o gal net rimtesnių, kai pasikeis valdžia, buvo visai ne šiaip sau.

Šioje rezoliucijoje (jeigu aš būčiau ją rašęs, gal rašyčiau truputį kiekiau, aštriau) reikia iš tikrųjų pasakyti ir dar kartą konstatuoti, kad Astravo elektrinė nėra ekonominis ar energetinis projektas, tai yra politinis projektas, kur energetinėmis priemonėmis, iš tikrųjų gąsdinimo priemonėmis mes esame šantažuojami. Todėl ši rezoliucija pasako, kad šitas energetinis šantažas yra iš tikrųjų politinis. Jeigu mes tą elektrą ir sugalvotume nupirkti, ekonominės naudos tai neduotų, nepirkimas duoda politinę naudą. Kaip gamtamokslininkas suprantu, kad yra neįmanoma atskirti, kuris elektronas atkeliauja iš vienos elektrinės, kuris iš kitos, bet pats nepirkimo politinis faktas yra sankcija, mes kalbame apie sankcijas Baltarusijai šiuo atveju, yra dar viena sankcija, kurią naudojame mes.

Nepaisant visų rezoliucijos trūkumų, manau, reikėtų už ją balsuoti. Pritariu tiems, kurie sakė, kad galbūt rytoj, poryt ar po kelių dienų situacija pasikeis. Ten yra minima daug konkrečių dalykų. Gali situacija pasikeisti ir nieko baisaus, jeigu mes vėl priimsime kokią nors rezoliuciją, bet iš tikrųjų Astravo jėgainės problema yra žymiai didesnė, negu mums kažkada buvo Ignalinos problema saugos aspektu. Tai mes sugebėjome saugoti. Ten Europos Sąjunga galėjo ateiti. Čia mums į vidų įlįsti ir saugoti yra žymiai sunkiau.

Taigi aš siūlyčiau rezoliucijai pritarti be pakeitimų. Jeigu nepavyks, tada pats pasisiūlysiu ir su redakcine grupe rašysime truputį kitaip. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame Egidijui. Daugiau diskutuoti niekas neužsirašė.

Gerbiami kolegos, priėmimas. Paskaitysiu Statuto 184 straipsnio 1 punktą: „Po rezoliucijos projekto svarstymo Seimas nusprendžia, ar priimti rezoliuciją be pataisų. Šis siūlymas negali būti priimtas, jeigu jam prieštarauja daugiau kaip 1/3 visų Seimo narių.“

Gerbiami kolegos, išsakome motyvus dėl viso. Pirmasis – T. Tomilinas ir eisime balsuoti.

T. TOMILINAS (*LVŽSF*). Gerbiami kolegos, tik pakartosiu, kad ši rezoliucija tikrai labai reikalinga. Ji yra situacinė. Mes turime pranešimų apie tai, kad atominė bus paleista lapkričio mėnesį. Turime nerimą keliančių signalų apie galimus (aš dabar pabrėžiu – tikrai galimus) incidentus. Aš to negaliu teigti, nežinau tikros informacijos. Esant tokiam politiniam nestabilumui negalima paleisti branduolinio objekto. Visi sveiki ir mąstantys profesionalai, kokia bebūtų politinė sistema, tokioje situacijoje aiškiai, jeigu turi drąsos, pasakys savo formalų vertinimą ir nebijos žodžio „politinė krizė“, paprasčiausiai pasakys, kad reikėtų atidėti paleidimą.

Aš labai prašau mūsų Valstybinės branduolinės saugos inspekcijos drąsiai vartoti terminą „politinė krizė“ remiantis būtent šia rezoliucija, drąsiai raginti Baltarusijos valdžią nesuiminėti aplinkosaugininkų ir ekspertų, nekalinti jų, nes tikrai skaidrumas, tik žodžio laisvė užtikrina saugumą. Todėl mūsų ši rezoliucija labai reikalinga. Tai yra signalas ir Europos šalims, kad jeigu neužtenka drąsos aiškiai vertinti politinę situaciją, bent jau tegul žiūrima į tai, ką daro Baltarusija dėl atominės paleidimo.

PIRMININKAS. A. Anušauskas – motyvai už.

A. ANUŠAUSKAS (*TS-LKDF*). Gerbiami kolegos, aišku, mes galime fantazuoti, kiek norime, kad diktatūrinis A. Lukašenkos režimas staiga persigalvos, nustos vykdyti šiuos, mano požiūriu, nusikalstamus veiksmus ir atsisakys atominės elektrinės projekto, kuris yra, be abejonės, sutinku su kalbėjusiais kolegomis, politinis projektas. Ne, to nebus. Bet Lietuva visą laiką turi aiškiai matyti tikslą ir visada jį deklaruoti. Mūsų tikslas yra nesaugios atominės elektrinės Vilniaus ir Lietuvos pašonėje neatidarymas, jei ji pradės veikti, jos uždarymas, o mums dabar prieinamos priemo-

nės – visą laiką deklaruoti šį tikslą, siekti tarptautinės visuomenės palaikymo ir nuolat aiškinti savo visuomenei, kad tai iš tikrųjų pavojų keliantis politinis Rusijos projektas mūsų kaimynystėje. Kviečiu palaikyti šią rezoliuciją.

PIRMININKAS. Motyvai už – Ž. Pavilionis, tačiau jo salėje nėra. A. Gumuliauskas. Prašau.

A. GUMULIAUSKAS (*LVŽSF*). Ačiū. Kadangi mano kolegos jau išdėstė tikrai plačiai mintį šiuo klausimu, tai aš noriu pasakyti, kad ši rezoliucija skiriasi nuo ankstesnių mūsų priimtų, nes vis dėlto žiūrima į problemą Baltarusijoje per Astravo atominės elektrinės prizmę. Aš manau, kad ši rezoliucija pateikta laiku. Siūlau balsuoti už.

PIRMININKAS. Ir paskutinis – E. Vareikis. Motyvai už.

E. VAREIKIS (*MSNG*). Faktiškai aš viską pasakiau diskusijų metu, tik dar kartą kartoju, kad reikėtų priimti rezoliuciją. Labai ačiū.

PIRMININKAS. Dėkoju. Gerbiami kolegos, formuluoju tuomet klausimą dėl balsavimo. Gerbiami kolegos, kas už tai, kad priimtume rezoliuciją be pataisų, balsuokite už, jeigu manote kitaip, – prieš arba susilaikykite. Balsuojame.

Šio rezoliucijos priėmimas

Balsavo 72 Seimo nariai, visi vienbalsiai balsavo už, prieš ir susilaikiusių nėra. Gerbiami kolegos, rezoliucija priimta. (*Gongas*)

14.16 val.

Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 4, 5, 6, 10, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5069, Įstatymo „Dėl Tauriųjų metalų gaminių kontrolės ir prabavimo konvencijos ir jos priedų ratifikavimo“ Nr. IX-2088 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5070, Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 37 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5071, Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 3 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5072, Kilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos įstatymo Nr. I-1179 4 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5073, Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5074 (*pateikimas*)

Toliau iš eilės darbotvarkės 2-1.1 klausimas – Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo Nr. I-996 4, 5, 6, 10, 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5069. Pranešėjas – finansų ministras V. Šapoka. Prašom į tribūną. Kartu pristatykite ir lydimojusius.

V. ŠAPOKA. Laba diena, gerbiami kolegos. Vyriausybė teikia Seimui svarstyti Tauriųjų metalų ir brangakmenių valstybinės priežiūros įstatymo ir su juo susijusių penkių įstatymų pakeitimo projektus. Jie įgyvendina numatytą prioritetinį tikslą įvertinti valstybės valdomų įmonių teisinės formos tinkamumą ir ją pakeisti, žinoma, atsižvelgiant į EBPO rekomendacijas. Iš karto noriu atkreipti dėmesį, kad projektas gana techninis. Iš esmės įstatymuose nustatyti patys teisinio reguliavimo principai nėra tikrai keičiami, o pagrindinis tikslas – įtvirtinti galimybę pertvarkyti valstybės įmonę Lietuvos prabavimo rūmus į viešąją įstaigą, kuri ir toliau vykdytų tauriųjų metalų ir brangakmenių prabavimo valstybinės priežiūros funkcijas.

Kokia yra esmė? Siūloma pakeisti priežiūros institucijos, šios valstybės įmonės, teisinę formą į viešosios įstaigos teisinę formą. Kadangi Viešojo administravimo įstatyme nustatyta, kad viešosioms įstaigoms, kurių savininkė ar dalininkė yra valstybė, viešojo administravimo įgaliojimai gali būti suteikiami tik įstatymu, jame nurodant konkrečią veikiančią ar numatomą steigti viešąją įstaigą ir nustatant baigtinį konkrečių įgaliojimų sąrašą, keičiamu teisiniu reguliavimu siūloma aiškiau reglamentuoti priežiūros institucijos vykdomas funkcijas.

Kartu teikiamuose lydimojuose įstatymų projektuose siūlomi tik techniniai pakeitimai, tiesiog yra tikslinama priežiūros institucijos teisinė forma – viešoji įstaiga vietoj valstybės įmonės. Seimo kanceliarijos Teisės departamentas savo išvadose dėl įstatymų projektų pateikė tik redakcinio pobūdžio pastabas. Taigi, kviečiu palaikyti.

PIRMININKAS. Pirmasis klausia A. Sysas. Ruošiasi R. Budbergytė.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas ministre, ar tikrai pagrindinis tikslas tas, kad šitą įstaigą išbrauktume iš valstybinių įmonių sąrašo?

V. ŠAPOKA. Tikrai taip.

A. SYSAS (LSDPF). Kiek aš suprantu, daugiau niekas nesikeičia.

V. ŠAPOKA. Ne, tai buvo bendras tikslas, atsižvelgiant į EBPO rekomendacijas, sumažinti kiek įmanoma valstybės įmonių, kurių statusas nėra pripažintas tarptautiniu mastu. Tai yra keičiamas ne tik Prabavimo rūmų, bet ir kitų valstybės įmonių statusas.

PIRMININKAS. Klausia R. Budbergytė.

R. BUDBERGYTĖ (LSDPF). Ministre, mes suprantame, kad reikia vykdyti EBPO rekomendacijas, bet mūsų klausimas susijęs su šitos viešosios įstaigos pavaldumu ir apskritai visais klausimais, kaip bus skiriama, kaip atleidžiama, kaip pajaus darbuotojai tokias pertvarkas. Gal galėtų mėtę keletą žodžių apie tai? Labai ačiū.

V. ŠAPOKA. Aišku. Manau, komitetuose bus galima ir detalai, ir pakviesti pačių įmonių atstovus, bet šiaip iš esmės jokių esminių pokyčių, išskyrus teisinės formos pakeitimą, nenusimato.

PIRMININKAS. Dėkoju. Daugiau klausiančiųjų nėra. Dėl motyvų dėl viso taip pat niekas neužsirašė. Norime balsuoti dėl visų projektų? Balsuojame. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl šio įstatymo projekto, kartu ir lydimųjų.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 68, prieš nėra, susilaikė 6. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: papildomas dėl visų projektų – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas dėl visų, išskyrus paskutinį projektą Nr. XIII-5074, ten kaip pagrindinis yra Teisės ir teisėtarkos komitetas. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. Siūloma svarstyti spalio 20 dieną.

14.22 val.

Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 2, 9², 12, 13, 40, 57, 64, 71, 71¹, 75, 78, 78¹, 79, 84, 85, 90, 116, 117, 120 straipsnių, XII skyriaus penktojo skirsnio, 2 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 4³, 9³, 13², 14¹, 34¹, 53¹ straipsniais ir XII skyriaus šeštuoju, septintuoju, aštuntuoju skirsniais įstatymo projektas Nr. XIII-5055ES, Muitinės įstatymo Nr. IX-2183 24 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5056ES (pateikimas)

Toliau darbotvarkės 2-2 klausimas – Pridėtinės vertės mokesčio įstatymo Nr. IX-751 kai kurių straipsnių, XII skyriaus penktojo skirsnio, 2 priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo kai kuriais straipsniais ir XII skyriaus šeštuoju, septintuoju, aštuntuoju skirsniais įstatymo projektas Nr. XIII-5055ES, kartu ir lydimasis. Prašau pristatyti.

V. ŠAPOKA. Gerbiami kolegos, šio projekto tikslas yra perkelti ir įgyvendinti e. komercijos paketą sudarančius Europos Sąjungos teisės aktus. Kokie yra siūlomi pagrindiniai pakeitimai? Pirma, plėsti vieno langelio principo ES mastu jau veikiančias schemas, kai PVM surenkamas vienoje valstybėje narėje ir paskirstomas kitoms ES valstybėms narėms. Šiuo metu tokios schemas taikomos tik elektroninėms paslaugoms, tokioms kaip prieiga prie interneto, taip pat transliavimu, telekomunikacijų paslaugoms. Priėmus šiuos pakeitimus, kurie įgyvendina direktyvas, schemas bus taikomos įvairių valstybių narių vartotojams, tiekiamos kitos, ne tik elektroninės paslaugos ir nuotoliniu būdu tiekiamos prekės, taip pat ir iš trečiųjų valstybių importuojamos iki 150 eurų vertės smulkios prekių siuntos.

Antra, atsižvelgiant į direktyvą, siūloma atsisakyti importo PVM lengvatos taikymo importuojamoms smulkioms iki 22 eurų vertės prekių siuntoms. Taip yra suvienodinama su ES viduje siuntoms taikomu apmokestinimu PVM. Trečia, internetines prekyvietes siūloma laikyti prekių tiekėjomis. Toks traktavimas būtų taikomas iš trečiųjų šalių importuojamoms smulkioms siuntoms iki 150 eurų, kurios ES vartotojams parduodamos per internetinę prekyvietę, taip pat tais atvejais, kai per internetines prekyvietes ES įsikūręs asmuo ES viduje parduoda prekes. Taip pat siūloma nustatyti, kad rašytinės PVM sąskaitos faktūros galėtų būti saugomos elektronine forma.

Į ką noriu atkreipti dėmesį, tai, kad šiuose projektuose yra numatyta nuostatų įsigaliojimo data 2021 m. sausio 1 d. Tačiau Europos Komisija, atsižvelgdama į tai, kad dėl COVID-19 protrū-

kio valstybėms narėms teko keisti savo prioritetus ir tikrai šalys narės norėjo daugiau laiko, šių metų liepos mėnesį priėmė direktyvų pakeitimus direktyvų nuostatų įgyvendinimą atidėdama šešiams mėnesiams, todėl būtų tikslinga projektų svarstymo metu jau komitetuose į tai atsižvelgti ir patikslinti įsigaliojimo datą, nurodant ateinančių metų liepos 1 dieną.

Seimo Teisės departamentas pasiūlė patikslinti PVM įstatymo 2 straipsnio 40 dalyje esančią nuorodą į ES teisės aktus, tai yra pagal naujus reikalavimus reikia išbraukti oficialaus teisės akto paskelbimo numerį. Siūlome tam pritarti ir patikslinti, kaip siūlo Teisės departamentas.

Kviečiu pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis ir vienintelis klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, norėjau paklausti šiek tiek dėl įgyvendinimo, konkrečiau – apie Muitinės departamento vadovo konkursą. Dvejus metus muitinė neturi vadovo. Jūsų pavaldi įstaiga. Gal galite duoti aiškų atsakymą, kodėl viena pagrindinių fiskalinių įstaigų neturi savo vadovo ir kodėl konkursas skelbiamas tik dabar, kai yra jau visiškai visiškai prieš rinkimus? Ar tai nėra, kad atsirastų konkretus aiškus asmuo?

Antras konkretesnis klausimas. Tūkstančiai lietuvių užsisako prekes iš Kinijos. Dabar gal galite aiškiai pasakyti, nuo kokios prekių sumos bus skaičiuojamas PVM? Dėkui.

V. ŠAPOKA. Aš pradėsiu nuo antro klausimo. Tikslas ir yra suvienodinti, kaip yra ES viduje, ir iš esmės apmokestinimas bus nuo pirmo euro. Kitaip tariant, ta riba yra panaikinama.

O kalbant apie muitinės... (*Balsai salėje*) Nuo pirmo euro. Kaip ir minėjau, aišku, kiekvienas galime turėti savo nuomonę, tačiau tai yra ES teisės aktas ir mes jį turime įgyvendinti.

Kalbant apie muitinės vadovą, ne kartą ir viešai esame tas priežastis nurodę. Pagal dabartinius reikalavimus faktiškai turime atrinkti kosmonautą, kurio yra tobula sveikata, visi fiziniai normatyvai. Kaip suprantu, Seime svarstoma suvienodinti skyrimą taip, kaip numato Statutas, nes buvo išlyga palikta būtent muitinės vadovui. Konkursas buvo rengiamas ne vienas, atsirasdavo arba vienas kandidatas, arba išvis neatsirasdavo. Aš manau, kad tuos perteklinius reikalavimus panaikinus tikrai bus galima atrinkti tinkamą vadovą. O kalbant apie sąmokslus, kad čia kažkam vienam, na, nemanau.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančiųjų nėra, dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Gal galime bendru sutarimu po pateikimo pritarti visiems projektams? Ačiū, pritarta.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Biudžeto ir finansų komitetas, papildomų niekas nesiūlo. Siūloma svarstyti spalio 13 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

14.28 val.

Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4985ES, Geležinkelių transporto kodekso 7, 13 straipsnių pakeitimo ir 11, 16 straipsnių pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4986ES, Administracinių nusižengimų kodekso 379 ir 381 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4987ES (pateikimas)

Toliau – Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo Nr. IX-1905 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4985ES. Pranešėjas – viceministras V. Klimantavičius. Prašom. Kartu pristatys ir lydimuosius teisės aktus.

V. KLIMANTAVIČIUS. Gerbiamieji Seimo nariai, Seimui teikiamas svarstyti Geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas kartu su susijusiais Geležinkelių transporto kodekso ir Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektais. Jie parengti siekiant įgyvendinti Europos Sąjungos direktyvas dėl geležinkelių transporto saugos ir geležinkelių sistemos sąveikos Europos Sąjungoje. Šios direktyvos kartu su kitais lydimaisiais reglamentais ir sprendimais sudaro visą IV Europos Sąjungos geležinkelių transporto teisės aktų rinkinį, skirtą bendros Europos geležinkelių erdvės kūrimui užbaigti.

Šių įstatymų tikslai. Teikiamais svarstyti įstatymų projektais siūloma įtvirtinti reikalavimus geležinkelių transporto veiklą vykdančioms įmonėms ir geležinkelių infrastruktūros valdytojams, siekiant užtikrinti, kad Lietuvos Respublikoje būtų taikomi visoje Europos Sąjungoje galiojantys reikalavimai geležinkelių transporto eismo saugai ir nepertraukiamumui užtikrinti.

Įstatymų projektais siūloma nustatyti teisinį reguliavimą, pagal kurį... iš esmės išvardinsiu bent šešis punktus. Geležinkelių transporto veiklą vykdančys ir geležinkelių infrastruktūrą valdantys subjektai privalo parengti geležinkelių transporto eismo saugos valdymo sistemas, nustatyti priemones ir aprašyti procedūras, kaip jie užtikrins visokeriopą saugą geležinkeliuose. Parengtos eismo valdymo sistemos turi būti patikrintos ir patvirtintos jų tinkamumas išduodant bendruosius saugos sertifikatus geležinkelio įmonėms ir geležinkelių infrastruktūrą aptarnaujantiems valdytojams. Geležinkelių infrastruktūrą ir geležinkelių riedmenis galima naudoti tik tada, jeigu yra išduoti atitiktį reikalavimams patvirtinantys leidimai. Geležinkelių riedmenų priežiūrą gali vykdyti tik sertifikuoti geležinkelių riedmenų techniniai priežiūrėtojai. Jeigu veiklą numatoma vykdyti tik Lietuvos Respublikoje, sertifikatus ir reikiamus leidimus išduos Lietuvos transporto saugos administracija, kaip ir vyko iki šiol; jeigu veikla bus vykdoma ir kitose Europos Sąjungos valstybėse, juos išduos Europos Sąjungos geležinkelio agentūra. Geležinkelio transporto eismo įvykius, jeigu tokie įvyktų, tirs nepriklausomi tyrėjai, kurių pagrindinė užduotis – objektyviai nustatyti aplinkybes, lėmusias šiuos nelaimingus atsitikimus. Įstatymų projektuose nustatyti reikalavimai bus taikomi apibrėžtai subjektų grupei, tai yra tik geležinkelių transporto veiklą vykdančioms įmonėms ir infrastruktūros valdytojams. Dauguma teikiamuose įstatymų projektuose numatomų reikalavimų nėra nauji, jie egzistavo ir iki šiol, tačiau yra tikslinamas galiojantis teisinis reglamentavimas. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame už pristatymą. Pirmasis klausia A. Butkevičius.

A. BUTKEVIČIUS (MSNG). Dėkoju, posėdžio pirmininke. Gerbiamas viceministre, mano klausimas būtų apie „Rail Baltica“ projektui įgyvendinti valdybos pirmininko turėjimą. Ar išrinktas jau naujas „Rail Baltica“ valdybos pirmininkas po to laikotarpio, kai suomis pasitraukė iš tos pozicijos?

V. KLIMANTAVIČIUS. Norėčiau atsipašyti, „Rail Baltica“ projektą kuruoja kitas viceministras G. Mažeika, ir šiandien negalėčiau jums atsakyti į tą klausimą.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, aš dėl trečio – Administracinių nusižengimo kodekso. Ar čia dėl lietuvių kalbos gramatikos keičiamas, ar yra grynai dėl esminių dalykų? Skaitydamas aš matau tik stilistikos klausimus. Ačiū.

V. KLIMANTAVIČIUS. Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimo projektu siūloma atsisakyti atsakomybės taikymo už Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto registre įregistruotos geležinkelių infrastruktūros naudojimą, nes vadovaujantis Europos Sąjungos teisės aktais nebelineka pareigos registruoti geležinkelių infrastruktūrą šiame registre. Nėra pareigos registruoti registre – nėra už ką bausti.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančiųjų nėra. Dėl motyvų dėl viso niekas neužsirašė. Gerbiami kolegos, ar norite balsuoti, ar galime pritarti bendru sutarimu? Siūloma balsuoti. Gerbiami kolegos, balsuojame dėl šio įstatymo projekto, kartu ir lydimųjų. Kas palaikote, balsuojate už, kas turite kitą nuomonę, balsuojate prieš arba susilaikote.

Balsavo 68 Seimo nariai: už – 66, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Papildomų niekas nesiūlo. Pagrindinis dėl dviejų pirmųjų projektų yra Ekonomikos komitetas, o dėl paskutinio projekto Nr. XIII-4987 pagrindinis yra Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Siūloma svarstyti lapkričio 10 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta. (*Balsai salėje*)

14.35 val.

Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymo Nr. VIII-1207 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5163ES, Administracinių nusižengimų kodekso 65 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5164 (pateikimas)

Toliau – Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įstatymo Nr. VIII-1207 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5163ES. Jį mums pristato viceministras A. Šešelis. Kartu ir lydimasis projektas. Prašau.

A. ŠEŠELIS. Gerbiamas posėdžio pirmininke, gerbiami Seimo nariai, pristatomo projekto tikslas yra suderinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolės įsta-

tymo nuostatas su Europos Sąjungos teise; taip pat reglamentuoti subjektų veiklą, susijusią su į oficialų sąrašą neįtrauktomis medžiagomis, kurios gali būti naudojamos neteisėtai gaminant narkotines ir psichotropines medžiagas; numatyti į oficialų sąrašą neįtrauktų medžiagų rinkos ribojimo ir kontrolės priemonės; taip pat kartu nustatyti ir administracinę atsakomybę už veiklos, susijusios su į oficialų sąrašą neįtrauktomis medžiagomis, pažeidimus.

Projekto esmė. Lietuvoje į oficialų sąrašą neįtrauktų medžiagų problema pastaraisiais metais tampa vis aktualesnė, nustatoma vis daugiau įtartinų sandorių, susijusių su į oficialų sąrašą neįtrauktomis medžiagomis. Šios medžiagos importuojamos į Lietuvą, platinamos ir gabenamos tiek šalies viduje, tiek į kitų ES šalių rinkas, eksportuojamos į trečiąsias šalis. Dauguma šių medžiagų jokios panaudojimo teisės pramonėje neturi, išskyrus ribotą panaudojimą moksliniams tikslams ir tyrimams laboratorijose, ir yra skirtos išskirtinai narkotinių ir psichotropinių medžiagų gamybai. Lietuvos institucijos, atsakingos už narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolę, neturi pakankamai teisinių įrankių kovoti su į oficialų sąrašą neįtrauktų medžiagų problema.

Siūlome atskirai apibrėžti reikalavimus subjektams, numatyti, kad Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas, įgyvendindamas valstybės deleguotas funkcijas – užtikrinti narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolę ir stebėseną, turi teisę reikauti ir gauti iš subjektų informaciją apie į oficialų sąrašą neįtrauktas medžiagas prieš pateikiant jas į rinką.

Taip pat papildyti nuostatomis, kuriomis vadovaudamosi muitinės įstaigos, atlikdamos importuojamų ar eksportuojamų narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų ar į oficialų sąrašą neįtrauktų medžiagų muitinį tikrinimą, gavusios kompetentingos institucijos išvadas, galėtų imtis visų būtinų disponavimo prekėmis priemonių, įskaitant konfiskavimą, pardavimą ir sunaikinimą. Taip pat numatyti, kad muitinės įstaigos turi teisę kilus įtarimams sulaikyti į oficialų sąrašą neįtrauktas medžiagas ir imtis būtinų priemonių pagal savo kompetenciją.

Taip pat užtikrinti bendradarbiavimą su atsakingomis institucijomis ir papildyti nuostata, kad subjektai privalo sudaryti visas sąlygas, būtinas Narkotikų, tabako, alkoholio kontrolės departamento valstybės tarnautojams vykdyti narkotinių ir psichotropinių medžiagų pirmtakų (prekursorių) kontrolę, ir paklusti valstybės tarnautojų teisėtiems reikalavimams. Tokie yra siūlymai. Prašytume pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia A. Sysas. Prašau.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, suprantu, ką norite daryti ir kad reikia tai daryti, nes su prekursoriais Lietuvoje daug problemų, ypač toje srityje, kur gaminamos narkotinės medžiagos, bet mano klausimas, ar jūs matėte Teisės departamento pastabas? Keletas jų yra gana rimtų, aš nekalbu apie technines. Norėčiau jūsų reakcijos į tai, ką parašė Teisės departamentas. Ačiū.

A. ŠEŠELGIS. Ačiū už klausimą. Mažiausiai jo tikėjausi, bet gavau. Mes matėme tas visas pastabas ir tikimės, kad svarstymo stadijoje, vertinimo stadijoje dėl tų pastabų, nes jos nekeičia pačių projektų esmės, bus surasti kompromisai ir į jas bus atsižvelgta.

PIRMININKAS. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, galbūt galėtumėte išvardinti kelias medžiagas, apie kurias mes kalbame, ir galbūt galėtumėte patikslinti, kaip čia tas veiktų, nes mes kalbame apie narkotines ir psichotropines medžiagas ar jų pirmtakus, kurie nėra įtraukti į oficialų sąrašą, vadinasi, jie nėra pripažinti narkotikais. Jūs norite pritaikyti reguliavimą, skirtą narkotinių medžiagų prevencijai ir kontrolei, medžiagoms, kurios nėra narkotikai. Tai mes galime pasakyti, kad bet kas – baltymai, angliavandeniai – nėra įtraukti į oficialų sąrašą ir jie patenka į šio reguliavimo sritį. Ar galėtumėte patikslinti? Prašau.

A. ŠEŠELGIS. Ačiū už klausimą. Taip, tas klausimas dažnai iškyla, bet aš galiu paminėti kai kurias medžiagas, kurios, kaip jūs minite, lyg ir nekaltos ir galbūt netgi kiekvienas iš mūsų kartais vartojame savo kasdieniniame gyvenime. Tai, pavyzdžiui, gali būti kalio permanganatas, tai gali būti skruzdžių rūgštis, tai gali būti acto rūgšties anhidridas, bet kada matoma technologija, kada gaminamos psichotropinės ir narkotinės medžiagos, jie ir yra prekursoriai, tai tos medžiagos, be kurių neapsieinama pagaminti būtent šiuos produktus. Užtat iškyla problema, kad šitos medžiagos, kurios galimai gali būti panaudotos, ten baltymo, pavyzdžiui, jūs nepanaudosite nar-

kotiko gamybai... Arba jeigu baltymai bus tikrai būtina tam tikra medžiaga, be kurios nebus galima pagaminti narkotikų ar psichotropinės medžiagos, jie taps šitais prekursoriais ir jiems bus taikomi šito įstatymo sugriežtinti reikalavimai. Taip, šitos medžiagos pačios yra lyg ir nekalts, bet jos yra būtinos gaminant psichotropines ir narkotines medžiagas, todėl šiandien mes apie jas kalbame.

PIRMININKAS. Ir paskutinis klausia M. Puidokas.

M. PUIDOKAS (MSNG). Dėkoju, gerbiamas posėdžio pirmininke. Noriu paklausti jūsų, ar rengiant šias pataisas buvo konsultuotasi su policijos ir kitais ekspertais, nes, kalbant apie internetinę prekybą, iš įvairių trečiųjų šalių atkeliauja įvairios, tarkim, neženklintos, pas mus tiesiog net neištrauktos į jokių sąrašus medžiagos, tarp jų ir naujo pobūdžio cigaretės, kur yra tam tikri skysčiai ir jie paskui naudojami. Kiek teko bendrauti su policijos pareigūnais, jie tikrai čia mato labai dideles grėsmes. Ar mes šituos visus dalykus apimame, kad, sakykim, grėsmių, ypač jaunimo, pauglių sveikatai, šiais atvejais nekiltų, nes tos medžiagos tikrai yra labai toksiškos ir labai kenksmingos?

A. ŠEŠELGIS. Tos medžiagos, jeigu jos yra naudojamos buityje kaip medžiagos, pavyzdžiui, kaip kalio permanganatas, kurį aš paminėjau, tai, be jokios abejonės, nekelia absoliučiai jokios problemos, bet reglamentavimas patekimo į vartotojišką rinką turi būti labai griežtas ir mes čia šituo projektu dar tapatinamės su Europos Sąjungos teise, ten jau yra šitie numatyti, ten jau yra ir mokslininkų, ir ekspertų išvados padarytos, ir tas teisinis reglamentavimas Europoje yra. Mes čia neatrandame nieko, mes tiesiog tampame Europos Sąjungos teisinės sistemos, kuri būtent šiuos prekursorius reglamentuoja, dalimi.

PIRMININKAS. Daugiau klausimų nėra. Dėl motyvų užsirašė vienas žmogus. Prieš – M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, pirmininke. Galbūt ir viskas gerai čia, gal čia iš tiesų yra tapatinama su Europos Sąjungos kitose šalyse nustatyto reguliavimu, bet man vis dėlto kyla abejonų, matau, kad Teisės departamentui taip pat yra abejonų. Kai ministerija pluoštinių kanapių produktus traktuoja kaip narkotines medžiagas, o dabar nori sugriežtinti kalio permanganato ir acto reguliavimą ir taikyti narkotinių ir psichotropinių medžiagų prekursoriams taikomas sąlygas, šiek tiek yra abejonų. Galbūt, aš labai tikiuosi, jos bus išsklaidytos kitose diskusijų stadijose.

PIRMININKAS. Motyvai už – A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiami kolegos, Lietuvoje yra problemų dėl prekursorių ir juos Lietuvoje galėjo naudoti gamyboje labai nedideliu kiekiu. Deja, per Lietuvos sieną į Lietuvą buvo įvežama dešimtys tonų: čia iš jų gamino sintetinius narkotikus ir vežė toliau į Skandinaviją ir kitur. Aš manau, būtent dėl to, kad Lietuva buvo viena iš tų šalių, kuriose prekursorių teisinis reglamentavimas nebuvo sutvarkytas, ir buvo galimybė įvežti dešimtimis tonų šių medžiagų į Lietuvą ir užsiimti nevisiškai legalia, tiksliau visai nelegalia nuodingų gaminių gamyba. Todėl pritarkime. Aš manau, kad ir ministerija, ir komitetas atsižvelgs į Teisės departamento pastabas, kurios yra reikšmingos, ir sutvarkys šitą barą.

PIRMININKAS. Visi motyvai išsakyti. Kviečiu balsuoti dėl šių projektų.

Balsavo 74 Seimo nariai: už – 69, prieš nėra, susilaikė 5. Pritarta po pateikimo. Siūlomi komitetai: dėl pirmojo projekto kaip pagrindinis Sveikatos reikalų komitetas, dėl antrojo lydimosio projekto kaip pagrindinis Teisės ir teisėtvarkos komitetas, papildomų niekas nesiūlo. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

14.48 val.

Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 1, 2, 3, 9¹, 10, 11, 12, 14, 25, 26 straipsnių pakeitimo, II skyriaus pavadinimo, II skyriaus pirmojo skirsnio pavadinimo, IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-5126, Administracinių nusižengimų kodekso 132 ir 170 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII P-5127 (pateikimas)

Toliau darbotvarkėje – Tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatymo Nr. I-1143 kai kurių straipsnių pakeitimo, II skyriaus pavadinimo, II skyriaus pirmojo skirs-

nio pavadinimo, IV skyriaus pavadinimo pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5126, kartu ir lydimasis teisės projektas. Prašom pristatyti.

A. ŠEŠELGIS. Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, pristatomo projekto tikslas – užkirsti kelią piktnaudžiavimo atvejams, kai neapdorotas tabakas (tabako žaliava) panaudojamas nelegaliai tabako gaminių gamybai, reglamentuoti kitas su neapdoroto tabako prekyba susijusias veiklas: neapdoroto tabako įvežimą į Lietuvos Respubliką, gabenimą, laikymą ir pardavimą šalies viduje.

Projekto esmė – pagal Muitinės departamento, Valstybinės mokesčių inspekcijos pateiktus faktinius duomenis neapdorotas tabakas, įvežtas iš kitų valstybių, Lietuvoje panaudojamas neteisėtai tabako gaminių gamybai ir nesant licencijavimo mechanizmo, tai yra nežinant vietų, kuriose leidžiama verstis veikla su neapdorotu tabaku, procesą sunku sukontroliuoti ir identifikuoti subjektus, užsiimančius šia veikla. Todėl projektu siūloma įtvirtinti neapdoroto tabako didmeninės prekybos licencijavimą.

Antra, nustatyti reikalavimus subjektams, norintiems įsigyti licencijas verstis didmenine prekyba neapdorotu tabaku.

Trečia, nustatyti licencijuojamos veiklos sąlygas, neapdoroto tabako pardavimo, laikymo ir gabenimo reikalavimus.

Ir ketvirta, įtvirtinti ekonomines sankcijas už veiklos su neapdorotu tabaku reikalavimų nesilaikymą.

Kartu teikiamos Administracinių pažeidimų kodekso pataisos dėl jau egzistuojančio 132 straipsnio – dar papildoma sąvoka „neapdorotas tabakas“. Lygiai tas pats yra daroma ir dėl 170 straipsnio.

Projektas yra parengtas įgyvendinant Šešėlinės ekonomikos mažinimo koordinavimo komisijos protokolinius pavedimus ir Narkotikų, tabako ir alkoholio prevencijos tarpinstitucinio veiklos plano nuostatas sukurti tabako žaliavos licencijavimo mechanizmą. Tai šiame projekte ir yra siūloma. Projektas nustatyta tvarka bus notifikuojamas Europos Komisijai ir Pasaulio prekybos organizacijai. Prašome pritarti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Klausia K. Bartkevičius.

K. BARTKEVIČIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Gerbiamas viceministre, tikrai geras žingsnis kovojant su nelegaliais gaminiiais tabako rinkoje. Bet, sakykite, ar jūs nepagalvojote, kad reikėtų žengti ir kitą žingsnį? Tabako pramonės įmonės galėtų paremti valstybines institucijas kovoje su tabako kontrabanda, kaip yra kitose šalyse. Nepagalvojote apie tai?

A. ŠEŠELGIS. Šis įstatymo projektas reglamentuoja visai nereglamentuotą veiklą ir kalba apie jau esančias įmones, kurios gamina produktus, nors jos atlieka įvairius tyrimus ir dalijasi tais tyrimais dėl nelegalių, pavyzdžiui, tabako gaminių naudojimo šalyje apimčių. Tam tikras bendradarbiavimas šioje srityje yra. Nors galiu pastebėti, kad pačios įmonės, kurios veikia Lietuvoje ir gamina tabako gaminius, sveikina šį veiklos reglamentavimą, nes labai dideliais kiekiais į Lietuvą atplaukdavo tabako lapai, jie buvo laikomi neapdorotu tabaku ir buvo visiškai nekontroliuojami. Juolab kad juos perdaryti, sakykim, atliekant minimalius veiksmus, o po to atitinkamai išvežti kaip jau tam tikrą žaliavą, produkciją – niekas negarantavo, kiek tos produkcijos lieka Lietuvoje, apskaitos tokios nebuvo. Čia labiau keliame šitą tikslą.

PIRMININKAS. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Gerbiamas viceministre, pačios įmonės, kurios oficialiai dirba Lietuvoje, ne vienus metus skundėsi, kad Lietuva absoliučiai nereglamentuoja neapdoroto tabako įvežimo, neapskaičiuoja ir taip sudaro nelygias konkurencines sąlygas. Aš manau, čia yra pirmiausia sveikintinas dalykas, pagaliau Lietuva ryžtasi sureguliuoti šitą dalyką.

Bet, gerbiamas viceministre, aš manau, kad žymiai įdomiau būtų, jei jūs konkrečiai pasakytumėte gal ir keletą faktų, jei žinote. Tai yra kiek per metus buvo įvežama į Lietuvą neapdoroto tabako ir kiek kromelių, užsiimančių nelegalia cigarečių gamyba, buvo, sakykime, per porą metų policijos pagalba surasta?

A. ŠEŠELGIS. Ačiū už klausimą, bet tokios statistikos, kurią galėčiau pateikti ir kuri būtų labai tiksli, tikrai neturiu. Nebuvo apskaitoma, sakykime, pati žaliava, tik konfliktų atveju, o jų pa-

sitaiko vis daugiau kiekvieną kartą. Bet šiaip tikrai tos statistikos neturiu, aš atsiprašau, bet tiksliai atsakyti tikrai negalėsiu. Bet žinau, kad ši problema kyla. Mums ir Muitinės departamentas, ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba signalizuoja, kad šita neregamentuota veikla kelia tam tikrų klausimų dėl vieno ar kito veiksmo susiduriant su praktika.

PIRMININKAS. Daugiau klausiančiųjų nėra, dėl motyvų taip pat niekas neužsirašė. Gal galime pritarti bendru sutarimu po pateikimo? (*Balsai salėje*) Siūlo balsuoti. Gerai, gerbiami kolegos, balsuojame dėl šio įstatymo projekto, kartu ir lydimujo. Kas palaikote, balsuokite už, kas turite kitą nuomonę, prieš arba susilaikykite.

Balsavo 65 Seimo nariai: už – 63, prieš nėra, susilaikė 2. Po pateikimo pritarta.

Siūlomi komitetai. Pagrindinis dėl pirmojo projekto – Sveikatos reikalų komitetas, dėl antrojo projekto – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Papildomų niekas nesiūlo. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Galime bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

14.56 val.

Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5103, Aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 papildymo 85¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-5104, Administracinių nusižengimų kodekso 247 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5105 (*pateikimas*)

Toliau į tribūną kviečiu ministrą K. Mažeiką, kuris mums pristatys Atliekų tvarkymo įstatymo Nr. VIII-787 10 ir 11 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-5103, kartu ir lydimuosius. Prašau.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas posėdžio pirmininke. Iš tiesų norime pristatyti įstatymų projektų paketą, kurio tikslas sukurti efektyvią atliekas naudojančių ir šalinančių įmonių prievolių vykdymo užtikrinimo sistemą, nes šiuo metu yra neužtikrinamas tinkamas ir savalaikis atliekų sutvarkymas ir jo finansavimas įmonės bankroto ar kitais veiklos nutraukimo atvejais. Tai tenka būtent valstybės biudžetui.

Sprendžiant šią problemą, siūlome nustatyti prievolę teikti finansinį užtikrinimą visoms atliekų naudojimo ir šalinimo veiklą vykdančioms įmonėms, skaičiuoti finansinio užtikrinimo sumos dydį, atsižvelgiant į aplinkos ministro patvirtintą užtikrinimo įkainį vienai tonai sutvarkytų atliekų, priklausomai pavojingų ar nepavojingų, o ne pagal pačios įmonės vertinimą dėl galimų išlaidų, nes duomenys rodo, kad užtikrinimo sumos dirbtinai sumažinamos ir yra dažniausiai nepakankamos. Taip pat siūloma nustatyti papildomą prievolių įvykdymo užtikrinimo būdą – maksimaliąją hipoteką, šiuo metu taikoma tik laidavimo draudimo sutartis ir bankų garantija; įgaliojimus aplinkos ministrui nustatyti prievolių įvykdymo užtikrinimo tvarką ir finansinio užtikrinimo sumos apskaičiavimo tvarką; ekonomines sankcijas už pažeidimus dėl finansinio užtikrinimo nepateikimo: įmonei bauda nuo 4 iki 6 tūkst. eurų, pakartotinio pažeidimo atveju – nuo 6 iki 10 tūkst. eurų ir juridinių asmenų vadovams ar paskirtiems atsakingiems asmenims bauda nuo 600 iki 1,5 tūkst. eurų.

Koks yra laukiamas rezultatas? Tai iki kitų metų pabaigos visos TIPK ar taršos leidimus turinčios atliekų naudojimą ar šalinimą vykdančios įmonės turės pakankamą finansinį užtikrinimą, nereikės įmonių veiklos nutraukimo priemonių finansuoti valstybės lėšomis, bus operatyviai sutvarkytos bankrutavusių įmonių atliekos, todėl sumažės aplinkos tarša ir neigiamas poveikis žmonių sveikatai. Siūlome pritarti įstatymų projektams po pateikimo. Dėkui.

PIRMININKAS. Dėkoju. Pirmasis klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, sveikinu su įstatymo projektu. Nuo „Ekologistikos“ gaisro praėjo 11 mėnesių, gal tikėjomės greitesnių sprendimų, negu šiandien pateikiamas įstatymo projektas, bet visgi norėtusi paklausti. Jeigu paimtume „Ekologistikos“ atvejį, kai įmonė buvo apsidraudusi vos 30 tūkst. eurų, rodos, siekiančia civiline atsakomybe, pagal keičiamą tvarką tai reikštų, kad jūs, kaip ministras, nustatote preliminarų sutvarkymo įkainį. Šiandien mes žinome, kad Lietuvos valstybė vien ūkininkams yra sumokėjusi apie 1 mln., aplinkinėms įmonėms dar keletą milijonų už veiklos sustabdymą. Tai kaip jūs greitai paruošite savo poįstatyminius teisės ak-

tus ir kaip keisis reglamentavimas dabar galiojančioms įmonėms, nes tokių atliekų tvarkytojų yra keli tūkstančiai ir kada jie turės įsigyti šitas garantijas? Dėkoju.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, kolega, už klausimą. Bandytas jūsų tą tarpinį projektą registruoti galbūt irgi šiek tiek prisidėjo prie greitesnio rezultato, bet tikiuosi, kad tai, ką šiandien pateikiau, yra išdiskutuota, Vyriausybės atsižvelgta ir į kitų ministerijų teisininkų... ir būtent teisės aktų suderinamumo aspektu.

Tikrai turbūt reikia paminėti, kad šiuo metu vienokį ar kitokį finansinį užtikrinimą turi tik apie pusė atliekas naudojančių ar šalinančių įmonių. Tas laiko tarpas iki metų pabaigos turbūt yra pakankamas, nes tikrai peržiūrėti ir ypač pavojingų arba ne pavojingų, o rizikingų įmonių sąrašą (mes jį turime)... Šiuo metu baigtas patikrinimas ir tikiu, kad ta prievolė padės išvengti nelaimingų atsitikimų arba skaudžių atsitikimų ir turbūt, svarbiausia, to, kad valstybė po to turi sutvarkyti. Mes dar ir dabar turime kai kuriuos objektus tiek Utenoje, tiek Kauno rajone ir taip toliau. Jie iš tiesų šiandien tvarkomi iš visų mokesčių mokėtojų...

PIRMININKAS. Dėkojame. Klausia A. Vinkus. Ar klausite? Atsisakote? Ar klausite? Tuoj, įdės kortelę. Atsisakote klausti. Gerai, dėkui.

Tuomet einame link motyvų. Motyvai. P. Saudargas – už. Nėra. S. Gentvilas – už. Prašau.

S. GENTVILAS (LSF). Aš kviečiu pritarti Vyriausybės projektui. Iš tikrųjų reikalingas projektas tam, kad nebūtų tokių feniksinių ir fiktyvių įmonių, kurios galimai tvarko atliekas. Mes matėme ne vieną tokią – padangų pertvarkymo, tvarkymo versle septynetą įmonių, bet realiai vykdančių veiklą tik apie dvi, o visos kitos tiesiog surenka į sandėlį ir laukia geros priežasties nesutvarkyti. Kitaip negalima įvardinti šitos veiklos.

Valstybė turi būti garantuota ne tik dėl pavojingų atliekų, kad jos... bankroto, nelaimės atveju žala bus padengta ir ne visi mokesčių mokėtojai turės dengti, bet pačios įmonės su savo garantais, bet šiuo atveju ir dėl nepavojingų atliekų tvarkytojų. Tokių yra tūkstančiai. Aišku, tai yra šio tokia administracinė našta verslui, tačiau atliekų tvarkymo verslas yra susijęs su potencialia žala gamtai, su dideliais kaštais visuomenei, todėl negalime turėti iliuzijos, kad bet kas išasfaltuotoje aikštelėje ims ir tūkstančių tūkstančius tonų atliekų tvarkys be jokių garantijų ir rizikos suvaldymo.

Kviečiu pritarti projektui ir linkiu, kad ministerija greitai paruoštų tvarką ir jinai būtų galiojanti.

PIRMININKAS. Dėkoju. Motyvai prieš – A. Skardžius.

A. SKARDŽIUS (MSNG). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas ministre, išties, viena vertus, gerai, kad jūs teikiate šį įstatymo projektą, tačiau nėra gerai, kad tokios įmonės kaip „Ursa“ Utenoje, susižėrusi milijonus už tai, kad sukrovė pavojingas atliekas sau, paliko visą našlą mums iš naujo mokėti. Dabar jūs skelbiate konkursus ir leidžiate mūsų mokesčių mokėtojų pinigus tam, kad sutvarkytumėte tą jovalą, kurį paliko tokios įmonės.

Žvelgiant iš tos pusės, aš dar turbūt norėčiau paminėti ir tą atvejį, dėl kurio ieškoma įvairiausių sprendimų, tai yra Kauno MBA. Mačiau jus, gerbiamas ministre, ten lankantis, sakėte – vaizdelis nekoks ir ten nelabai skaniai kvepia. Tačiau noriu atkreipti dėmesį, kad sukanka penkeri metai ir dabar degintojai iš karto pakėlė vėliavas ir nori kardo, nori sunaikinti tas MBA, be kurių mes neįgyvendinsime žiedinės ekonomikos, ir imasi visų priemonių. Kadangi Europai būsimе jau atsiskaitę, kaip tik penkeri metai ši rudenį sukanka, o pono N. Rasburskio ir visų kitų degintojų, iniciatorių ir vykdytojų, tikslas, asmeniškai iš jų lūpų esu girdėjęs, aš manau, jie irgi girdi dabar mane, kad tikslas – apsieiti be MBA, viską deginti ir kuo brangiau mokėti už tai. Štai, gerbiamas ministre, išties, viena vertus, tikrai džiaugiuosi, kad geriau vėliau negu niekada, bet, kita vertus, labai liūdna, kad vis dėlto mums teko kelis kartus susimokėti.

PIRMININKAS. Dėkoju.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Aš tik patikslinsiu, kolega, kad penkeri metai yra finansinė atskaitomybė, o numatyta 20 metų veiklos ir investicinė atskaitomybė, kur ta veikla turės būti... būtent atskaitos teikiamos už veikimą toje teritorijoje.

PIRMININKAS. Dėkoju už patikslinimą. Motyvai išsiskyrė, todėl kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto, kartu ir lydimųjų.

Balsavo 62 Seimo nariai: už – 58, prieš – 1, susilaikė 3. Po pateikimo pritarta.

Taip, dėl pirmųjų dviejų projektų pagrindinis komitetas – Aplinkos apsaugos komitetas. Dėl paskutinio projekto, Administracinių nusižengimų kodekso, pagrindinis – Teisės ir teisėtvarkos komitetas. Papildomų niekas nesiūlė. Siūloma svarstyti lapkričio 5 dieną. Galime pritarti bendru sutarimu? Ačiū, pritarta.

15.07 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5005 (pateikimas)

Toliau gerbiamas ministras pristatys Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 7 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIII-5005. Prašau.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Saugomų teritorijų įstatymo 7 straipsnio formuluotė, kad būtent gamtiniuose rezervatuose leidžiama, yra galimybė vietos gyventojams uogauti ir grybauti. Siūlome patikslinti pagal pakeistą Žuvinto rezervato tvarkymo planą, kurį patvirtino Vyriausybė, ir suderinti šias nuostatas, nes ir iki šių būtent nuostatų įsigaliojimo, iki 2019 metų, buvo teisė numatyta žemesniuose teisės aktuose, vietos gyventojams leista žvejoti ant ledo žiemos laikotarpiu. Kad būtų išvengta teisės aktų nuostatų nesuderinamumo, buvo priimtas sprendimas teikti šių teisės aktų nuostatų problemą išspręsti būtent keičiant Saugomų teritorijų įstatymo 7 straipsnį.

Turbūt reikia paminėti, kad taip pat yra patikslinama nuostata, nes įstatyme nėra paaiškinta, kas yra vietos gyventojas, ir tos diskusijos kildavo būtent tarp šalia gyvenančių, esančių kaimų gyventojų, tiek turbūt visų gamtinių rezervatų, kur iki šiol, kaip minėjau, buvo leidžiama uogauti, grybauti ir žvejoti. Šiuo atveju siūlome sprendimo būdą. Iš tiesų Saugomų teritorijų įstatymo pakeitimo projekte numatyta galimybė vietos gyventojams vykdyti limituotą žvejybą pagal nuostatuose numatytą tvarką ir vietos gyventojų apibrėžimas yra suderintas su Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintais Žuvinto biosferos rezervato nuostatais. Iš tiesų tos diskusijos, kurios kilo, kas tai yra, kad tai yra veikla, vienokia ar kitokia... Jeigu kils klausimų, kolegos, mielai atsakysiu.

PIRMININKAS. Pirmoji klausia A. Gedvilienė.

A. GEDVILIENĖ (TS-LKDF). Ministre, ar Žuvinto nuostatai yra aukščiau pagal savo teisinį rangą, ar Saugomų teritorijų įstatymas? Man atrodo, šiuo atveju mes statome vežimą priešais arkli. Pirmą Vyriausybę patvirtino nuostatus, kurie neatitinka Saugomų teritorijų įstatymo, o dabar jūs į Seimą atnešėte įstatymą, kad mes jį priderintume prie nuostatų.

Mano klausimas būtų toks. Jeigu šiandien šito jūsų įstatymo projekto pakeitimo nepatvirtintume, Vyriausybė būtų įpareigota pakeisti Žuvinto nuostatus taip, kad ten žvejoti nebūtų galima iš viso?

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, gerbiama kolege, už klausimą. Turbūt reikia pasakyti, kad ir iki 2019 metų, kai buvo patvirtintos nuostatos, ta veikla buvo ankstesniuose nuostatuose. Ką akcentuoja būtent teisininkai tiek Aplinkos ministerijos, tiek Vyriausybės, kad tai turi būti reglamentuota ir aukštesniuose teisės aktuose, kaip ir šiuo atveju minėjau, rezervate dėl grybavimo ir uogavimo taip pat šalia to turi atsirasti ir nuostata apie žvejybą. Kas vėliau, taip sakant... Konkreti veikla kaip ir iki šiol vykdavo labai ribotoje teritorijoje, esant tvirtam ledui, sprendimai priimami būtent direktyvoje. Turbūt tas kilęs susirūpinimas, manau, buvo iškeltas visiškai be reikalo, nes ta veikla buvo vykdoma daugybę metų ir niekam nekilo problemų. Manau, kad kaip tik buvo suartinama vietos rezervato gyventojų bendrystė, ir žmonės tikrai nepiktnaudžiavo, o tikrai atsakingai naudojosi gamtos ištekliais.

PIRMININKAS. Klausia M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Ministre, UNESCO komisijos sekretoriato nuomone, jūsų projektas yra nesuderinamas su biosferos rezervatų steigimo tikslais, prieštarauja tarptautinei praktikai ir prieštarauja Lietuvos įsipareigojimams UNESCO. Kaip teigia, Žuvinto biosferos rezervatas, Žuvinto ežeras yra rezervato šerdinė zona ir joje gamtos išteklių naudojimas neleidžiamas pagal UNESCO. Ar nemanote, kad mes kuriame prastą precedentą

su tokiais leidimais, nekalbant jau apie teisėkūros niuansus, jog jūs bandote įstatymą priderinti prie Vyriausybės nutarimo savo apygardoje?

K. MAŽEIKIA (LVŽSF). Ačiū, kolega, už klausimą. Tik patikslinsiu, kad mano apygarda pasikeitė gerokai vėliau, negu buvo parengtos nuostatos. Iš tiesų reikėtų pažiūrėti į apygardų ribas, galite tai įvertinti. Galiu jus tik pataisyti, kad Teisingumo ministerija pateikė išvadą, kad būtent šis projektas tikrai atitinka Europos Sąjungos teisės aktus ir jokių prieštaravimų neturi, todėl, manau, tai, ką jūs sakote, galbūt yra jūsų asmeninė nuomonė. O jeigu yra kitaip, tai turbūt svarstymo metu komitete bus galima išgirsti kitas nuomones. Jeigu yra kokių nors abejonių, tai manau, kad tikrai tai galima pakeisti. Ir jeigu tikrai yra grėsmė... Nors man praktiškai žinant šiandien, kad pačioje ežero zonoje, kurioje būdavo leista žvejoti, esant gilesnei žiemai, bet kuriuo atveju, kaip jūs žinote, pats esate šiek tiek žvejys mėgėjas, toje vietoje žuvys tiesiog išdūsta, nes yra labai negilus ežeras. Todėl iš tiesų ir buvo kadaise priimti sprendimai, kad galbūt tegu žmonės padeda išgelbėti arba pasigauti vieną ar kitą plėšrią žuvį, o esant gilesnei žiemai bet kuriuo atveju tos žuvys žus. Manau, kad taip buvo padaryta ir praktine prasme. O plius žiemą nei meldinės nendrinukės, nei kiti paukščiai neperi ir kokios nors grėsmės jų buveinėms arba jiems išbaudyti tikrai nėra.

PIRMININKAS. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas ministre, Europos komisaras V. Sinkevičius prieš tris mėnesius pristatė Europos įvairovės strategiją, kurioje pasakė, kad 10 % kiekvienos šalies teritorijų turi būti saugoma griežtu apsaugos režimu. Lietuvoje rezervatai užima vos 1,5 %. Konkrečiai jūsų pataisos liečia būtent juos. Kaip manote, Žuvinto rezervatas buvo pirmoji saugoma teritorija Lietuvoje, jos įkūrėjas T. Ivanauskas po 50 metų, kai išėjo iš šio pasaulio, ar galėjo įsivaizduoti, kad Lietuvoje bus aplinkos ministras, kuris pasiūlys įteisinti žvejybą rezervate? Dabartiniuose saugomų teritorijų nuostatuose leidžiamas tik grybavimas ir uogavimas rezervatuose. O štai jūs keičiate ir išplečiate, kad realiai bus galima. Kaip jūs vertinate, kaip istorijoje jūs įsirašysite kaip aplinkos ministras šiuo įstatymo projektu? Dėkoju.

K. MAŽEIKIA (LVŽSF). Turbūt nereikia priešinti istorijos ir to, kas yra dabar. Būkime realistai, jeigu mes norime išplėsti saugomas teritorijas iki 10 % nuo 1,5 % kaip dabar, tai turbūt to ryšio ir palaikymo su vietos gyventojais bet kuriuo atveju, kur besiplečiančios ribos apima ir tų gyventojų gyvenamąsias vietas, dirbamus laukus, teritorijas, tai yra didžiulis iššūkis. Ir jeigu mes tikrai nerasime ryšio ir priešinsime gyventojus su saugomomis teritorijomis, kur jiems bus draudžiama bet kokia veikla, kalbant ir apie grybavimą, uogavimą ar žvejybą, nebūtų jokio skirtumo, tai tikrai neišsivaizduoju, kaip tą rezultatą būtų galima pasiekti.

Manau, turbūt Šveicarijos pavyzdys, kur yra rezervatinių teritorijų kur kas daugiau, vietos gyventojų teisės yra gerokai didesnės ir ten netgi gyvenamojo būsto vertė yra gerokai didesnė, nes ten yra ir tam tikrų privilegijų vietos gyventojams, kas, manau, galėtų būti ir čia kaip pavyzdys, kad vietos gyventojas ribotai, atsakingai, įsitraukdamas ir prisidėdamas prie išsaugojimo galėtų tikrai tą kokią nors privalumą turėti. Tai būtų turbūt paskatinimas, kad tos teritorijos galėtų plėstis ir daugiau žmonių norėtų ir galėtų savo gyvenamąją aplinką priskirti prie rezervatinių teritorijų.

Šiuo metu susipriešinimas yra didžiulis, gyvūnų padarytos žalos ir apsauginės zonos tikrai priešina ūkine veikla užsiimančius žmones. Šiandien tiek Aplinkos, tiek Žemės ūkio ministerijos užpiltos skundais dėl paukščių padarytos žalos, dėl gyvūnų padarytos žalos, ir tai tikrai neveda į kompromisą. Ir jeigu mes norime pasiekti to didesnio teritorijos ploto bent kokią nors išsaugojimą, tai neturime atriboti tos teritorijos nuo žmonių. Aš manau, kad kaip tik turime kurti žmonių aplinkoje saugomas teritorijas, kur patys žmonės galėtų matyti, kaip ta gamta keičiasi, kokia jų įtaka yra prisidedant gerąja prasme prie biologinės įvairovės, žalinant tiek savo aplinką, tiek miestus, o ne tik padaryti tam tikras oazes gamtoje, kurios bus uždaros, ir tik kai kurie žmonės galės ten vykdyti vienokią ar kitokią veiklą.

Aš manau, kad tos situacijos ir tie gyvieji pavyzdžiai... Reikėtų nuvažiuoti jums pas tuos aplinkinius gyventojus, pakalbinti, koks yra jų ryšys su saugomomis teritorijomis, ir tikrai nė vienas nepasakys, kad ta žala, kuri ten galėtų būti... kad jie specialiai kenkia gamtai. Aš manau, kad tas ryšys turi būti kaip tik stiprinamas ir tvirtinamas ir tik tokiu būdu galėsime pasiekti didesnius apsaugos tikslus. Ačiū.

PIRMININKAS. Dėkojame. Daugiau klausiančių nėra. Motyvai už – S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiami valstiečiai visų pirma, aš raginu jus balsuoti už, jeigu jūs norite sukompromituoti savo Europos komisarą. Prieš tris mėnesius jis pasisakė, kad Europoje bent 10 % teritorijų turi tapti rezervatais. Ir kaip atrodo dabar V. Sinkevičius, kurio namų valstybėje aplinkos ministras pasiūlo rezervatuose įteisinti žvejybą? Aš raginu balsuoti. Tiesiog pagalvoti, apie ką mes kalbame.

Raginu ir toliau balsuoti, jeigu jūs norite įteisinti nelegalius Vyriausybės sprendimus, nes Žuvinto rezervato nuostatai patvirtinti prieštaraujant įstatymui. Tas parašyta Vyriausybės teisininkų išvadoje, tas parašyta Aplinkos ministerijos lydraštyje. Tai balsuokite prieš, kai vežimas yra pastatomas prieš arklį ir Seimas pastatomas prieš faktą. Ministras leido savo kaimyniniams regionams pažvejoti, o tada ateina į Seimą ir sako: gerbiamieji, nubalsuokite už. Aš raginu balsuoti už, jeigu jūs tikrai galvojate, kad egzistuoja dar tokia paprotinė teisė ir tradicija žvejoti rezervatuose. Aš galiu paskaityti iš rezervatų istorijos, kaip aprašoma, kad Žuvinto rezervato statusas neapsaugo paukščių ir žvėrių nuo šaudymo. Žuvinas pirmuosius pokario dešimtmečius buvo mėgstama sovietinės valdžios ir partijos vadų paukščių ir žvėrių medžiojimo vieta.

Lygiai taip pat bus ir su žvejyba. Rezervatinė teritorija, kažkokie vietiniai gyventojai, kurių kaimų sąrašas yra praplečiamas. Jeigu jūs norite tokios gėdos *ant* Lietuvos, ir T. Ivanausko palikimas, pirmoji įkurta Lietuvos saugoma teritorija, ir staiga atsiranda įstatyme įrašyta teisė vykdyti ten žvejybą, tai aš kviečiu jus balsuoti, bet aš balsuosiu griežtai prieš, nes, man atrodo, rezervatai ir yra tam, kad jie būtų palikti gamtai ir gamtos savieigai, o ne žmonių intervencijai.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, nereikėtų gudrauti ir užsirašyti už, nors kalbate prieš. Už pasisako K. Mažeika, tačiau jis yra teikėjas. Jis negali kalbėti.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Aš tik noriu pasakyti, mielas kolega, dar kartą: čia jūs turbūt savo rinkiminę kalbą pasakėte ir bandote supriešinti žmones. Iš tiesų taip nėra. Galbūt vertėtų vieną kartą nuvažiuoti į Žuvinto rezervato aplinkinius kaimus ir pakalbėti su žmonėmis. Bet jie turbūt nėra liberalų rinkėjai ir jūs tikriausiai bijote nuvažiuoti į gamtą, nes jūs bijote erkių, bijote vabalų ar dar kažko.

Esmė ta, kad vietos gyventojai tą teisę visada turėjo, tai nėra priešinimas, ką jūs dabar darote, nepriešinkite žmonių su gamta, su rezervatų teritorijomis, saugomomis teritorijomis, nes jūs ką tik pasakėte: jeigu mes norime turėti 10 %, ne 1 % Lietuvos teritorijų saugomų, turime rasti kompromisą tarp ten gyvenančių žmonių ir gamtos. Šiandien tas žmogus negali net išeiti už savo tvoros ir nusipjauti žolės, nes atvažiuos *reindžeris*, kuris jį nubaus už tai, kad ne laiku nušienavo, o jis negali užsiimti jokia ūkine veikla. Tai ar yra kompromisas? Manau, kad tai nėra kompromisas.

Turbūt ieškokime kompromisų ir po pateikimo siūlau pritarti, o komitete mes galėsime surasti ir diskutuoti, galėsime pakviesti ir vietos bendruomenes, kurios pasakys tą problematiką, kuri yra. Kai kuriais atvejais, kai direktorius žiemą gali pasikviesti savo draugus ir bičiulius pažvejoti ant ledo, turbūt yra vienas aspektas, bet jeigu mes kalbame globaliai, tada priimkime sprendimus, kad tai nebūtų vieno žmogaus sprendimai, kad tai būtų vietos bendruomenės sprendimai. Rezervatas nėra kažkur Mėnulyje, jis yra tarp žmonių, todėl, manau, turime gerai išdiskutuoti problemą, iškelti tuos tikslus ir nepriešinti, kad čia Europos komisaro ar Lietuvos aplinkos ministro koks nors asmeninis klausimas. Pirmiausia žiūrėkime iš tos pusės, kokią naudą mes norime pasiekti, kiek saugomų teritorijų Lietuvoje siekiame turėti ir kaip tai pasiekti.

PIRMININKAS. Visi motyvai išsakyti. Gerbiami kolegos, kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto. (*Balsai salėje*) Prašau neplyšauti, ramiai.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Palaukite, jūs nematėte, kad aš čia stovėjau?!

PIRMININKAS. Prašau kalbėti. M. Majauskas – per šoninį mikrofoną. Prašau tvarkos ir nešūkauti salėje.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Pirma, prašau sustabdyti balsavimą. Prašau sustabdyti balsavimą, kodėl jūs nesustabdėte?

PIRMININKAS. Stabdome balsavimą. Prašau kalbėti. M. Majauskas.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Ar jau galiu kalbėti? Gerbiamas pirmininke, aš užsirašiau kalbėti prieš, aš nepažeidžiau jokios Statuto normos ir man turi būti suteikta tokia teisė. Dabar jūs, gerbiamas pirmininke, pažeidžiate Statuto normą vienaip ar kitaip interpretuodamas mano kolegos

pasiskųmą. Aš nesu susijęs su tuo pasiskųmu ir man tokia teisė turi būti suteikta. Taigi jūs aki-
vaizdžiai pažeidžiate Statuto normą. Prašau suteikti galimybę pasiskųti prieš.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, jūsu... sugudravo ir užsirašė pasiskųti už, tačiau kalbėjo
ir motyvavo balsuoti prieš. Todėl visos pretenzijos yra S. Gentvilui, kad jis sugudravo. Taigi, ger-
biamas kolega, pasiskųti... S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Aš nuoširdžiai atsiprašau, nes išsakiau argumentus, už kodėl reikėtų
balsuoti, bet norėčiau, kad kolegos išsakytų ir prieš.

PIRMININKAS. Bet pagal Statutą pateikimo stadijoje galimas pasiskųmas dėl motyvų prieš
– tik vienas. Gerbiami kolegos, kviečiu balsuoti dėl šio įstatymo projekto.

Gerbiami kolegos, balsavo 73 Seimo nariai: už – 35, prieš – 32, susilaikė 6. Po pateikimo
nepritarta.

Skelbiu alternatyvų balsavimą. Kas už tai, kad projektą tobulintume, balsuoja už, kas už tai,
kad projektą atmestume, balsuoja prieš.

Balsavo 76 Seimo nariai: už – 41, prieš – 35. Siūloma projektą tobulinti.

Replika po balsavimo. Prašau. Per šoninį mikrofoną – K. Masiulis. Prašau.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, man atrodo, kad iš tikro jūs peržengėte visas
ribas. Jūs esate tik posėdžio pirmininkas. Jūs negalite interpretuoti vieno ar kito Seimo nario pasi-
sakymo. Dar betruksta, kad jūs pažymius pradėtumėte rašyti. Pasisakė už – penki balai, pasisakė
prieš – dvejetas. Taip netinka.

PIRMININKAS. Gerbiamas kolega, aš nevertinu pažymiais, aš tik įvertinau pasisakančiojo po-
ziciją. O asmeninė pozicija buvo prieš. Prašom pasiskųti. S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas pirmininke, aš nežinau, kaip jūs interpretavote mano žo-
džius, bet Statutą jūs tikrai pažeidėte, nes leidote iniciatoriui pasiskųti už, o tai yra draudžiama.
Tai yra K. Mažeika negalėjo pasiskųti už.

Bet atsakymas irgi turbūt, kad didysis klausimas šiandien aplinkos ministrui ir Vyriausybės
nariams yra, kaip bus su Žuvinto nuostatais? Jie šiandien prieštarauja įstatymui. Gerbiamas mi-
nistras, atnešęs į Vyriausybę patvirtintus nuostatus, prieštaraujančius net dviem įstatymams, šian-
dien gavo niukną, kad Seimas nenori tokių taisyklių.

Gerbiamas ministre Kęstuti Mažeika, miniu jūsu vardą, pavardę, ar jūs atnešite į Vyriausy-
bės posėdį Žuvinto nuostatų pakeitimą, ar ne? Jie prieštarauja dviem įstatymams.

PIRMININKAS. Kadangi pavardė buvo paminėta, K. Mažeika reaguoja.

K. MAŽEIKĄ (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Gerbiamas Simonai, pirmiausia kviečiu jus
nuvažiuoti į Žuvintą. Ne tik žiūrėti per savo daugiabučio langą ir spręsti savo politines proble-
mas, bet nuvažiuoti į vietą ir pakalbėti su vietos bendruomene, su kokiomis problemomis jie susi-
duria. Iš tiesų turbūt jūsu, kaip Seimo nario ir kaip politiko, funkcija – pirmiausia išklausyti visas
puses, o ne priimti politinius sprendimus su labai skambiais lozungais. Šiuo atveju manau, kad
tai, kas buvo, kam Seimas pritarė, turbūt reikės grąžinti nuostatas į buvusią – vienu žingsniu at-
gal – ir vėlgi turbūt iš naujo diskutuoti, kokia situacija. Jeigu aišku, tai atsakiau.

PIRMININKAS. Dėkoju. Paskutinis reaguoja M. Majauskas. Prašau. Šiek tiek arčiau mikrofo-
no, negirdėti. Negirdėti jūsu pasiskųmo. Oi, atsiprašau. Prašau.

M. MAJAUSKAS (TS-LKDF). Gerbiamas pirmininke, jūs sąmoningai mane ignoruojate. Jūs ma-
tėte, kad aš čia stoviu ir laikiu pasiskųmo tiek prieš balsavimą, tiek po balsavimo. Jūs akivaiz-
džiai rodote savo požiūrį į opoziciją. Man atrodo, kad tiesiog toks elgesys nėra gražus.

Antras dalykas. Aš buvau užsirašęs kalbėti prieš, aš nepažeidžiau jokių Statuto normų. Aš
turėjau tokią teisę. Jūs akivaizdžiai nesuteikėte man, interpretuodamas pasiskųmą už kaip prieš.
Taip, jūs galėjote suteikti dar galbūt kitam žmogui pasiskųti už, tačiau man atimti galimybę pa-
siskųti prieš, man atrodo, jūs pažeidėte. Dėl to, matyt, reikėtų ir Etikos ir procedūrų komisijos
išaiškinimo.

Antras dalykas, kuris iš tiesų yra gana įdomus, kad gerbiamas Seimo narys ponas K. Mažeika
yra kandidatas toje apygardoje, kurioje jis siekia sukurti išskirtines sąlygas tiems gyventojams,
kurie galbūt ir rinkęsi už jį balsuoti. Taigi vėl yra akivaizdus interesų konfliktas ir čia reikėtų Eti-
kos ir procedūrų komisijos išaiškinimo.

Trečias dalykas. Labai įdomu tai, kad ministras – aukšto rango valstybės pareigūnas, dirbantis su teisės aktais ir juos leidžiantis, argumentavo pristatydamas įstatymą, kad įstatymą reikia keisti, nes įstatymas nesuderintas su Vyriausybės nutarimu. Ministre, labai keistai atrodo jūsų toks elgesys ir argumentai.

Ketvirtas dalykas. Dar keisčiau yra, kad jūs esate aplinkos ministras ir kaip aplinkos ministras jūs siūlote naudoti gamtos išteklius saugomuose rezervatuose.

Penktas dalykas. Kai aš jums sakiau, kad UNESCO sako, kad toks elgesys ir toks įstatymo projektas nesuderinamas su išipareigojimais UNESCO, jūs atsakėte, kad tai suderinama su Europos teisės aktais. UNESCO nėra Europos teisės aktai. UNESCO yra atskira institucija ir mūsų išipareigojimas jiems yra atskiras ir labai labai svarbus. Ministre, gėda jums.

PIRMININKAS. Visi jau išsisakė. Gerbiami kolegos, nutraukiu diskusiją. Ar labai nori dar pasisakyti J. Sabatauskas? Nori? (*Balsai salėje*) Gerai, J. Sabatauskas ir K. Mažeika. Trumpai.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiamas pirmininke. Iš tiesų ministras kvietė nuvažiuoti į Žuvinto rezervatą, susitikti su jo bendruomene, tai yra žuvimis, paukščiais, vabzdžiais ir kitais gyviais, ir iš tikrųjų pajusti, ar jiems to reikia. Paties rezervato esmė yra ta, kad apsaugotume gyvūnijos tokią būklę, kokia jinai yra, siekiant kuo mažesnės ūkinės veiklos. Taigi šiandien mes nepritarėme tam įstatymo projektui, kuriuo ministras norėjo įteisinti savo patvirtintus įstatus. Vadinasi, teisinis nihilizmas visiškai klesti šioje Vyriausybėje, ir manau, kad iš tikrųjų laikas susimąstyti, nes T. Ivanauskas turbūt apsiverstų karste.

O dėl Statuto pažeidimų – vis dėlto negali būti kalbama dėl motyvų, nė vienas iš įstatymo iniciatorių negali kalbėti ir Seimo posėdžiui pirmininkavęs kolega turėtų nusišalinti nuo tolesnio pirmininkavimo, nes taip negalima pirmininkauti. Galėjo kitas kolega kalbėti dėl motyvų, bet ne tas pats autorius, kuris ką tik pristatė iš tribūnos.

PIRMININKAS. Gerbiami kolegos, dar replika – K. Mažeika. Kadangi mano laikas pirmininkauti baigėsi, perduodu pirmininkavimą I. Šiaulienei.

K. MAŽEIKA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, iš tikrųjų jūsų sąrašė yra buvęs ministras, kuris nematė tos situacijos – iš tikrųjų 20 metų tos nuostatos galioja ir niekam nekilo problemų, kad tenai nesuderinama su teisės aktais. Suprantu, kad prieš rinkimus visi dabar praregėjo, pamatė, kad čia yra blogai, nors apygardų ribos buvo pakeistos tik tai šiemet, pernai buvo projektas, nuostatos buvo pradėtos rengti prieš dvejus metus, 2018 metais. Turbūt tai, kas prasilenkia su logika, jums yra normalu ir tai pateisinate. Jeigu mes norime dėti sparnuotas frazes, tai, gerbiamas Mykolai, man iš tiesų keista, kad jūs vis dar esate Seimo narys su savo tokiais projektais ir kai kuriais pranešimais. Iš tiesų, jeigu kam nors kas nors keista, tai galime išsakyti kiekvienas savo kažkokias abejones. Pasilikime replikas sau ir dirbkime toliau, ir renkime teisės aktus taip, kad iš tiesų tų problemų nebūtų.

15.33 val.

Saugomų teritorijų įstatymo Nr. I-301 32¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4791 (*pateikimas*)

PIRMININKĖ (I. ŠIAULIENĖ, LSDDF). Sveiki, gerbiami kolegos. Tęsiame posėdį toliau ir imsimės Saugomų teritorijų įstatymo 32¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIII-4791. Kviečiu V. Rinkevičių jį mums pateikti. Prašom.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, šiuo įstatymo projektu siekiame išspręsti esamą prieštaravimą tarp Saugomų teritorijų įstatymo ir nuo šių metų sausio 1 dienos įsigaliojusio Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatų, reglamentuojančių kompensacijas už saugomose teritorijose nustatytus ūkinės veiklos apribojimus.

Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatos taip pat yra taikomos ir saugomose teritorijose, tačiau kompensacijų apskaičiavimo tvarka šiuose įstatymuose yra skirtinga. Gaila, kad priimant įstatymus išėjo skirtingos nuostatos, tai suteikė teisę, ne teisę, galimybę manipuliuoti įstatymais, skirtingai traktuoti tą patį veiksma pagal skirtingus įstatymus, todėl siūloma užkirsti tam kelią ir suvienodinti abiejuose įstatymuose apie tą patį veiksma kalbančias nuostatas. Yra

Teisės departamento pastabų, tačiau, kai priėmėme Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą, viskas buvo gerai. Aš manau, kad dabar jis irgi nieko nesikeičia, tiktai papildome, kad jis galios ir dėl Saugomų teritorijų įstatymo. Siūlau pritarti. Prašau jūsų pritarti projektui.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pateikimą. Jūsų nori klausti keturi Seimo nariai. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom, kolega.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, iš tikrųjų į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą buvo perkelti ne visi reikalavimai, kurie yra Saugomų teritorijų įstatyme. Nėra tapatus įstatymas. Iš tikrųjų Saugomų teritorijų įstatyme yra daugiau nuostatų, už kurias turėtų būti kompensuojama. Nebandėte skaičiuoti to balanso, to biudžeto, kiek iš tikrųjų pagal vieną ir kitą įstatymą bus skirtingos pajamos į biudžetą? Ačiū.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Ne. Tikrai to nebandėme, neturiu informacijos, galbūt svarstymo metu galės pateikti vykdomosios institucijos tą jūsų norimą medžiagą. Tačiau vis tiek abiejuose įstatymuose kalbama apie tą patį ir turėtų būti vienodai traktuojama. Negali būti skirtingai traktuojamas skirtinguose įstatymuose tas pats dalykas.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Trumpas ir aiškus. Kada jums, savininkams, užteks melžti mokesčių mokėtojų pinigų?

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Reikia paklausti visų. Lietuvoje yra apie milijonas vien miško savininkų, o dar kitų. Nežinau, reikia klausti. Yra jų organizacijos. Aš manau, kad dabar ne savininkai melžia, o savininkus melžia valstybė, nes Konstitucijoje yra aiškiai parašyta, kad nuosavybė neliečiama. Galbūt ne visai teisingai jūs traktuojate. Kai kas prisimena tuos laikus prieš 30 ir daugiau metų, visaliaudinę nuosavybę, kai viskas buvo bendra, ir dabar galbūt kai kam to norisi, bet, deja, mes pasukome kitu keliu – rinkos ekonomikos.

PIRMININKĖ. Klausia S. Gentvilas.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiamas Viktorai, sveikinu su šituo įstatymo projektu. Praeitų metų pabaigoje, teikiant biudžeto projektą, mes siūlėme numatyti 10 mln. eurų sumokėti kompensacijoms. Tada aplinkos ministras K. Mažeika kontrargumentavo, sakė, neskirkime, nes mes sutvarkysime. Vasario mėnesį vyko Vyriausybės posėdis, kai buvo dėl saugomų teritorijų plėtros numatytos kompensacijos žemės ūkyje. Tada joms pritarta, bet tada pavedimas buvo Vyriausybės Aplinkos ministerijai pateikti būtent tai, ką jūs šiandien teikiate. Vėl nematome Aplinkos ministerijos nė vieno žingsnio, matome jūsų asmeninę iniciatyvą paveikti tai.

Klausimas yra vienas: kiek reikėtų pinigų kompensacijoms šiemet arba kitais metais ir kaip įsivaizduojate, ar aplinkos ministras padės juos rasti? Dėkoju.

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Aš negaliu tiksliai atsakyti, galiu pasakyti savo pamastymą, kad gali būti apie 5–10 mln., galbūt ir mažiau. Tai nėra labai didelės sumos, bet vis tiek tai yra teisingumas, proporcingumas ir galų gale mes esame teisinė valstybė. Kai kuriose kaimyninėse valstybėse tuos klausimus sprendžia šiek tiek kitaip, bet mes, atrodo, juos už tai labai smerkiame.

PIRMININKĖ. Klausia J. Sabatauskas. Prašom.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Gerbiamas kolega, Teisės departamento pastaboje gana aiškiai pasakyta, kad labai nėra... abejotinas santykis jūsų teikiamo įstatymo projekto su Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu. Tai, kad jūs dabar siūlote projekto nuostatomis mokėti kompensacijas, žiūrint į kitą įstatymą, iš tikrųjų nedera su Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis. Todėl labai abejotinos tokios normos. Teisės departamento pastabos, aš čia nieko nesugalvojau. Kaip jūs galite atremti tokias Teisės departamento pastabas?

V. RINKEVIČIUS (LVŽSF). Mano nuomone, tai neprieštarauja. Tuo labiau kad kai mes priiminėjome Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą, ten kalbama apie tą patį dalyką, mes tada turėjome patikslinti ir Saugomų teritorijų įstatymo tą dalį, kurioje kalbama apie kompensavimą, tačiau mes to nepadarėme. Tai dabar aš siūlau ištaisyti tą klaidą ir viskas.

PIRMININKĖ. Dėkojame pranešėjui, jūs atsakėte į visų norinčiųjų paklausti klausimus.

Motyvai. Už – S. Gentvilas. Prašom.

S. GENTVILAS (LSF). Gerbiama kolegė, daugelis mūsų rengia rinkimų programas ir jaučia, kad aplinkosauga pradeda dominuoti šių metų rinkimuose. Ir vienas iš klausimų yra Lietuvos

įsipareigojimas Europos Sąjungai apsaugoti prieš penkerius šešerius metus inventorizuotas Lietuvos Europos bendrijos svarbos buveines. 2 tūkst. 600 kv. kilometrų turi būti papildomai apsaugota ir vos 600 kv. kilometrų yra apsaugota. Dar dėl 2 tūkst. kv. kilometrų mes turime įvesti griežtą režimą, kaip apsaugoti. Ir čia savininkai, tiek ūkininkai, tiek miškininkai, turi problemą. Jie konfliktuoja su valstybe, nes staiga valstybė įvairiais planavimo dokumentais apriboja ūkines veiklas tiek ūkininkams, tiek miškininkams.

Šis įstatymo projektas gal ir nėra tobulas, bet jis atveria galimybę plėsti saugomas teritorijas ir teisingai kompensuoti už nuosavybės apribojimus, nes 2 tūkst. kv. kilometrų papildomai apsaugoti reikės per šiuos ir ateinančius metus. Tą darys tiek Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba, tiek Žemės ūkio ministerijai pavaldžios įstaigos, ir būtina turėti kompensacinius mechanizmus, kurie leistų savininkams tą daryti. Yra įvairių modelių – išpirkimo modeliai, kompensavimo modeliai, tačiau tam reikės ir pinigų numatyti. Įvairiais skaičiavimais, saugomų teritorijų plėtra Lietuvai gali kainuoti net iki 300 mln. eurų už tuos 2 tūkst. kv. kilometrų. Bet žingsnis turi būti žengtas.

Kol mes nepripažinsime, kad turime apsaugoti ir teisingai kompensuoti, tol bus konfliktas visuomenėje tarp saugomų teritorijų ir savininkų, kad ir kas tai būtų – ar urėdijos, ar privatūs miškininkai. Tad kviečiu pritarti kolegų siūlomam sprendimui.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – J. Sabatauskas.

J. SABATAUSKAS (LSDPF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Vis dėlto pasižiūrėkime, kas siūloma įstatymo projekte. Iš įstatymo projekto siūloma išbraukti nuostatas dėl kompensacijų už veiklos apribojimą saugomose teritorijose dydžio, mokėjimo terminų bei apskaičiavimo, išmokėjimo tvarkos nustatymo. Apeliuojama į tai, kad yra nelygiavertės ir nevienodos sąlygos, kai kompensacijos išmokamos ar pagal Saugomų teritorijų įstatymą, ar pagal Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą. Tai šiuo atveju, manau, išvis nereikia bandyti sukergti dviejų įstatymų į vieną krūvą, juolab kad tuo abejoja Seimo kanceliarijos Teisės departamento specialistai. Manau, kad galima nepritarti šiam projektui, nes labai įtartina atrodo tokios siūlomos nuostatos. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiami kolegos, motyvai pareikšti. Prašom apsispręsti ir balsuoti dėl teikiamo Saugomų teritorijų įstatymo 32¹ straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Vyksta balsavimas.

Balsavo 67 Seimo nariai: už – 59, prieš – 2, susilaikė 6. Taigi po pateikimo įstatymo projektui Nr. XIII-4791 yra pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Aplinkos apsaugos komitetas, papildomų nėra. Svarstymo data – lapkričio 5 diena.

Per šoninį mikrofoną – A. Sysas. Prašom.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Prašau, kad būtų pateikta Vyriausybės išvada, nes tai yra pinigai.

PIRMININKĖ. Ar bendru sutarimu galime pritarti? Dėkoju. Pritarta. Prašome Vyriausybės finansinės išvados dėl teikiamo įstatymo projekto.

Kitas darbotvarkės klausimas – Švietimo įstatymo 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-3133. Deja, neturime pranešėjų. T. Tomilino taip pat nėra. Ar, komiteto pirmininke, keistumėte ministrą ir pateiktumėte? (*Balsai salėje*) Gerai. Gerbiami kolegos, atsiprašome.

15.45 val.

Mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI-242 48, 52 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5178 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-11 klausimas – Mokslo ir studijų įstatymo 48, 52 ir 59 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5178. Pateikia E. Jovaiša. Prašome, komiteto pirmininke, į tribūną.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiami kolegos, gerbiamas Seime, ne per seniausiai mes priėmėme šioje salėje vadinamąjį SKD 5 kvalifikacinį laipsnį, susijusį su įstatymu. Vykdydami šitą įstatymą mes susiduriame su tam tikromis kliūtimis, kurios išplaukia iš to, kad mes, norėdami pritraukti prie šitos aukštojo mokslo erdvės pačias geriausias profesinio rengimo įstaigas, suteikiame joms

teisę sektoriniams komitetams nustatyti, kokios krypties gali būti šitos programos. Deja, tai nepasiteisino, nes buvo sugaištas ilgas laiko tarpas rengiant. Svarbiausia, kad tos kolegijos, kurios turi vykdyti šitas programas, nes yra šitas SKD 5-asis aukštojo mokslo erdvėje, negali pačios lemti ir nustatyti, kokios programos joms iš tikrųjų yra reikalingos. Taigi atsitiko toks priešingas veiksmas, kai ta pusė, kuri turėtų pasitempti iki koleginio lygio, sudiktavo sąlygas koleginiam lygiui. Tai dėl to ir dėl kitų priežasčių prašau pritarti įstatymo projektui. Ruošiami trys jo pakeitimai.

Pirmiausia sektoriniai profesiniai komitetai neturėtų patarinėti SKVC dėl šitų išvadų, ar reikia pritarti programoms, nes vis dėlto SKVC – Studijų kokybės vertinimo centras ir yra ta organizacija, kuri atsakinga už teisingą programų akreditaciją.

Toliau prašau jūsų pritarimo, kad suteikiamų kvalifikacijų ir studijų kryptių, kuriose gali būti vykdomos trumposios studijos, sąrašą tvirtintų būtent Lietuvos kolegijų direktorių konferencija, o ne taip, kaip buvo anksčiau, sektoriniai mokymo centrai.

Ir trečias, paskutinis, dalykas, dėl kurio prašau jūsų palaikymo, tai yra galvojome, nuoširdžiai galvojome, kad reikia tų trejų metų profesinės patirties, bet vis dėlto neįvertinome to, kad yra daug specialybių, pavyzdžiui, informacinės technologijos, kur iš tikrųjų tų trejų metų patirties nereikia, kad galėtumei pasiekti nuo 4-ojo tą 5-ąjį lygį ir būti toje įžanginio aukštojo mokslo erdvėje arba tapti pagal tą kvalifikacinį reikalavimą meistrui. Ačiū, tiek.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori klausti pora Seimo narių. Pirmasis klausia E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū, gerbiama pirmininke. Iš tiesų mes nemažai kalbėjome apie 5-ąją *skedą*, bet vis dėlto Teisės departamento yra tam tikra pastaba, kad tas, kuris ruošia, ar gali ruošti sau užsakymą. Tai savaime suprantama... Suprantu kolegijų situaciją, bet gal vis dėlto reikėtų eiti iš kitos pusės – paskatinti sektorinius komitetus, kad jie galbūt aktyviau dirbtų, nes vis tiek turbūt specialistus mes rengiame kažkam, ne patys sau, ne gatvei. Tai vis dėlto galbūt vertėtų nekeisti to modelio ir pabandyti ministerijai per tam tikras tvarkas paskatinti, kad tie sektoriniai komitetai aktyviai veiktų. Galbūt verslas turėtų vis dėlto nustatyti, ką jiems rengti, o ne pačios kolegijos, kaip sako ir Teisės departamentas. Ačiū.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Ačiū, gerbiamas Edmundai. Aš tikrai susipažinau su Teisės departamentu išvada ir noriu pasakyti, čia jaučiu tokį keistą jausmą: betgi aukštosios mokyklos – universitetai ir panašiai – pačios rengia programas. Čia yra lygiai tas pats dalykas. Kolegija turi teisę ir jinai privalo rengti programas ir nustatyti, ir pajauti, kurioje kryptyje ji gali dirbti.

Dabar aš jums parodysiu tokį pavyzdį. Po ilgų metų svarstymo sektorinis komitetas ministrui pasiūlė tikrai tris kryptis. Štai yra liepos 14 dienos įsakymas, pasiūlyta ir ministro patvirtinta, nes jis kitaip negali elgtis, kai yra toks įstatymas, kuris reikalauja profesinių sektorinių centrų pritarimo. Trys: sveikatingumo paslaugų administratorius, maitinimo paslaugų administratorius, kelionių vadovas. O Lietuvos kolegijų direktorių konferencija prašo, paprašė, kad būtų 27-ios, tarp jų ir tos trys paminėtos, 27 programos, paprašė. Ir, žinote, ministras negali tvirtinti šitų programų, nes prioritetas įstatyme uždėtas minėtiems centrums. Aš, Edmundai, lyg ir atsakiau.

PIRMININKĖ. Klausia G. Steponavičius. Prašom.

G. STEPONAVIČIUS (MSNG). Labai ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas pranešėjau, iš esmės pritardamas jūsų teikiams pataisams noriu atkreipti dėmesį, kad net ir tarp Seimo narių vartojant tokius sudėtingus burtažodžius – *skedas*, o dar pridedate 4-asis ar 5-asis, ar 6-asis, SKVC, sektoriniai ir kiti dalykai, paprastam žmogui tai yra neaišku.

Mano klausimas yra, ar aš teisingai suprantu, kad šitų nedidelių pakeitimų tikslas yra suteikti lanksčias formas perkvalifikuoti, įgyti reikiamas kompetencijas tiems darbuotojams, kurių dabar darbo rinkoje trūksta, ir tam tikra prasme tai yra supaprastinimas prieš metus Seimo priimtų pataisų, kurios parodė, kad dėl jų nelabai ir veikia tų trumpojo ciklo programų atsiradimas? Ar teisingai aš suprantu?

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Taip, būtent tai yra supaprastinimas ir įgalinimas tų įstaigų, kurioms ir pavestas šitas švietimo baras, tai yra kolegijų, rengti Lietuvai reikalingas programas ir reikalingo kvalifikacinio lygio – penktojo lygio specialistus, būtent taip.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Daugiau klausiančiųjų nėra.

Motyvai. Pirmasis – P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (*MSNG*). Teko išgirsti gerbiamo E. Pupinio pasamprotavimus, kad gal palikime taip, kaip yra. Iš tikrųjų visų mūsų uždavinys yra subalansuoti mūsų švietimo sistemą, kad kiekvienas lygis turėtų savo apibrėžtą išraišką, būtent įgalinant juos didinti profesinio parengimo patrauklumą. Profesinės technikos mokykla rengia vieno lygio, kolegijos rengia kito lygio profesijos atstovus. Tai, ką siūlo akademikas, yra susiję su tuo – įgalinti kolegijas formuoti savo profesinio parengimo strategiją ir neleisti profesinio rengimo mokykloms, vadovaujantis savo siaurais interesais, stabdyti tų iniciatyvų.

Man atrodo, iš to tikrai išlošime mes visi, nes kalbama apie tai, kad mes pasigendame kvalifikuotų darbuotojų. Čia kalbama apie pagreitintas studijas, orientuotas į meistro kvalifikaciją. Mes privalome pradėti spręsti šią problemą ir išsivaduoti, kaip minėjau, iš siaurų žinybinių interesų.

PIRMININKĖ. Motyvai prieš – E. Pupinis.

E. PUPINIS (*TS-LKDF*). Iš tikrųjų aš turbūt po pateikimo pritarsiu, bet kalbėti reikia apie tai, kas yra šiuo metu. Sektoriniai komitetai – tai komitetai, kurie dalyvaujant verslui turėtų organizuoti tam tikrą užsakymą, ko valstybei šiuo metu reikia. Aš suprantu ir tam tikrą kolegijų problemą, kad dėl ministro priimtų įsakymų ir nutarimų kolegijose sumažėjo vietų, palyginti su universitetais.

Dėl atvėrimo viskas gerai, bet aš išgyvenu dėl to, kad vis dėlto šiame procese dalyvautų verslas kaip užsakovas. Tada atsirastų tam tikra atsakomybė, kai verslas irgi taip pat kaip užsakovas turėtų padėti priimti žmones ne į gatvę, o į savo įstaigas, įmones ir taip toliau. Vis dėlto ta grandis dar neveikia, nors mes, kai rašėme įstatymą, galvojome, kad tie sektoriniai komitetai atliks didžiulę funkciją. Vis dėlto mes negalime eiti tokiu lengvu keliu, kad štai neišėjo, tad ir paliekame ramybėje.

Reikėtų skatinti verslą aktyviau dalyvauti, galbūt žiūrėti, kiek programų daugiau reikia, ir kolegijos turėtų kalbėtis su verslu. Taip išeina, kad gyvename toje pačioje valstybėje, bet turime labai skirtingus interesus. Vieni nori, kad rengtų tuos specialistus, kurių reikia, kiti nori specialistus rengti. Manau, kad vis dėlto turėsime dar padiskutuoti galbūt ir su kolegijomis, ir verslą dar kartą pasikviesti, ir vis dėlto padaryti, kad sistema iš tikrųjų veiktų, kad Lietuvoje būtų ne tik tų, kurie rengia, bet ir tų, kurie užsako, ir būtų rengiama tam, kam reikia, o ne šiaip sau rengiama todėl, kad yra tuščių kabinetų. Pritarsiu, bet svarstysime.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Gerbiama kolegose, ar bendru sutarimu galime pritarti po pateikimo? (*Balsai salėje*) Pageidaujate balsuoti. Prašom.

Balsavo 65 Seimo nariai ir visi pritarė pateiktam įstatymo projektui. Siūlomas pagrindiniu komitetu Švietimo ir mokslo komitetas, papildomų nėra. Ir svarstymo data – spalio 13 diena.

15.58 val.

Švietimo įstatymo Nr. I-1489 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIP-3133 (pateikimas)

Atvyko švietimo ministras. Prašysime jo mums pateikti Švietimo įstatymo 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIIIP-3133.

A. MONKEVIČIUS. Gerbiama posėdžio pirmininke, gerbiama Seimo nariai, šio įstatymo projekto tikslas yra stiprinti lietuvių kalbos mokymą tautinių mažumų mokyklose, kurios vykdo ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo programas, ir siekti, kad vaikai, kuriems lietuvių kalba nėra gimtoji, kuo anksčiau pradėtų mokytis valstybinės kalbos ir taip pat bendrautų valstybine kalba.

Jau ankstyvame amžiuje turi būti sudaromos palankios sąlygos išmokti valstybinę kalbą, integruotis į šalies socialinį ir kultūrinį gyvenimą, bet svarbiausia pažymėti, kad lygiagrečiai yra skatinamas ir gimtosios kalbos – visų pirma ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo programose, mokymasis. Tokiu principu ugdant tautinių mažumų vaikus sudaromos sąlygos ugdytis gimtąja kalba ir išmokti valstybinę lietuvių kalbą.

Lietuvos tautinių mažumų mokyklose vykdančioms ikimokyklinio, priešmokyklinio ugdymo programoms turėtų būti taikomas dvikalbis ugdymas grupėje lygiais pagrindais – bendraujama

dviem kalbomis. Į tai orientuoja ir tarptautiniai tyrimai, kuriais remdamiesi ir pasiūlėme šį įstatymo projektą.

Taigi uždaviniai yra įteisinti Švietimo įstatyme, kad tautinių mažumų mokyklose, vykdančiose ikimokyklinio ugdymo programą, ne mažiau kaip penkios valandos per savaitę būtų skiriamos ugdymui lietuvių kalba, taip pat įteisinti, kad papildomai būtų pridėta viena valanda per savaitę ir ne mažiau kaip penkios valandos per savaitę būtų skiriamos ugdymui lietuvių kalba tautinių mažumų mokyklose, vykdančiose priešmokyklinį ugdymą.

Taigi iki šiol ikimokykliniame ugdyme iš viso tokių valandų nebuvo, o priešmokykliniame buvo tik keturios valandos. Būtų suvienodinta, jeigu būtų penkios valandos. Įstatymas įsigaliojtu nuo kitų metų rugsėjo 1 dienos ir kainuotų, poreikis metams būtų 640 tūkst. eurų.

Šis projektas buvo derintas, keletą kartų aptartas su Lietuvos savivaldybių asociacija, Finansų ministerija, Teisingumo ministerija, Lietuvos ikimokyklinių ugdymo įstaigų vadovų asociacijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis. Atsižvelgiant į pakeitimus jau pradėtos vykdyti kai kurios priemonės.

Visų pirma reikėtų paminėti, kad praėjusių metų kovo mėnesį buvo apskritojo stalo seminaras, kuriame dalyvavo ir praktikai, ir savivaldybių atstovai, ir politikai, aptarėme galimybes ir taip pat kokia yra geroji praktika jau šioje srityje. Matome, kad tikrai pažangos yra daug ir šita praktika galime remtis. Būtent ja remiantis yra peržiūrėti ir nustatyti pedagogų, kurie galėtų ugdyti lietuvių kalba, kvalifikaciniai reikalavimai, pagal juos yra baigiamos rengti ir artimiausiu metu bus patvirtintos kvalifikacinės programos ir šį rudenį bus pradėtos realizuoti, pradėti mokymai. Atitinkamai yra rengiama metodinė medžiaga, kartu su mokymais pasiekianti besimokančius pedagogus, kurie turės įgyvendinti šitą įstatymą. Trumpai tiek.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ministre. Yra norinčių jūsų klausti. Pirmoji – V. Kravčionok.

V. KRAVČIONOK (LLRA-KŠSF). Ačiū, gerbiama posėdžio pirmininke. Gerbiamas ministre, tautinių mažumų mokyklose, švietimo įstaigose visada buvo daug dėmesio skiriama valstybinės kalbos mokymuisi, to pageidauja ir tėvai, to nori ir įstaigų vadovai, tačiau ne visada norai sutampa su galimybėmis. Noriu paklausti, kaip spręsimė pedagogų trūkumo problemą, ypač regionuose, apskritai švietimo sistemoje? Ar čia mes priimsime įstatymus, ar paliksime problemą savivaldybėms ir įstaigų vadovams?

Ir antras klausimas. Ar jūs galite patvirtinti, kad biudžete atsiras pinigų šioms papildomoms valandoms? Ačiū.

A. MONKEVIČIUS. Ačiū už šiuos klausimus. Pirmiausia, dėl lėšų aš jau minėjau. Tarp kitko, tos lėšos jau ir anksčiau buvo planuotos, nes mes šitą įstatymo projektą svarstėme šiek tiek anksčiau Seime, lėšas irgi jau buvome numatę, planavę, nėra jos labai jau didelės. Aš minėjau, per metus būtų... ne per metus, bet tam laikotarpiui, kada įsigaliojtu, kitų metų biudžete reikėtų 640 tūkst. eurų visiems kalendoriniams metams.

Dėl kvalifikacijos turiu pasakyti, kad šioje situacijoje tai nėra lietuvių kalbos pamokos, tai yra ikimokyklinis ugdymas, priešmokyklinis ugdymas, kuriame yra įvairios veiklos dviem kalbomis – gimtąja kalba ir lietuvių kalba. Taigi, tiems ugdytojams, pedagogams labai svarbu suteikti labiau metodinę kvalifikaciją. Jie ir šiaip negali dirbti, nemokėdami valstybinės kalbos. Jie galbūt dar patobulins valstybine kalbą, bet pats svarbiausias dalykas yra metodiniai dalykai, kaip įvairiose ugdymo veiklose vartoti lietuvių kalbą ir gimtąją kalbą. Kaip tai derinti, kad abi kalbos būtų, sakyčiau, tobulai nuo pat pradžių išmokstamos.

Tai tam. Ir yra dar papildomos lėšos, jos numatytos ir, kaip sakiau, jau šių metų biudžete pradėtos įgyvendinti. Kai kurios nieko daug ir nekainuoja, pavyzdžiui, įvairūs kvalifikaciniai reikalavimai, rengiamos metodinės priemonės iš tų einamųjų išlaidų. Bet suplanuoti jau yra ir pradėti įgyvendinti mokytojų kvalifikaciniai seminarai, kurie tęsis visus metus – iki kitų metų rugsėjo 1 dienos, jeigu Seimas priims šitą įstatymą.

PIRMININKĖ. Klausia S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas ministre, tai yra, aišku, sveikintinas žingsnis, į daug ką jūs jau atsakėte, kieno sąskaita, kiek etatų ir panašiai. Tačiau ar jūs įsitikinę, kad nebus problemų dėl mokytojų lituanistų? Ar paskaičiuota, kad jų bus, ar nebuksuos tie dalykai?

Antras dalykas. Visi žinome Prezidento iniciatyvą apie priešmokyklinio, ikimokyklinio ugdymo siūlymus ir mūsų Švietimo ir mokslo komitetas apie tai kalbėjo jau prieš trejetą metų. Kaip tie dalykai tarp savęs koreliuoja? Jeigu mes patvirtinsime ankstesnį ugdymą, kaip su tuo, ką jūs sakote, koreliuos tie dalykai?

A. MONKEVIČIUS. Ačiū, patikslinsiu. Dar kartą kartoju, kad tai nebus pamokos. Ir šiaip tiesiogiai lituanistų pamokų nereikės, tačiau lituanistai dalyvauja kvalifikacijos tobulinime padėdami pedagogams, kurie tautinių mažumų ugdymo įstaigose dabar kol kas vartoja tik tautinių mažumų kalbą. Lietuvių kalbos ten tikrai, kaip minėjau, iki šiol buvo tik priešmokykliniame ugdyme keturios valandos, ikimokykliniame – nulis. Taigi įstatymas numato, kad atsirastų penkios valandos, tai sudarytų prielaidas pradėti ugdyti per žaidimus, įvairias ugdymo veiklas lietuvių kalba ir ją vartoti tinkamai. Reikalinga metodika ir pati lietuvių kalba turi būti tinkama. Į tai nukreipiame kvalifikacijos tobulinimą, bet pačių lituanistų vaidmuo čia yra netiesioginis – tik pagalba. Mes praktiniuose seminaruose matome, kad tai yra puikiai atliekama, ir tos mokyklos, kurios turi lituanistus, patvirtina, kad tai nesunkiai galima įgyvendinti.

Dabar dėl ankstinimo, tai tiesiogiai nėra susiję dalykai, bet padės, kad mūsų piliečiai, kurie mokosi tautinių mažumų mokyklose, kiek galima anksčiau išmoktų gerai lietuvių valstybinę kalbą. Mano galva, kaip tik tai koreliuoja labai gražiai, ir jeigu bus priimti sprendimai dėl ankstinimo, ypač socialiai jautrių tų sluoksnių, šeimų vaikams, kurie yra atskirti, ten, kur ikimokyklinis ugdymas dar nepasiekia tų vaikų, tai labai sumažins atotrūkius, kurių šiandien švietime tikrai turime.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas ministre, suprantu, kad kvalifikaciją galima kelti, bet visada dar turi būti ir noras ikimokyklinukams dėstyti lietuvių kalbą ar žaisti lietuviškai ir taip toliau. Vis dėlto matyti, kad kai kada to noro nėra, nes ir šis įstatymas buvo išbrauktas iš darbotvarkės vienu metu. Ar nemanote, kad vis dėlto turėtų būti ir kažkoks mechanizmas prižiūrėti šią tvarką arba tam tikri kriterijai, kurių turi būti pasiekta? Tai galbūt bus sutvarkyta įstatymų lydimaisiais aktais, tačiau ar tai tikrai bus? Ar tikrai bus vėl tik užrašytos valandos, skirtas tam tikras finansavimas, o tvarka iš esmės nepasikeis? Ačiū.

A. MONKEVIČIUS. Ačiū už šitą pastebėjimą. Aš manau, kad yra svarbu, kad rezultatas būtų pasiektas, kad ta investicija duotų rezultatą. Nebepamenu, kažkas iš jūsų frakcijos dalyvavo ir toje diskusijoje, pasitarime mes matėme labai geros patirties tautinių mažumų ikimokyklinėse įstaigose, kur tikrai jau dabar tie rezultatai yra pasiekiami. Mano galva, ši investicija pasiteisins, bet aš sutinku, kad pasižiūrėti, ar tikrai rezultatas pasiekiamas, būtina. Rasime būdus, kaip tai padaryti, bet manau, kad čia reikia ir pasitikėjimą derinti, ir kartu tam tikrą stebėsenos mechanizmą. Aš tam pritariu.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Motyvai už. Pirmasis – P. Urbšys. Prašom.

P. URBŠYS (MSNG). Ko gero, gal ir be reikalo aš trukdysiu jūsų brangų laiką, bet, be abejo, šis siūlymas vienaip ar kitaip prisidėtų prie valstybinės kalbos statuso įtvirtinimo. Mes tikrai turime reaguoti į tai, kad raštingumas mūsų moksleivių yra kritinės būklės. Ir jeigu aš teisingai supratau, šis siūlomas įstatymo projektas padėtų šią problemą spręsti.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašau balsuoti, nes motyvų prieš nėra, dėl teikiamo Švietimo įstatymo 30 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto.

Balsavo 60 Seimo narių: už – 57, prieš nėra ir susilaikė 3. Įstatymo projektui Nr. XIII-3133 yra pritarta.

Komitetai. Pagrindinis – Švietimo ir mokslo komitetas, papildomų nėra. Svarstymo data – spalio 13 diena.

16.10 val.

Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5181, Socialinio draudimo pensijų įstatymo Nr. I-549 23 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3203 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5182 (pateikimas)

Darbotvarkės 2-12.1 ir 2-12.2 klausimai – Socialinio draudimo pensijų įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5181 ir Socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 ir 54 strai-

psnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-3203 pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-5182. Pateikėjas T. Tomilinas jau tribūnoje. Prašom.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, aš bandau atidaryti mūsų projektą, čia kažkaip stringa mūsų sistema. Tiesiog neatidaro.

Gerbiami kolegos, teikiame jums Socialinio draudimo pensijų įstatymo 22 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, taip pat Socialinio draudimo pensijų įstatymo 23 ir 54 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Šie du projektai susiję su vadinamųjų skurdo pensijų, tai yra išankstinių pensijų, skaičiavimu ir mokėjimu. Kaip jūs žinote, šios pensijos buvo įvestos tada, kai mes turėjome ekonominį sunkmetį ir daugelis žmonių prarasdavo darbus. Kaip vienas iš vyresnio amžiaus žmonių nedarbo problemos sprendimų buvo pasiūlytas išankstinių pensijų mechanizmas.

Išankstinių pensijų mechanizmas funkcionuoja taip, kad žmogus savo valia pasirenka išeiti anksčiau į pensiją, bet už tai aukoja dalį savo uždirbtos pensijos ir ta jo pensija mažinama tam tikru koeficientu – 0,4, jeigu būčiau tikslus. Mes Socialinių reikalų ir darbo komitete tikrai nemažai diskutavome apie išankstinių pensijų problematiką per šią kadenciją, dar iki COVID pandemijos vyko intensyvi diskusija dėl to, kaip mes galėtume pagerinti išankstinių pensijų gavėjų padėtį. Vienas iš projektų – tai A. Dumbravos – buvo priimtas Seimo ir tiems žmonėms, kurie buvo sukaupę 40 metų stažo, mes leidome pensijų nemažinti tuo mano paminėtu koeficientu.

Tačiau mums užstrigo diskusijose ministerijos pozicija ir ministerijos informacija, kad tas skaičius, tas mažinimo koeficientas, jau yra aktuariškai, kitaip tariant, moksliai neaktualus ir neatitinka dabartinių „Sodros“ rezervų ir kitų aktualijų. Pirmiausia dėl to, kad jau kurį laiką, jau daugelį metų pensinis amžius šiek tiek didinamas ir ilgėja gyvenimo trukmė, todėl kaupiasi pensijų rezervas ir aktuariškai teisinga būtų sumažinti išankstinių pensijų mažinimo koeficientą iki 0,32. Šis skaičius yra gautas iš Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir jis reikštų, kad vidutiniškai 30 mėnesių išankstinę pensiją gaunantis žmogus prarastų ne 12 % pensijos kas mėnesį, o tik 9 %. Jeigu išankstinę pensiją buvo gaunama visus penkerius metus, tai sumažinimas taptų ne 24 %, o tik 19 %.

Tai nėra idealus sprendimas. Jis pareikalaus „Sodros“ biudžeto lėšų, bet pagerins gyvenimą tiems skurdo pensijų gavėjams. Jų yra tikrai nemažai – kasmet apie 5 tūkst. tampa išankstinių pensijų gavėjais, o iš viso anksčiau gavusių išankstines pensijas mes turime virš 24 tūkst. Visiems tiems žmonėms pensijos būtų perskaičiuotos į didėjimo pusę. Manau, turėdami mintyje, kad pensijų dydis turi ypatingą poveikį santykinio skurdo rodikliams, šiam sprendimui turime ryžtis, ypač jei turime moksliai pagrįstus aktuarinius skaičiavimus. Prašau pritarti abiem įstatymo projektams.

PIRMININKĖ. Dėkojame už pateikimą. Jūsų nori klausti ketvertas Seimo narių. Pirmoji klausia G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Nesu prieš, kad būtų nustatytas tikslesnis koeficientas. Tarkim, jūs siūlote nuo 0,4 iki 0,32, bet...

T. TOMILINAS (LVŽSF). Aš atsiprašau, negirdžiu.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). ...tai, kaip jūs pateikėte skaičiavimus ir kaip yra pateiktas aiškinamasis raštas, neatlaiko jokios kritikos. Tarkim, jokių skaičiavimų, kodėl 0,32, o ne 0,4, aš, tiesą sakant, neradau, ir tai, ką randu tekste, man labiau primena gudriąją matematiką, kai pats susigalvoji kažkokį skaičių, paskui surandi būdą, kaip jį pagrįsti. Tarkim, jūs sakote, kad apskaičiavote naująjį koeficientą pagal moterų gyvenimo trukmę, nes jos gyvena ilgiau negu vyrai, o kadangi vyrams negalima taikyti kitokio koeficiento negu moterims, tai jiems pritaikysite tą geresnį moterų. Nors logiška būtų manyti, kad visiems žmonėms turėtų būti taikomas tas pats koeficientas. Man atrodo, čia lygiai taip pat galima išskirti sveikuolių grupę, apskaičiuoti, kad jie gyvena ilgiau, ir, tarkim, tada kitokių sąlygų negalime taikyti, visiems padarykime sveikuolių gyvenimo trukmės koeficientą. Aš nežinau, kodėl ne ministerija visgi pateikė šį projektą, jeigu sakote, kad skaičiavimai yra jų ir tas skaičius yra jų, nes, tiesą sakant, čia skaičių nėra jokių, nors iš esmės tai turbūt yra įstatymo esmė.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiama Gintare, jūs puikiai žinote, pati dalyvavote diskusijose. Prieš vasaros pertrauką aš tikrai savo iniciatyva paprašiau ministerijos apskaičiuoti ir tas skaičius

yra gautas. Jeigu jums reikia formulės, kaip „Sodra“ ir Socialinės apsaugos ir darbo ministerija apskaičiavo, mes tikrai galime tą formulę gauti. Manau, jeigu eitume Vyriausybės keliu, tai užtruktu dar kokį pusmetį. Jeigu jūs nenorite, kad įstatymas įsigaliotų nuo sausio 1 dienos, tai ir nebal-suokite. Manau, kad jūs to norite. (*Balsai salėje*) Jeigu galite nerėkti ant manęs, tai gerai. Aš jums dar kartą sakau, skaičiavimą atliko Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir aiškinamajame raš-te yra pagrindimas, kaip... (*Balsai salėje*) Jeigu jūs norite, galite pasirašyti tą įstatymą. Garbės vi-siems užteks.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, nedebatuokime iš vietos.

E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Man taip pat kelia nerimą ta skaičių ekvilibristika, kodėl, pavyz-džiui, 0,32, o ne, pavyzdžiui, 0,2. Dar geresni būtume. Šiuo atveju mes neseniai priėmėme jūsų minėtą įstatymo projektą, kuriame leidžiame išeiti į išankstinę pensiją ir paskutinius trejus me-tus, jeigu turi stažą. Iš tikrųjų ar nemanote, kad reikėtų truputį atsargiau elgtis, nes galime išba-lansuoti ir „Sodros“ biudžetą? Tuo labiau kad niekas nežino, turbūt ir „Sodra“ nežino, kiek pa-skatins pagerintos sąlygos išeiti naujų žmonių į pensiją, taip dar reikės didinti biudžetą. Ar tikrai nemanote šiuo atveju, kad vis dėlto ne laikas? Reikėtų pažiūrėti, kaip veikia tie įstatymų projek-tai, kas išeina, koks rezultatas, nes vis dėlto turime elgtis atsargiai. Visada ir mums malonu pridė-ti, bet po to, kai nėra ko pridėti, reikia arba skolintis, jeigu yra galimybė, arba reikia vėlgi eiti at-virkštiniu keliu. Ar nemanote, kad vis dėlto reikėtų šiek tiek palaukti, pažiūrėti ir tada priimti sprendimus?

T. TOMILINAS (LVŽSF). Informaciją dėl to, kad skaičius 0,4 yra aktuariškai neaktualus, mes gavome 2020 metų pradžioje, gal netgi 2019 metų pabaigoje. Dabar tiksliai nepasakysiu. Pande-mija atitraukė mūsų dėmesį nuo šios temos, ilgai buvo delsiama su gerbiamo A. Dumbravos pro-jektu. Ne, neturime mes daugiau laiko delsti, ir aš kartoju – tą skaičių gavau formaliai iš Sociali-nės apsaugos ir darbo ministerijos ir aš pasitikiu jų skaičiavimu. Taip, mes puikiai galėsime pasitikslinti komitete dėl to skaičiavimo atlikimo, kaip jis buvo atliktas, kokia konkrečiai formulė pritaikyta. Tikrai tą informaciją svarstymo metu mes gausime, tai visiškai nekeičia esmės, aš ne-paėmiau iš palubinsko šito skaičiaus, nesugalvojau pats. Taip, tai yra ministerijos skaičius. Neži-nau, ar reikia tam tiek aistrų ir rėkimo ant manęs, nes aš tikrai nepadariau jokios klaidos.

PIRMININKĖ. Klausia A. Sysas.

A. SYSAS (LSDPF). Ačiū, pirmininke. Taip, ir aš ten buvau, ir tą skaičių girdėjau, ir diskusijose dalyvavau, bet ten buvo taip kalbama, kad būtų logiškiau eiti šituo keliu, kurį jūs siūlėte, bet jūs jau balsavote už praeitą rinkimą, todėl nesistebėkime, kad nėra jokių skaičiavimų, nes yra spalio 11 dienos rinkimai ir kiekvienas nori labiau mylėti rinkėjus. Čia yra tradicija kas ketveri metai.

Bet, gerbiamas kolega, yra moksliskai pagrįsti aktuariniai skaičiavimai, apie kuriuos jūs kal-bate, dėl savarankiškai dirbančiųjų. Jie sumoka daug mažiau, negu jiems išmokama. Kodėl jūs nieko neteikiate šiuo klausimu? O tie aktuariniai skaičiavimai jau yra seniai. Bet mano klausimas iš įstatymo, kurį teikė A. Dumbrava. Tada buvo kalbama, kad jeigu priimsime šitą, tai tada to ne-reikėtų. Dabar jūs siūlote ir tą įstatymą, ir šitą ar kurį nors vieną? Ačiū.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Yra du klausimai, atsakysiu į abu. Pirmiausia dėl A. Dumbravos ir šio projekto. Jie yra susiję, žinoma, apie tą pačią išankstinę pensiją kalbame, tačiau ten mes kalbė-jome tikrai apie gana siaurą gyventojų grupę ir kalbėjome, ar nebūtų teisinga tiems, kas turi ypač didelį stažą, kuris, beje, paskui bus didinamas, suteikti tam tikras privilegijas. Seimas apsispren-dė, aš nebeoriu grįžti.

Čia mes turime šalia esančią problemą, liečiančią visus išankstinių pensijų gavėjus ir būsi-mus gavėjus. Jeigu mes nenorime palaikyti skurdo santykio ir norime sistemiškai spręsti proble-mas, tai turime tai daryti. O dėl *individualininkų*, gerbiamas Algirdai, aš gerbiu jūsų pastangas, tik drįstu jums priminti, kad per šią kadenciją tam tikrai individualios... pajamų kategorijai mes pa-didinome mokesčius tris ar keturis kartus, 200–300 %, tam tikrai daug gaunančiųjų, todėl kalbėti, kad mes nieko nedarėme, negalima. Jūs pats pažiūrėkite skaičius, pažiūrėkite dokumentus, bet, aišku, tobulumui nėra ribų. Manau, kad kita kadencija turėtų taip pat būti skirta tų aktuarinių skaičiavimų pritaikymui realiems sprendimams.

PIRMININKĖ. Klausia S. Jovaiša.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū. Gerbiamas kolega, jums turbūt žinoma, kodėl valstybėse buvo didinamas pensinis amžius, taip pat ir Lietuvoje, dėl kokių problemų. Pirmiausia, kiek čia dabar bus, valstybės pajamų nepateks į biudžetą per šitą projektą. Toliau, jūs savotišku būdu skatinate greičiau pabaigti savo darbinę veiklą? Kaip tai koreliuoja su kitu siūlymu tos „Sidabrinės linijos“, kur skatinama pagyvenusius žmones dirbti kuo ilgiau? Viena ranka jūs norite juos paskatinti, kita – paskatinti išeiti iš darbo rinkos. Tai kokia čia valstybei bus nauda? Ir paskui, jeigu penktadaliu sumažėja kažkam pensijos, tai formuosis didžiulė žmonių grupė, kuri kažkada pareikalaus vėl priedų. Tai valstybė vėl kažką praranda. Prašom pakomentuoti.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Jūsų klausimai tikrai yra labai geri ir labai dėkoju už juos, labai protingi. Skaičius yra 5,3 mln. „Sodros“ biudžeto surenkama iš pensijų įmokų, jis yra perteklinis jūsų... Taip, ir ten pensininkai, ir čia pensininkai, visur yra pensininkai. Pensinis amžius, žinote, čia yra ne Lietuvos išradimas, jis buvo keliamas. Manau, kad ši kadencija nebuvo populistinė ir nebandė mažinti kaip nors ar dar kažką, nors kai kurios kitos šalys net ir tam ryžtasi. Mes tikrai grindžiame tuos sprendimus skaičiavimais, gaunamais iš oficialių institucijų. Ir jeigu Socialinių reikalų ir darbo komitete oficialūs pareigūnai pasako, kad aktuariškai neaktualu ir mes tikrai skriaudžiame tą labai sunkiai gyvenančių žmonių grupę, tai mes turime reaguoti ir mes tai padarėme. Jeigu to pasakymo nebūtų, aš tikrai nedrįsčiau teikti tų projektų vien dėl to, kad atrodyčiau gražus ir kažkam pagerinčiau gyvenimą. Tiesiog jeigu yra oficialių institucijų nuomonė, kad tai yra jau nepagrįsta ir skaičius turi būti koreguojamas, mes tai ir darome, ir rodome tam valią.

O dėl skatinimo sutinku. Aš manyčiau, kad turėtų būti reformuojamos tos išankstinės pensijos, kitoje kadencijoje tikrai bus tam laiko. Yra didelė problema, jūs visiškai teisingas, kad, viena vertus, norime, kad žmonės dirbtų, kita vertus, mes neleidžiame jiems dirbti, ir čia yra struktūrinė problema. Galbūt reikėtų pakeisti išankstinę pensiją viena iš nedarbo draudimo formų. Apie tai diskutuosime, rašykite programose, ir kitoje kadencijoje tam bus laiko. Bet šiandien aktualu tai, kas buvo pasakyta prieš metus – skaičius nepagrįstas, turime jį sumažinti, nes žmonės kenčia. Turime reaguoti į tą kančią.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūs atsakėte į norinčiųjų paklausti klausimus.

Motyvai už – R. Baškienė. Prašom.

R. BAŠKIENĖ (LVŽSF). Gerbiamieji kolegos, aš galėčiau padėkoti kolegai Socialinių reikalų ir darbo komiteto nariui T. Tomilinui. Tie, kurie buvome Socialinių reikalų ir darbo komitete, iš tikrųjų girdėjome Socialinio draudimo fondo valdybos labai išsamius argumentus. Jie buvo pateikti logiškai, pateikti aiškūs skaičiavimai, tie skaičiavimai pagrįsti ir iš tikrųjų niekas neišlaužta iš piršto. Ir šis pasiūlymas negimė taip sau, iš emocijos, jis gimė iš aiškių, pagrįstų skaičiavimų.

Tad teiginiai, kurie nuskambėjo jūsų klausiant, kad dabar nereikia, kad gal palaukime, kad gal blogas laikas, nes rinkimai, yra mažų mažiausiai keisti. Jeigu galime padaryti gerą darbą, kaip mes jau ne kartą esame darę kartu su jumis, visi, nesiskirstydami į kairę ir dešinę, bet padarę kartą, tai kodėl to nedaryti?

Dar kitas argumentas. Išankstinė pensija – tai nėra niekam kažkoks išskirtinis džiaugsmas. Tokį sprendimą pasirenka tik tie, kurie kitokio sprendimo pasirinkti negali, nes puikiai supranta, kad tai yra ženkliai mažėjanti pensija tol, kol žmogus gyvena, o gyventi visi nori galimai ilgiau. Tai iš tikrųjų toks ženklus sumažinimas ir Tomo išsakyti labai aiškūs argumentai niekam nėra džiaugsmas. O jeigu mes galime padaryti gerą darbą, tai dar kartą sakau, darykime gerus darbus. Kviečiu pritarti ir balsuoti už.

PIRMININKĖ. Per šoninį mikrofoną – G. Skaistė. Atsiprašau, ne tą mikrofoną įjungiau. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Kadangi įstatymo projektas yra susijęs su papildomomis lėšomis ir skaičiavimų aiškinamajame rašte tikrai nėra, tai prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, prašom apsispręsti dėl teikiamų įstatymų projektų. Prašom balsuoti.

Balsavo 60 Seimo narių: už – 59, susilaikė 1. Įstatymų projektams yra pritarta. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų nėra. Svarstymo data – lapkričio 5 diena.

G. Skaistė pateikė siūlymą dėl Vyriausybės išvados. Ar pritariame bendru sutarimu? Dėkoju, pritarta.

16.30 val.

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4600 (pateikimas)

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4600. Jį teikia mums K. Smirnovas. Prašom.

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Laba diena, gerbiami kolegos, teikiu Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Tikslas yra didinti išėjusių iš tarnybos pareigūnų ir karių motyvą persikvalifikuoti ir dalyvauti darbo rinkoje.

Pagal dabartinį įstatymo reglamentavimą ištarnavusiems nustatytą laiką išėjusiems iš tarnybos pareigūnams ir kariams skiriama valstybinė pensija bei valstybinės pensijos priedas už tarnybą. Priedas yra mokamas, jeigu gavėjas nedirba ir neturi pajamų. Įstatymo 15 straipsnio pakeitimu siūloma pareigūnų ir karių valstybinę pensiją ir valstybinės pensijos priedą mokėti nepriklausomai, ar asmuo turi draudžiamųjų pajamų, ar neturi. Pareigūnai ir kariai, išėję iš tarnybos ir (...), 2019 metais sumokėjo apie 50 mln. eurų įvairių mokesčių, pavyzdžiui: 18 mln. – valstybės socialinio draudimo įmokų, 9 mln. – privalomojo sveikatos draudimo įmokų, 22,8 mln. eurų – gyventojų pajamų mokesčio. Tai sudaro, kaip minėjau, apie 50 mln. įvairių mokesčių. O dėl priedo reiktų tik 15 mln.

Pareigūnai, kariai triskart daugiau sumoka mokesčių negu reikalinga suma – priedas. Jei jie nedirbtų, valstybė prarastų jų sumokamus mokesčius ir priedus. Valstybė vis tiek turėtų mokėti priedus. Manau, kad pareigūnai turi būti skatinami ištraukti į darbo rinką, ir priedai turi būti jiems mokami, nes jie užsitarnavo atlikdami savo pareigą – saugodami, gindami ir gelbėdami žmonių gyvybes. Prašau jūsų palaikymo. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Yra norinčiųjų klausti. Pirmoji klausia G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Pati problema tikrai egzistuoja ir manau, kad reikėjo šią problemą pradėti spręsti, nes ji tikrai skatino šešėlį. Bet galbūt čia yra toks platesnis klausimas, ne vien dėl šio įstatymo, apskritai šios pareigūno pensijos suvokimo. Tarkime, Teisės departamentas rašo, kad tai yra pinigai pragyventi, kol susirasi darbą, o jūsų nuomonė ir mano asmeninė – tai turėtų būti, tarkime, priedas už tai, kad tau karjerą reikia pradėti iš naujo po to, kai tu baigei pareigūno karjerą. Ir turbūt čia reikia gal plačiau vertinti pačią pensijos prasmę ir plačiau keletą įstatymų pakeisti.

Mano klausimas būtų: galbūt žinote apie užsienio praktiką, kaip kitose šalyse dėl pareigūnų pensijų yra daroma? Aš norėjau Seimo Tyrimų skyriuje užsakyti paklausimą, bet nebespėjau po to, kai jūsų įstatymas buvo įregistruotas. Kaip kiti tvarkosi? Ar pas juos irgi yra susiję su pajamomis, ar vis dėlto yra nustatytas dydis, kuris mokamas iki senatvės pensijos?

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Ačiū už klausimą. Jūsų požiūris teisingas, negaliu atsakyti, kaip užsienyje yra, nesidomėjau. Bet manau, kad yra panašiai. Tik jų pensijos turbūt yra daug didesnės negu mūsų.

PIRMININKĖ. Klausia T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjas, pirmiausia noriu padėkoti jums už šią iniciatyvą. Visiškai jai pritariu, palaikau ir darysiu viską, kad ji būtų priimta. Aišku, per galutinį balsavimą galbūt bus koks nors kompromisinis variantas, nes čia mes kalbame apie bet kurią algą. Galbūt kažkokia algos dydžio, kokią pareigūnas gali gauti, riba gali atsirasti, tikrai ne minimali ar vidutinė, bet ypač aukštas pajamas gaunantys žmonės galbūt to priedo gali ir negauti. Bet mes apie tai diskutuosime. Šiuo atveju neprašau jūsų išsakyti kokios nors nuomonės, bet aš noriu paklausti, kaip jūs jaučiate, ar Vyriausybė pritars šiam mūsų pakeitimui, ką jūs girdėjote iš tų pokalbių ir kiek čia tiksliai biudžeto lėšų dabar pareikalaus?

K. SMIRNOVAS (LVŽSF). Turime Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos atsakymą, jie neprieštarauja. Manau, kad Vyriausybė į tai pažiūrės plačiau ir pagal teisingumo principą, ma-

nau, pritaru. Geriau dirbantys negu slepintys mokesčius ir dirbantys nelegaliai. Manau, iš mokesčių mes surinksime daugiau pajamų ir galėsime išmokėti jiems tą priedą, arba sujungti, kaip kolegė minėjo, ir padaryti vieną didesnę bazinę pensiją.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūs atsakėte į visų, norinčių paklausti, klausimus. Motyvai. Už – G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Na, aš pasisakau už tai, kad sistemą tikrai reikia keisti, manau, kad ji šiandien turi labai daug skylių, skatina šešėlių ir slėpti savo pajamas pareigūnus. Čia trūksta turėtų sisteminio požiūrio. Mano nuomone, ne tik reikėtų pažiūrėti į pareigūno pensiją, bet taip pat į galimybes persikvalifikuoti ir į tai, kas yra siūloma pareigūnams po to, kai baigiasi jų statutinė karjera. Man atrodo, čia reikėtų pažiūrėti plačiau, ne tik į pensiją, bet taip pat ir sistemiškai padiskutuoti, pažiūrėti kitų šalių pavyzdžius, kaip pareigūnų sukaupta patirtis pritaikoma vėliau, pasibaigus pareigūno karjerai.

Pačiam įstatymui pritarčiau, manau, kad tikrai reikia susitarti, diskutuoti. Bet taip pat noriu paprašyti, kaip ir dėl prieš tai buvusio įstatymo, Vyriausybės išvados, nes tikrai reikalingi skaičiai ir kokios galbūt alternatyvos ar kiti kompromisiniai variantai galėtų būti. Prašau Vyriausybės išvados.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Dėl motyvų užsiregistravo A. Sysas, bet jo nėra salėje. Prašom balsuoti dėl teikiamo įstatymo projekto Nr. XIII-4600.

Balsavo 55 Seimo nariai: už – 54, prieš nėra, susilaikė 1. Taigi po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta.

Pagrindinis komitetas – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų nėra. Svarstymo data – lapkričio 5 diena. Ir taip pat prašoma Vyriausybės išvados.

16.38 val.

Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo Nr. I-693 1 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4950 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo 1 ir 6 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIII-4950. Jį pateiks A. Papirtienė. Prašom.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, įstatymo projektu siekiama visiems Lietuvos Respublikos muitinės pareigūnams, tarnavusiems iki 2018 m. gruodžio 1 d. ir perkeltiems į karjeros valstybės tarnautojų pareigas muitinės sistemoje, įgyvendinant Lietuvos Respublikos tarnybos Lietuvos Respublikos muitinėje statuto straipsnio pakeitimo įstatymą, numatyti pareigūnų valstybines pensijas nuo tarnybos muitinėje statutinio pareigūno pareigose pradžios – kaip ir kitų tarnybų statutiniams pareigūnams, kurie taip pat buvo perkelti į karjeros valstybės tarnautojų pareigas. Tokie vadinamieji *išstatutinti* pareigūnai buvo įgyvendinant Lietuvos Respublikos tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos..., taip pat įgyvendinant Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto pakeitimo įstatymą, tačiau kitaip nei statutiniai pareigūnai muitinės sistemoje dirbantys pareigūnai gauti pareigūno valstybinę pensiją teisės neturėjo.

Todėl įstatymo projekto tikslas yra panaikinti Lietuvos Respublikos pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo nuostatas, kurios pažeidžia lygiateisiškumą ir teisingumą skiriant pareigūnų valstybines pensijas visiems Lietuvos Respublikos pareigūnams. Pagrindinis uždavinys – suvienodinti muitinės pareigūnų socialines garantijas su kitais vidaus tarnybos sistemos pareigūnais, kurie buvo *išstatutinti* įstatymo nustatyta tvarka.

Taip pat reaguodama į... Dar norėčiau papildyti, kad įstatymo projektas palieštų maždaug 275 buvusius statutinius muitinės pareigūnus. Iš jų teisę į pareigūnų valstybinę pensiją 2021 metais įgytų 97, 2022 metais – 3 ir 2023 metais – 2 muitinės pareigūnai, o kiti tokią teisę įgytų dar vėliau, sulaukę 65 metų amžiaus.

Norėčiau atkreipti dėmesį, taip pat reaguodama ir į Teisės departamento išvadą, – Seimas gali nustatyti, kad teisę į pareigūnų ir karių valstybinę pensiją turi ir anksčiau muitinėje tarnavę muitinės pareigūnai, kurie šiuo metu Pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatyme ir šiame

įstatymo projekte nenumatyti. Todėl po šio įstatymo pateikimo, jeigu jam bus pritarta, aš siūlau galvoti apie naujas pataisas, kad muitinės sistemoje nebeliktų pareigūnų, kurie tarnavo muitinėje Lietuvai ir išėjo iš tarnybos iki 2019 m. sausio 1 d., kaip ir yra apibrėžta įstatymuose. Šie pareigūnai kol kas ir pagal šį teikiamą įstatymo projektą dar tokios teisės neįgyja, bet čia bus proga atstatyti teisingumą visiems Lietuvos muitinės pareigūnams.

Prašau pritarti po pateikimo ir padarykime viską, kad šis įstatymas būtų tobulinamas, kad ši neteisybė ir socialinė skriauda Lietuvos pareigūnams, tarnavusiems muitinės sistemoje, būtų ištaisyta. Ačiū. Laukiu klausimų.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Yra norinčių klausti. Pirmasis klausia T. Tomilinas. Prašom. Atsisakote. A. Syso salėje nematau. G. Skaistė. Prašom.

G. SKAISTĖ (TS-LKDF). Aš klausti nenoriu. Mano prašymas, kaip ir dėl įstatymų prieš tai, Vyriausybės išvados, nes tai susiję su biudžeto lėšomis.

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Gerai.

PIRMININKĖ. S. Jovaiša. Prašom.

S. JOVAIŠA (TS-LKDF). Ačiū, bet beveik jau klausti nebenoriu. Tiesiog nieko asmeniško, jums, gerbiama Aušra, toks klausimas. Ar iki kadencijos pabaigos, be penkių minučių, kaip sakoma, liko dar kokia nors visuomenės socialinė grupė nepamaloninta, kokie lakūnai ar duobkasiai, kurie nebūtų apdovanoti gėrybėmis prieš pat naujus rinkimus?

A. PAPIRTIENĖ (LVŽSF). Aš norėčiau atsakyti, gerbiamas kolega, šį įstatymo projektą, jeigu jūs pamenate, mes su kolega G. Vasiliausku taip pat buvome pateikę. G. Vasiliauskas jį pateikė, jis buvo priimtas ir daliai muitinės sistemos pareigūnų buvo pensijos atstatytos, pareigūnams, ne išstatutintiems, bet konkrečiai pareigūnams. Jau buvo šitie žingsniai žengti anksčiau, ne dabar čia mes sugalvojome. Tiesiog mes toliau tęsiame tą darbą, kad Lietuvos muitinėje nebeliktų pareigūnų, kurie nuskriausti, neturi teisės į valstybinę pareigūno ir kario pensiją. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūs atsakėte į visų norinčių paklausti klausimus.

Motyvai. Už kalba T. Tomilinas.

T. TOMILINAS (LVŽSF). Gerbiami kolegos, noriu padėkoti A. Papirtienei, kitiems kolegoms, G. Vasiliauskui ir visiems, kas rūpinasi muitininkų, kaip pareigūnų, problematika, nes, kaip matome iš istorijos, rodos, 2007 metais buvo padaryta klaida įstatymuose arba neužteko politinės valios ir nuo to laiko nuolatiniai nesusipratimai yra būtent dėl muitininkų ir jų skriaudos. Aš dėkoju Seimo nariams, kad tą rūpestį rodo, demonstruoja, ir manau, kad turėtume pritarti. Įsitrauks į diskusijas Vyriausybė, išsakys savo nuomonę ir priimsime galutinius sprendimus.

PIRMININKĖ. Ir prieš – J. Razma.

J. RAZMA (TS-LKDF). Aš manau, kad čia minimi pareigūnai neturi pagrindo turėti tokių teisėtų lūkesčių atgaline data pretenduoti į valstybinę pensiją. Jeigu jie perėjo į karjeros tarnautojus ir žinojo, kokios yra teisinės pasekmės, tai dabar atgaline data, manau, mes neturėtume pradėti apdovanoti tokiais malonėmis. Nežinia, ką čia dar sugalvosime tokiu keliu eidami. Aš siūlau susilaikyti nuo šito sprendimo.

PIRMININKĖ. Gerbiami kolegos, motyvai pareikšti. Prašau apsispręsti ir balsuoti dėl teikiamo įstatymo projekto. (*Balsai salėje*)

Balsavo 47 Seimo nariai: už – 37, prieš nėra, susilaikė 10. Po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Taip pat buvo siūlymas prašyti Vyriausybės išvados. Pritariame bendru sutarimu. Komitetai: pagrindinis – Socialinių reikalų ir darbo komitetas, papildomų nėra. Svarstymo data – lapkričio 5 diena.

16.46 val.

Pilietybės įstatymo Nr. XI-1196 2, 7, 12, 15, 16, 18, 21, 23, 24, 26, 27, 33, 37, 39, 40, 41, 41¹ ir 42 straipsnių pakeitimo ir papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-5110 (pateikimas)

Toliau – Pilietybės įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir papildymo 21¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-5110. Jį mums pateiks vidaus reikalų viceministras T. Tamulevičius. Prašom.

T. TAMULEVIČIUS. Ačiū, pirmininke. Gerbiami Seimo nariai, noriu pristatyti Pilietybės įstatymo pakeitimo projektą. Šiuo įstatymo projektu siekiama papildyti įstatyme nurodytus atvejus, kai Lietuvos Respublikos pilietis gali būti ir kitos valstybės pilietis, tai yra asmuo, kuriam nesukako 20 metų ir kuris gimdamas įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę, o kitos valstybės pilietybę – iki jam sukako 18 metų, turėtų dvejus metus savarankiškai apsispręsti, kurios valstybės piliečiu jis nori būti.

Šiuo metu yra automatinis reguliavimas ir iš esmės vaikai tos pilietybės netenka iš karto tėvų sprendimu, o dabar turėtų dvejus metus, kai patys galėtų apsispręsti po pilnametystės būti Lietuvos Respublikos piliečiais ar pasirinkti kitos šalies pilietybę.

Taip pat siūloma išplėsti asmenų, gimimu įgyjančių Lietuvos Respublikos pilietybę, grupę ir nustatyti, kad visų teisėtai Lietuvos Respublikoje gyvenančių asmenų be pilietybės gimę vaikai gimimu įgytų Lietuvos Respublikos pilietybę, bei taip užtikrinti, kad gimstantys vaikai turėtų pilietybę.

Taip pat siekiama patikslinti priesaikos Lietuvos Respublikai tekstą ir priesaikos Lietuvos Respublikai procedūras ir tvarką, nurodant išimtis, kada reikalavimas prisiekti Lietuvos Respublikai yra netaikomas. Problema, kuri sprendžiama, yra tokia, kad šiuo metu priesaikos tekstas yra tik vyriškos giminės ir visi prisiekiantys asmenys skaito vyriška gimine parašytą tekstą, o moterims tai sukelia tokį kuriozą. Priesaikos nereikėtų skaityti ir Konstitucijos egzaminų laikyti nepilnamečiams asmenims. Dabar toks reguliavimas yra. Jisai šiek tiek nekorektiškas.

Taip pat siūloma nustatyti, kad visos prašymų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės padavimo ir nagrinėjimo procedūros būtų vykdomos per vieną instituciją, tai yra Vyriausybės įgaliotą instituciją Migracijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos.

Įstatymui įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikia. Esu pasiruošęs atsakyti į klausimus.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Pirmoji nori klausti A. Armonaitė. Deja, nėra salėje. Prašome S. Tumėną. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamas viceministre, jūsų ministrė R. Tamašunienė yra Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos narė. Ji puikiai žino ir girdi tiesiogiai tas problemas iš mūsų pasaulio lietuvių. Lygiai prieš savaitę mes tas problemas aptarėme ir svarstėme, ministerija pristatė komisijai. Tačiau, deja, pasaulio lietuvių ministerija nenori išgirsti ir jie niekaip negali suprasti, kaip, pavyzdžiui, Airijoje šeimoje du vaikai pietauja ir tarp savęs ginčijasi, vienas turi Lietuvos pilietybę, nes gimė Lietuvoje, o kitas neturi. Kaip tas tokias žemiškas, paprastas, gyvenimiškas problemas išspręsti? Kokios priežastys, kad ministerija, rengdama tas visas pataisas, neatsižvelgia į tai, kai šeimoje du vaikai – vienas gaus pilietybę, kitas negaus.

T. TAMULEVIČIUS. Čia problema yra tikriausiai gilesnė, kad įstatymu būtų galima sureguliuoti. Referendumas dėl dvigubos pilietybės būtent esminei problemai ir buvo skirtas. Kiekvienas atvejis, kai mes bent šiek tiek praplečiame dvigubos pilietybės turėtojų ratą, iš karto atsiremia į Konstituciją, todėl tos išimtys yra labai ribotos. Tai, kas yra šiame įstatymo pakeitime, kas praeitą savaitę buvo svarstyta komisijoje, yra kompromisas su tuo, ko ir komisija nori. Galbūt rezoliucijoje irgi buvo besąlyginė galimybė turėti dvigubą pilietybę. Mūsų ministerijos, Vyriausybės teisininkai vienareikšmiškai mano, kad tai būtų labai didelė išimtis, kalbėtume apie tūkstančius žmonių. Todėl tas išaiškinimas, kad vis dėlto turi būti labai išimtinės aplinkybės, kad tai jau būtų už ribos to, ką galima pasiekti įstatymo reguliavimu. Todėl šis įstatymas yra, jis iš tiesų yra palengvinimas, nes dabar tie vaikai automatiškai netenka pilietybės. Čia atsiranda bent jau galimybė dvejus metus po pilnametystės jiems patiems tą sprendimą priimti. Dabar tokios galimybės iš viso nėra.

PIRMININKĖ. Klausia Ž. Pavilionis. Prašom.

Ž. PAVILIONIS (TS-LKDF). Aš irgi norėčiau pritarti, kad, aišku, tie taisymai nėra pakankami. Puikiai suprantame Konstitucijos ribojimus. Bet aš tikiuosi, kad naujos kadencijos Seime, kai susirinksime, pabandysime vis dėlto išspręsti tuos klausimus – tiek Pilietybės įstatymu, o gal ir inicijuodami referendumą, kad išspręstume šį klausimą galutinai, ko mums nepavyko padaryti. Siūlyčiau kolegoms pritarti šiam įstatymo projekto pakeitimui.

PIRMININKĖ. Klausimo kaip ir nebuvo, raginimas pritarti. Dėkojame, jūs atsakėte į visų norinčių paklausti klausimus. Gerbiami kolegos, prašau apsispręsti ir balsuoti dėl teikiamo Pilietybės... Atsiprašau, dar dėl motyvų. A. Vinkus. Motyvai už – A. Vinkus. Prašom. Iš vietos, iš vietos.

A. VINKUS (LSDDF). Kaip Seimo narys, Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininkas noriu pakviesti pritarti šiam įstatymo projektui po pateikimo. Kartu svarstyti komitetuose, diskutuoti, nebeatidedant jo priėmimo kitai kadencijai. Nesutikčiau su tais, kurie sako, mes susirinksime kitą kadenciją, mes viską lengvai išspręsimė. Nemanau, kad ir kitoje būtų taip lengvai, nes nedaug skirsimės. Siūlau išgirsti Pasaulio lietuvių bendruomenės ir mūsų komisijos prašymą priimti šį įstatymo projektą dar šioje Seimo kadencijoje ir sudaryti galimybę išsaugoti Lietuvos Respublikos pilietybę Lietuvoje gimusiems ir kartu su tėvais dar iki pilnametystės kitos šalies pilietybę įgijusiems vaikams. Taip būtų nors kiek sulygintos užsienyje gimusių ir gimimu dvigubą pilietybę iki gyvenimo pabaigos įgijusių Lietuvos Respublikos piliečių vaikų ir Lietuvoje gimusių vaikų sąlygos išsaugoti pilietybę. Nors pagal šį įstatymo projektą sąlygos Lietuvoje gimusiems vaikams vis tiek liktų, diskriminuotų, nes sulaukę 20 metų jie turėtų pasirinkti vieną pilietybę. Juk gimti Lietuvoje nėra nusikaltimas, už kurį turėtų būti baudžiama Lietuvos Respublikos pilietybės netekimu, sako mūsų komisijos nariai iš Niujorko, teisininkė L. Vidžiūnaitė, labai daug dirbusi mūsų komisijoje pilietybės išsaugojimo klausimais.

Gerbiamieji Seimo nariai, mieli kolegos, noriu paprašyti pritarti šiam įstatymo projektui, nes šiemet daug kartu su jumis padarėme pasaulio lietuvių labui, o diskusijas kviečiu perkelti, kai svarstysime jį komitetuose. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkoju. Motyvų prieš niekas nepageidaujate pareikšti. Prašom balsuoti dėl teikiamo Pilietybės įstatymo projekto Nr. XIII-5110.

Balsavo 55 ir visi balsavusieji pritarė po pateikimo. Komitetai. Pagrindinis – Žmogaus teisių komitetas. Svarstymo data – lapkričio 5 diena.

16.55 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 3, 9, 59 ir 69 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-5026 (pateikimas)

Dabar imsime kompleksinio. Ne, neišeis, čia atskiri įstatymų projektai. Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10² straipsniu įstatymo projektas Nr. XIII-5026, jį pateikia krašto apsaugos ministras R. Karoblis. Prašom, ministre.

R. KAROBLIS. Ačiū, ponio pirmininke. Gerbiamieji Seimo nariai, pristatau Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo kai kurių straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Yra numatytos trys dalys: pirmoji dalis – KAS tarnybinio naudojimo informacijos kategorijos įdiegimas. Antras klausimas yra galimybė iš gynybos lėšų finansuoti gynybos ir saugumo pramonės išplėtimą. Ir trečias – nuostatos, turbūt daugiau yra procedūrinės, susijusios su krašto apsaugos savanorių pajėgų karių, dalyvaujančių misijose, sąlygomis.

Pirmas dalykas, kaip minėjau, KAS tarnybinio naudojimo informacijos kategorija. Siūloma nustatyti šią kategoriją ir jos apsaugos sąlygas. Tokia informacija būtų informacija apie karinių vienetų pajėgumus ir jų vystymą, tarptautinį gynybos ir karinį bendradarbiavimą, karinį teritorinį ir saugumo organizavimą. Kita nuostata, su ja susijusi – nustatyti, kad užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos informacijai, kuri nėra laikoma įslaptinta informacija, tačiau kurios viešinimas yra ribojamas, taikomi tarptautinių sutarčių ir Europos Sąjungos apsaugos standartai ir taisyklės. Formalios nuostatos yra tokios.

O jeigu žiūrėtume paprasčiau, tai dalykas yra tas, kad mūsų informacijos kvalifikacijos, tai yra klasifikavimo kategorijos nesutampa su mūsų sąjungininkų – NATO ir Europos Sąjungos. Jie turi panašią formuluotę ir pagal esamą praktiką, nes informacija jautri, yra nustatoma mūsų mažiausia kategorija, tai yra riboto naudojimo. Realiai ilgą laiką tarp kategorijų vyksta nesusišnekėjimas, tai yra paverčiant į kitą kategoriją gaunamą tarnybinio naudojimo informaciją, sakykime, dokumentą, jį reikia pervesti į riboto naudojimo ir panašūs dalykai.

Bet yra ir kitas dalykas, ypač tampa aktualus dėl padidėjusio karinės technikos atvykimo, kai informacija yra tarnybinio naudojimo būtent kilmės šalyje. Pavyzdys: „Vilkai“ turi instrukcijas, kurios yra tarnybinio naudojimo pagal vokiečius saugojimo pačiame bokseryje, bet negalima,

čia kaip pavyzdys, to padaryti, nes reikalingos tam tikros saugumo zonos. Tai yra apie tai. Realiai iš riboto naudojimo informacijos, tai yra iš tarnybinės paslapties būtų paversta į iš esmės lengvesnę administracinę kategoriją.

Antra nuostata, kaip minėjau, tai yra numatyti Krašto apsaugos ministerijoje galimybę finansuoti gynybos ir saugumo pramonę. Šiuo metu galima finansuoti tik gynybos srities mokslinius tyrimus iki prototipo sukūrimo. Todėl negalima, yra neišvystoma iki galutinio produkto, parengto rinkai, ir nėra galimybės steigti gynybos srities rizikos kapitalo fondą. Vėl tos lėšos, kurios dabar yra skiriamos, yra neefektyvios, nepakankamai efektyvios, o pagal NATO reikalavimus 2 % nuo įsigijimo turi būti skirta tam. Todėl būtent ir yra išplečiamos tos sąlygos. O lėšos, kurios šiuo metu yra numatytos DNR ekonomikos vystymo plane tam rizikos, būtent gynybos srities rizikos kapitalo fondo įsteigimui, irgi gali būti pakankamas proveržis.

Ir trečia nuostata, kaip minėjau, procedūros nuostatos, susijusios su krašto apsaugos savanorių pajėgų sąlygomis, atostogų sąlygomis, kompensavimu ir taip toliau, tų, kurie dalyvauja tarptautinėse misijose. Tai yra patikslinimas esamos nuostatos. Papildomų lėšų nereikės. Į Seimo Teisės departamento pastabas numatoma atsižvelgti. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame, ministre. Niekas jūsų klausti nepageidauja. Ar galime bendru sutarimu pritarti? Dėkoju.

Siūlomi komitetai: pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomų nėra. Svarstymo data – spalio 20 diena.

Tuomet ministras mus dar... Abu jau pristatė? (*Balsai salėje*) Atsiprašau, ne ministro. Ačiū.

17.00 val.

Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo Nr. VIII-723 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5160 (*pateikimas*)

Kitas – Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-5160. Teikia J. Jarutis. Prašom.

J. JARUTIS (*LVŽSF*). Ačiū, posėdžio pirmininke. Gerbiami kolegos, teikiame su kolega A. Gumuliausku Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą. Šis įstatymas yra bendras mūsų su kolega Arūnu darbas. Jį rengiant dalyvavo Karo akademija, Krašto apsaugos ministerija, Šaulių sąjunga ir pilietiškai nusiteikusių žmonių bendruomenė.

Šio įstatymo tikslas yra padaryti teisinį reguliavimą, kad Karo akademija, Generolo Jono Žemaičio karo akademija, galėtų vykdyti neformalų moksleivių ugdymą. Kaip tai vyksta šiuo metu? Šiuo metu šio įstatymo 20 straipsnis reglamentuoja tik kariūnų, studijuojančių pagal universitetinių studijų karinio rengimo programas, ir kitų tikrosios karo tarnybos karių neformalaus švietimo ugdymą Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje. Neformaliojo mokinių švietimo programų vykdymas Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje reglamentuojamas. Šiuo įstatymu yra siekiama reglamentuoti neformalųjį moksleivių ugdymą šitoje Karo akademijoje.

Ką siūloma pakeisti? Siūloma papildyti 20 straipsnį 17 dalimi, kuri sako, kad akademija kartu su bendrojo lavinimo (antros dalies pagrindinio ir vidurinio) programas vykdančiomis mokyklomis gali vykdyti mokinių neformaliojo švietimo, papildančio formalųjį švietimą, programas, ugdančias fizines galias ir asmens vertybines orientacijas, leidžiančias tapti aktyviu visuomenės nariu, savarankišku, atsakingu, disciplinuotu, patriotiškai nusiteikusiu žmogumi, užtikrinant asmenybės saviraiškos poreikius. Bendrojo ugdymo mokykla atrenkama pagal krašto apsaugos ministro patvirtintus mokinių pasiekimų ir pažangos kriterijus.

Taip pat yra siūloma papildyti 20 straipsnį 18 dalimi, kuri sako, kad mokinių priėmimo sąlygas mokytis pagal neformaliojo ugdymo programas nustato akademijos viršininkas kartu su formalųjį švietimą vykdančia mokykla. Mokinių, priimtų mokytis pagal neformaliojo švietimo programas, skaičius negali būti didesnis nei pagal švietimo ir mokslo ministro tvirtinamus bendrojo priėmimo kriterijus nustatytas atrinktos bendrojo ugdymo mokyklos klasių mokinių skaičius.

Trečias papildymas. Papildyti įstatymo 20 straipsnį 19 dalimi. Pagal neformaliojo švietimo programą akademijoje besimokantys mokiniai mokslo metu aprūpinami: pirma – maistu, paten-

kinančiu vaikų maisto medžiagų fiziologinius poreikius, ugdant sveikos mitybos įgūdžius, pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos rekomenduojamas normas, atsižvelgiant į vaikų amžiaus grupes; antra – gyvenamąją patalpą, atitinkančią higienos normų reikalavimus bei apgyvendinimo paslaugų sveikatos saugos reikalavimus; trečia, standartizuota apranga (uniforma), skirta ugdyti mokinių pagarbą ir elgesio kultūrą.

Kviečiu kolegas pritarti šiam pasiūlymui. Taip pat norėčiau pasakyti, bent jau aš siūlyčiau, kad kaip pagrindinis komitetas dėl šio klausimo būtų Švietimo ir mokslo komitetas.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūsų nori klausti du Seimo nariai. Pirmasis – S. Tumėnas. Prašom.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Gerbiamasis pranešėjau, kai skaitai jūsų parengtą tekstą ir kai skaitai įstatymo pavadinimą, tai atrodo, kad čia ne iš tos karo apsaugos sistemos įstatymo. Jūsų tekste tikrai paminėta, kad bus standartizuota apranga – uniforma, kad bus fizinė galia ugdoma, patriotizmas ir daugiau neformaliojo švietimo dalykai. Taip?

J. JARUTIS (LVŽSF). Taip.

S. TUMĖNAS (LVŽSF). Tie dalykai, apie kuriuos jūs šnekate: patriotizmas, jo ugdymas, tarpukario Lietuvoje buvo ypač svarbūs. Ar jūs rengdami domėjotės prieškarinio Lietuvos tradicijomis šitoje srityje ir ar tai bus pritaikoma dabar? Vienas dalykas.

Antras. Ar jums atrodo, kad įstatyme būtinai reikia rašyti konkretų skaičių, kad ne daugiau kaip 24 ugdytiniai turi būti grupėje? Ar būtinai reikia tai įstatyme rašyti?

J. JARUTIS (LVŽSF). Dėl pirmojo klausimo turiu prisipažinti, kad neanalizavome tarpukario Lietuvos. Tikrai neanalizavome to neformaliojo karinio rengimo ar kaip tai vadinti.

Dėl skaičiaus. Aš manau, kad tai yra projektas, jeigu kas skaitėte, yra ir įvairių Teisės departamento pastabų. Aš manau, po pateikimo ir rengėjai, ir komitetas rasime kokių nors racionalių sprendimų, kaip tai būtų galima įteisinti. Aš taip suprantu: 24 – nustatyta tokia klasės dydžio norma. Tai yra pradžia. Akademija nori tuo užsiimti, tiesiog jie šiuo metu neturi formalios galimybės. Todėl įstatymo projektas ir yra.

PIRMININKĖ. Klausia E. Pupinis.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Turbūt komitete išsiaiškinsime finansavimo subtilybes, ar tai bus iš neformaliojo ugdymo krepšelio, ar bus skiriamas tam tikras biudžetas. Aišku, tokia grupė – sveikintinas dalykas, bet tikrai pritarčiau, kad nereikėtų įrašyti jokių skaičių. Paprasčiausiai būtų galima sureguliuoti poįstatyminiais aktais. Kas žino, gal šitas projektas bus labai sėkmingas, pavyzdžiui: parengimas, išankstinis moksleivių įtraukimas į karo, krašto apsaugos sistemos tam tikrus parengiamuosius etapus tikrai yra sveikintinas. Ko gero, komitete mes nerašytume tų skaičių, – paprasčiausiai tam tikras įstatymas turi nustatyti pagrindines nuostatas. Ar jūs pritartumėte?

J. JARUTIS (LVŽSF). Taip. Čia, kaip ir minėjau, svarstymo metu tas korekcijas, tikiuosi, įvesime, o tikslas yra kuo daugiau Lietuvos jaunuomenės, gabių vaikinų ir merginų, kurie yra patriotiškai nusiteikę, pritraukti pasirinkti būtent kario profesiją, kad galėtų savo gebėjimus ir išmintį pritaikyti šalies gynybai.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Jūs atsakėte į visų norinčių paklausti klausimus. Ar galime bendru sutarimu pritarti? (*Balsai salėje*) Dėkoju. Siūlomi komitetai: pagrindinis – Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas, papildomas – Švietimo ir mokslo komitetas, nors pranešėjas pageidavo, kad būtų kitaip.

Per šoninį mikrofoną – Švietimo ir mokslo komiteto pirmininkas E. Jovaiša. Prašom.

E. JOVAIŠA (LVŽSF). Gerbiamas Seime, labai prašau, kad pagrindinis komitetas būtų Švietimo ir mokslo komitetas, nes vis dėlto tai yra švietimo sistemos dalis. Ačiū.

PIRMININKĖ. Ar galime pritarti, kolegos, kad dėl teikiamo įstatymo projekto pagrindinis būtų Švietimo ir mokslo komitetas? Bendru sutarimu. Tada kaip papildomas lieka Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetas.

Per šoninį mikrofoną – K. Masiulis. Prašom.

K. MASIULIS (TS-LKDF). Aš dėl protokolo norėčiau, kad būčiau įskaitytas kaip balsavęs, nes mūsų sistema yra labai netobula. Jeigu tu bendru sutarimu pritari, sėdi, kortelė įkišta, bet prieš tai nebalsavai dėl kokių nors aplinkybių, viskas – nedalyvauji ir šiame balsavime.

PIRMININKĖ. Gerai. Sutinkame. Svarstymo data – lapkričio 5 diena.

17.09 val.

Gyventojų registro įstatymo Nr. I-2237 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4698 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas – Gyventojų registro įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4698. Jį teikia G. Burokienė. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju, pirmininke. Kadangi man liko du paskutinius šios dienos įstatymų projektus pristatyti, jeigu Seimas leis, aš labai trumpai vienu sakiniu pristatysiu Gyventojų registro įstatymo projekto pakeitimą. Pakeitimas susideda iš to, kad VTEK'as galėtų gauti informaciją apie giminytės ir svainytės ryšius atliekant tyrimus iš Registrų centro.

PIRMININKĖ. Klausiančiųjų nėra. Ar bus vėl dėl protokolo? Prašau balsuoti po pateikimo.

Balsavo 41 Seimo narys: už – 39, prieš nėra, susilaikė 2. Taigi, po pateikimo yra pritarta. Pagrindinis komitetas dėl šio įstatymo projekto yra Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas, papildomų nėra. Ir svarstymo data – lapkričio 5 diena.

17.11 val.

Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4393 (pateikimas)

Kitas darbotvarkės klausimas, kurį taip pat mums pristatys G. Burokienė, – Koncesijų įstatymo 3, 23, 66 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 10¹ straipsniu įstatymo projektas Nr. XIIIIP-4393. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju. Įstatymo projektu siūloma suvienodinti bei suderinti teisinį reguliavimą ir įtvirtinti nuostatas, leidžiančias savivaldybėms sudaryti vidaus sandorius koncesijos atveju. Kaip žinome, pernai mes pritarėme vidaus sandoriams ir išlindo toks, sakykim, užmiršome koncesijų būdu vykstančius atvejus. Norėtume suvienodinti.

PIRMININKĖ. Jūsų nori klausti E. Pupinis. Prašom.

E. PUPINIS (TS-LKDF). Ačiū. Norėtusi sužinoti, o iš kur toks poreikis kilo dėl koncesijų ir vidaus sandorių? Mes sprendėme savivaldos reikalus, iš tikrųjų vidaus sandoriai savivaldai suprantami, bet dėl koncesijos gal galėtumėte atskleisti, nes iš tikrųjų koncesija – tai čia privataus ir viešojo subjektų tam tikri santykiai atsiranda. Tai vėlgi ar dabar vidaus sandoriai bus apibrėžti tiksliai, nes čia dalyvauja ne tik viešieji, bet ir privatūs. Nežinau, kaip bus pagal antikorupcinį vertinimą, bet gal reikėtų pasižiūrėti? Ačiū.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Dėkoju. Vietos savivaldos įstatymas nustato, kad savivaldybė, administruodama viešųjų paslaugų teikimą, gali steigti juridinius asmenis viešosioms paslaugoms teikti, tačiau Koncesijų įstatymas nenumato galimybės tiesiogiai sudaryti sutartį su įsteigtu juridiniu asmeniu, todėl ir teikiame šį pasiūlymą.

Ir noriu pridurti, kad būtent tos įstaigos, kurios sudarys vidaus sandorį ar tokią sutartį, turės skelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje, taip pat Viešųjų pirkimų tarnybai turės pateikti per kalendorinius metus sudarytą vidaus sandorių ataskaitą. *(Balsai salėje)* Prašau? *(Balsai salėje)* Inicijavo ministerija, pastebėjusi šitą netikslumą.

PIRMININKĖ. Dėkojame. Daugiau klausiančiųjų nėra. Motyvų taip pat niekas nepageidauja pareikšti. Prašau balsuoti dėl projekto Nr. XIIIIP-4393.

Balsavo 48 Seimo nariai: už – 43, prieš – 1, susilaikė 4. Taigi, po pateikimo įstatymo projektui yra pritarta. Pagrindinis komitetas – Ekonomikos komitetas, papildomi – Audito komitetas ir Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Svarstymo data – lapkričio 5 diena.

Gerbiami kolegos, šiandienos darbotvarkė... Dar per šoninį mikrofoną komiteto pirmininkė G. Burokienė. Prašom.

G. BUROKIENĖ (LVŽSF). Aš tiesiog norėčiau atkreipti dėmesį, kad Ekonomikos komitetas negalėtų būti kaip pagrindinis, nes jis neturi pirmininko.

PIRMININKĖ. Mes esame darę išimčių, nežiūrėdami į tai. Ar jūs norite būti kaip pagrindinis? **G. BUROKIENĖ** (*LVŽSF*). Taip.

PIRMININKĖ. Ar sutinkate, kolegos, kad kaip pagrindinis būtų Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas? (*Balsai salėje*) Ne? (*Balsai salėje*) Prašom balsuoti. Kas už Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetą, balsuojate už, kas prieš, bus už Ekonomikos komitetą. Prašom. Balsavimas alternatyvus.

Balsavo 48 Seimo nariai: už – 29. Pagrindinis – Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas. Prieš – 19, Ekonomikos komitetas. Papildomu komitetu lieka Audito komitetas. Kaip sakiau, svarstymo data – lapkričio 5 diena.

Darbotvarkės klausimai baigti, bet turime tris pareiškimus, beliko du. Kol prieisime prie pareiškimų, per šoninį mikrofoną, prašom, E. Zingeris.

E. ZINGERIS (*TS-LKDF*). Brangieji, gerbiama pirmininke, brangūs bičiuliai, rytoj yra valstybinė Holokausto diena. Aš jūsų prašau, kas galėtų, 9 valandą, Rūdninkų skvere yra Vilniaus geto atminimo mitingas. Kalbės švietimo, kultūros ministrai. Mes kviečiame jus, žinoma, mes suteiksime žodį visiems tiems, kas norės pasisakyti. 11 valandą Paneriuose kalbės šalies Prezidentas ir išgyvenusieji Antrąjį pasaulinį karą geto kaliniai. Labai jums ačiū. Kviečiu jus nuoširdžiai – 9 valandą Rūdninkų skvere ir 11 valandą Paneriuose. Ačiū.

PIRMININKĖ. Dėkojame, gerbiamas Emanueli Zingeri.

17.15 val.

Seimo narių pareiškimai

Pareiškimai. Pirmasis pareiškimas yra R. Popovienės. Kviečiame kolegę.

R. POPOVIENĖ (*LSDPF*). Mieli kolegos, rugsėjo paskutinį sekmadienį visame pasaulyje yra minima Tarptautinė kurčiųjų diena. Dar prieš gerą pusmetį teikiau pataisas dėl Lietuvos televizijos ir radijo įstatymo, jas jūs beveik vienbalsiai palaikėte. Šiandien mes jau visuomeninio transliuotojo laidose tikrai matome daugiau laidų, verčiamų į gestų kalbą, daugiau titruojamų laidų. Gestų kalbos vertėjas jau yra neatsiejamas ir nuo Prezidento, ir nuo Vyriausybės atstovų teikiamos informacijos.

Tačiau Seime vykstantys procesai dar vis nepasiekė kurčiųjų bendruomenės. Ir aš norėčiau atkreipti dėmesį, kad nors apžvalginė laida „Seimo savaitė“, transliuojama Seimo internetinėje svetainėje, galėtų būti verčiama į gestų kalbą. Todėl aš kreipiuosi į jus, kreipiuosi ir į Seimo Pirmininką, kad Seimo apžvalginė laida būtų išversta į gestų kalbą ir ši informacija, tai, kas vyksta Seime, būtų prieinama kurčiųjų bendruomenei. Tikiuosi ir jūsų palaikymo.

PIRMININKĖ. Dėkojame, gerbiama kolege, tikrai vertas dėmesio pasiūlymas. Manau, kad Seimas tikrai tai gali padaryti.

Kviečiame A. Vinkų.

A. VINKUS (*LSDDF*). Gerbiami Seimo nariai, gerbiama pirmininke, šioje tribūnoje su pareiškimu pirmą kartą, tačiau labai svarbią Lietuvos istorijai dieną.

Šiandien lenkiame galvas Prezidento A. M. Brazausko atminimui – jo gimtadienis, būtų sukakę 88 metai. Daugelį dešimtmečių daugelis iš mūsų turėjome galimybę bendrauti su šia iškilia asmenybe, mūsų širdyse jis garbingas, padorus ir ypač daug Lietuvai nusipelnęs žmogus. Noriu pasakyti, kad žinojome jo asmenybės žavesį, tačiau maloniai nustebindavo bendraujant su juo jo tvirta mąstymo logika, profesinė erudicija ir mokėjimas bendrauti su žmonėmis. Jis sugebėjo palaikyti ryšį su visomis konfesijomis, su Katalikų Bažnyčia, jos hierarchais. Arkikatedros gražinimas buvo jo vienasmenis sprendimas. Tai pilietinė ir tautinė drąsa. (*Balsas salėje: „Apie „Draugystę“ pašnekėkite!“*) Netrukdykite man kalbėti! Rodote savo kultūros lygį.

Įvairiuose visuomenės sluoksniuose ir įvairių pažiūrų žmonėms, politinėms partijoms sakydavo: mums reikalingas dialogas. Kiek kartų girdėjome tuos A. M. Brazausko žodžius. Tai – išminties balsas, tik jo šviesa geba įsiskverbti į dalykų gelmes ir pastebėti tai, kas neįžiūrima. Tikroji tiesa ne visada ryškiai pastebima, todėl silpnuosius nuveda iliuzijos. Ne veltui sakoma: „Tiesa

nepadaro gyvenimui tiek gero, kiek blogo padaro tiesos iliuzijos.“ Jam žmonės buvo didžiausia vertybė ir svarbiausias politikos tikslas.

Noriu užbaigti šį savo pareiškimą Jo Ekscelencijos V. Adamkaus žodžiais: dirbkime drauge, neskirstykime tautos į savus ir svetimus, išrinktuosius gyvenime, eilinius ir atstumtuosius. Ateities kartos mums atleis už klaidas, bet neatleis už melą. Todėl išdrįskime būti sąžiningi valstybei, vieni kitiems, patys sau. Rašykime istoriją tiesos ir atvirumo, moralės ir pasitikėjimo kalba. Rašykime dabar, nepykdami be reikalo vieni ant kitų, neižeidindami iš salės vieni kitų, pranešu. Rašykime ją dabar. Dirbkime vardan tos Lietuvos, vardan nuostabios mūsų tėvynės.

Ačiū, kad išklausėte mane. (*Plojimai*)

PIRMININKĖ. Dėkojame, ambasadoriau Antanai Vinkau, už prisiminimą A. M. Brazausko, mūsų tiesiogiai pirmo išrinkto Prezidento, ir už kvietimą dirbti tautos labui.

Kaip sakiau, darbotvarkės klausimai baigti, prašom registruotis.

Užsiregistravo 46 Seimo nariai. Skelbiu rugsėjo 22 dienos vakarinį Seimo posėdį baigtą. (*Gongas*)

Gerbiami kolegos, dar primenu E. Zingerio kvietimą ateiti 9 valandą ryto į Rūdninkų skverą paminėti Holokausto dieną. Gero vakaro!

PAVARDŽIŲ RODYKLĖ

- Adamkus Valdas 72
Aleknaitė-Abramikienė Vilija 31
Anušauskas Arvydas 39
Armonaitė Aušrinė 9, 29, 30, 32, 34, 36, 66
Ažubalis Audronius 33, 34
Ąžuolas Valius 7, 8
- Bakas Vytautas 7, 8, 9, 13, 26, 31
Bartkevičius Kęstutis 46
Baškienė Rima 7, 10, 17, 62
Bernatonis Juozas 34
Brazauskas Algirdas Mykolas 71, 72
Budbergytė Rasa 41
Bukauskas Valentinas 14
Burokienė Guoda 15, 27, 70, 71
Butkevičius Algirdas 14, 43
- Cichanouskaja Sviatlana (Cichanouskaja Sviatlana) 35
- Čimbaras Petras 17
- Dagys Rimantas Jonas 20, 21
Degutienė Irena 10
Dumbrava Algimantas 14, 60, 61
- Gaižauskas Dainius 26
Gedvilienė Aistė 49
Gentvilas Eugenijus 11, 12, 22, 25, 27, 30
Gentvilas Simonas 7, 8, 30, 32, 42, 47, 48, 50, 51, 52, 54
Glaveckas Kęstutis 9
Gražulis Petras 15
Gumuliauskas Arūnas 40, 68
Gurinas Konstantinas 8
- Haase Irena 10
- Ivanauskas Tadas 50, 51, 53
- Jarutis Jonas 22, 23, 34, 35, 36, 37, 38, 68, 69
Jovaiša Eugenijus 55, 56, 69
Jovaiša Sergejus 23, 33, 62, 65
Jurgauskas Algimantas 17
Jurkuvienė Ramunė 28, 29, 30, 31, 32
- Kabišaitis Andrius 8
Karbauskis Ramūnas 18, 22, 27, 32, 34
Karoblis Raimundas 67
Klimantavičius Valdas 42
Kravčionok Vanda 58
- Kukuraitis Linas 18, 19, 20, 21, 22
Kuliešius Darius 23, 25, 26, 27
- Liesys Jonas 10
Lukašenka Aliaksandras (Lukašenka Aliaksandr) 35, 37, 38, 39
- Majauskas Mykolas 16, 17, 33, 44, 45, 49, 51, 52
Martinėlis Raimundas 10
Masiulis Kęstutis 52, 69
Matulas Antanas 9, 10, 12
Mazuronis Andrius 23, 33, 37
Mažeika Gytis 43
Mažeika Kęstutis 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54
Monkevičius Algirdas 57, 58, 59
- Navickas Andrius 12
Nekrošius Arvydas 19, 21, 38
- Palionis Andrius 16
Papirtienė Aušra 64, 65
Pavilionis Žygimantas 34, 35, 38, 40, 66
Popovienė Raminta 71
Pranckietis Viktoras 7, 28
Puidokas Mindaugas 30, 31, 33, 45
Pupinis Edmundas 11, 20, 35, 54, 56, 57, 59, 61, 69, 70
- Rasburskis Nerijus 48
Razma Jurgis 7, 8, 11, 65
Rinkevičius Viktoras 12, 53, 54
Ruokytė-Jonsson Liana 32
Rusakevičius Emilijus 17
- Sabatauskas Julius 21, 22, 26, 27, 53, 54, 55
Saudargas Paulius 48
Sinkevičius Virginijus 50, 51
Sysas Algirdas 12, 20, 21, 22, 25, 30, 32, 33, 41, 43, 44, 45, 46, 54, 55, 61, 64, 65
Skaistė Gintarė 19, 60, 62, 63, 64, 65
Skardžius Artūras 48
Smirnovas Kęstutis 63
Steponavičius Gintaras 56
Suchij Iryna (Suchij Iryna) 38
- Šakalienė Dovilė 30
Šalaševičiūtė Rimantė 14, 18
Šapoka Vilius 40, 41, 42
Šarknickas Robertas 11, 12

- Šedbaras Stasys 25, 26
Šešelgis Algirdas 43, 44, 45, 46
Šiaulienė Irena 38, 53
Šimonytė Ingrida 13, 14, 15, 16
Širinskienė Agnė 7, 8, 14, 16

Tamašunienė Rita 66
Tamulevičius Tautvydas 65, 66
Tomilinas Tomas 9, 11, 12, 19, 20, 35, 36, 38, 39, 55,
60, 61, 62, 63, 65
Tumėnas Stasys 32, 33, 34, 58, 66, 69

Urbšys Povilas 10, 34, 57, 59

Vaičiūnas Žygimantas 35
Vareikis Egidijus 34, 36, 39, 40
Vasiliauskas Gediminas 65
Vidžiūnaitė Laura 67
Vinkus Antanas 29, 48, 66, 67, 71, 72

Zingeris Emanuelis 36, 71, 72

Žukauskas Linas 7, 8, 13

Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarija

Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius

Tel. (8 5) 239 6060, faks. (8 5) 239 6289, el. p. *priim@lrs.lt*

Interneto puslapis *www.lrs.lt*